

B&S & Nieuw Vredeoord

Beplanting

CONCEPT

PROJECTDATA

Projectnaam	Buitenplaats Nieuw Vredenoorde
Locatie	Den Haag
Opdrachtgever	5.1.2.e 5.1.2.e
Opgesteld door	Bosch Slabbers landschapsarchitecten
Datum	november 2021
Projectnummer	HT15-13

INHOUDSOPGAVE

1. Opbouw beplantingsplan	6
1.1 natuurbeheerplan	10
1.2 Zocheraanleg	12
1.3 landschap karakteristiek	14
1.4 Beplantings keuze	16

1. Opbouw Beplantingsplan

Ontwerp Molenvlietpark; het gebied is op te delen in meerdere ruimtelijke eenheden, zogenaamde kamers binnen een landgoederensfeer.

1. Opbouw beplantingsplan

VISIE VLIETZONE

De komst van de Rotterdamsebaan door de Vlietzone biedt kans voor een nieuwe aanpak van de Vlietzone. De Vlietzone zal de status van stadsrandgebied kunnen ontgroeien en toe kunnen groeien naar een lineair landschapspark langs de Vliet dat zijn weerga niet kent. Door met de komst van de Rotterdamsebaan bewust te kiezen voor een groene invulling wordt een aanzet gegeven voor de verdere groene ontwikkeling van deze zone. Het sterk versnipperde gebied wordt met het Molenvlietpark meer tot eenheid gebracht en toegankelijk gemaakt. De belangrijkste doelstelling van de visie is hiermee: 'Het geheel is meer dan de som der delen'. Vanuit het gebiedsperspectief en voor Molenvlietpark kunnen we 4 uitgangspunten formuleren:

1. Behoud cultuurhistorische elementen

Respectvol omgaan met, en integreren van cultuurhistorische elementen zoals de Molensloot inclusief kade, de Postkade, de Vliet met buitenplaatsen, blikvelden, zichtlijnen van de buitenplaatsen en tot slot de Bovenwetering. Deze lijnen krijgen in de visie betekenis en vormen het kader voor daarbinnen liggende kamers. Deze betekenis ligt in de herkenbaarheid van de elementen, maar zeker ook in de bruikbaarheid en beleefbaarheid.

2. Versterken landgoederenzone

In het gebiedsperspectief A4/Vlietzone wordt ingezet op het versterken van de landgoederenzone, de mogelijke realisatie van nieuwe buitenplaatsen, recreatieve functies en groen voor de stadsbewoner,

versterken van de regionale ecologische schakel, bereikbaarheidskansen benutten, de toegankelijkheid verbeteren en kansen aan de snelwegen benutten. Hierbij wordt rekening gehouden met de lange termijnambitie om het gebied onderdeel te laten zijn van de stad(sregio). Wanneer er initiatieven zijn, dienen deze bij te dragen aan de uitgangspunten van het gebiedsperspectief.

3. Raamwerk met functies

De Vlietzone kenmerkt zich door een gekleurd programma van diverse functies; woningen, bedrijventerreinen, golfbanen, sportfaciliteiten, landgoederen, parken, rangeerterreinen, polderkavels en tuincomplexen. Wij denken als raamwerk in kamers met functies, die op termijn verbonden worden met een doorgaand pad. Bestaande functies zoals het parkeerterrein van Drievliet worden opnieuw ingepast. Bij nieuwe functies in het groen kan gedacht worden aan een schapenweide, boomgaard, speelbos, natuurspeelplaats, bijen, vlinderweide, bloementuin, etc. Water kan beleefd worden door kabelpondjes, aanlegsteigers, e.d.

Naast de recreatieve functies dient er ook plaats gemaakt te worden voor waterberging en bomencompensatie. Ecologisch is het gebied met bosrijke buitenplaatsen en open weides nu al interessant. Dit kan versterkt worden door de verschillen in intensiteit en toegankelijkheid te benutten en bij het watersysteem de ecologische kwaliteiten te versterken.

4. Landschappelijke vormtaal

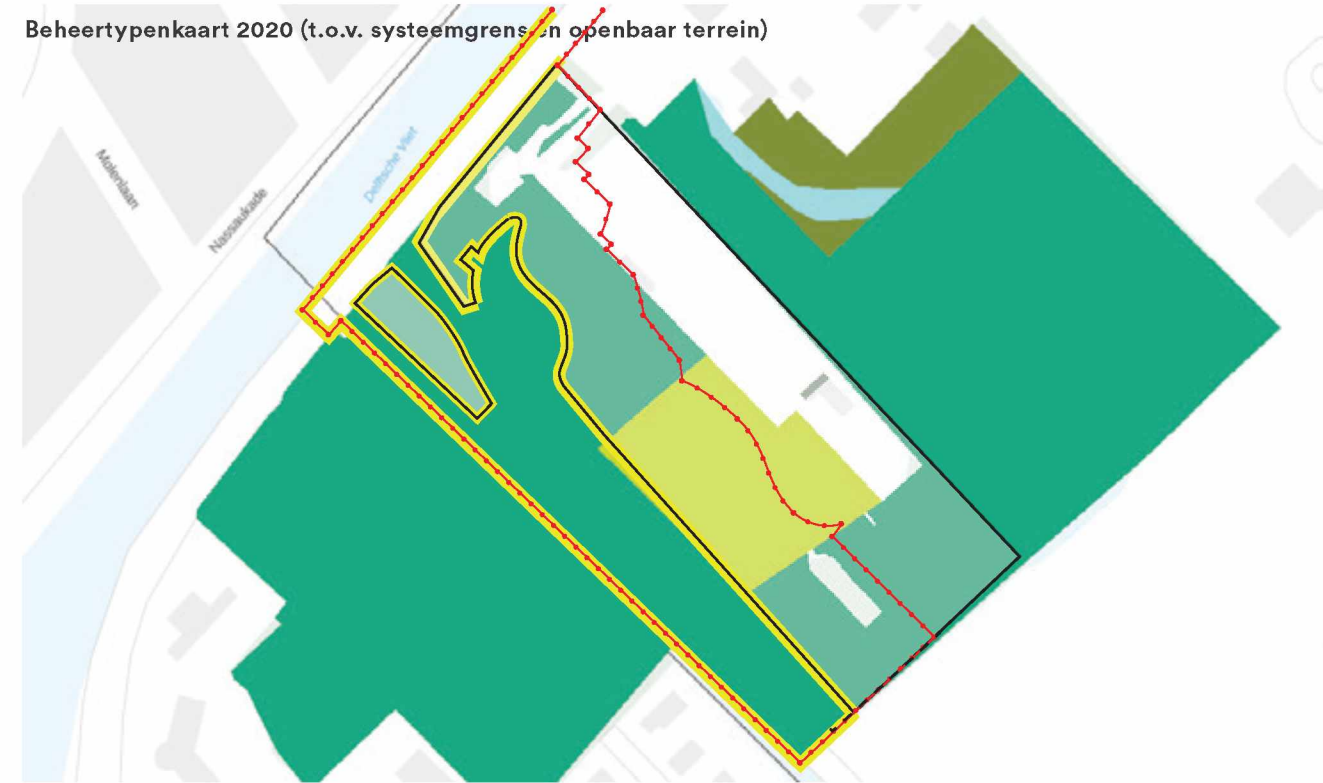
Bij dit landschap past qua maat en schaal een opdeling van het gebied in meerdere ruimtelijke eenheden, zogenaamde 'kamers'. De kamers worden ingevuld als vrijetijdslandschap en grotendeels openbaar toegankelijk. Ze vormen een park voor de (directe) omgeving. De vormgeving en materialisatie van de kamers zal geïnspireerd zijn op vrije, organische vormen van de Engelse landschapsstijl die terug te vinden is in de tuinaanleg van de buitenplaatsen, maar ook in het recreatielandschap van de golfbaan. Op bijzondere punten wordt het zicht gekaderd, bijvoorbeeld met een zichtlijn of uitkijkpunt. De beleving van de gebruiker wordt gekaderd door een afwisseling van bomen, struiken en glooiingen in het landschap versus open weilanden, waterpartijen en doorzichten.

1.1 NATUURBEHEERPLAN

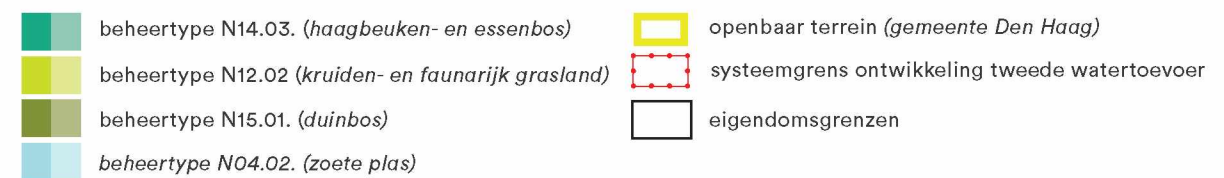
Het plangebied van de 'Tweede Watertoevoer Molenvlietpark' en 'Buitenplaats Ontwikkeling Nieuw Vredenoord' vallen binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN) in de Provincie Zuid-Holland. Beide plangebieden staan in de beheertypekaart 2020 als onderdeel van het natuurbeheerplan, aangemerkt als beheertype: N14.03 Haagbeuken- en essenbos met te midden van de bestaande bosasges een beheertype N12.02 (kruiden- en faunarijk grasland). De eigenaren van Jan Thijssenweg 12 en 13 (Buitenplaats Oud- en Nieuw Vredenoord) hebben een zienswijze ingediend tegen dit natuurbeheerplan. In het kader van de beantwoording van zienswijzen heeft de provincie Zuid-Holland toegezegd dat deze aanduiding zal worden gewijzigd naar N17.03 Park- en stinzenbos.

In de beplantingskeuze is hier op ingespeeld. Het landgoedkarakter zal de boventoon voeren in het gebied, terwijl voor veel soorten gekozen is voor inheemse soorten passend bij de bodem en de waterhuishouding. In de plannen zijn alleen de bijzondere en meer cultureelrijke soorten toegepast op de gronden die niet openbaar zijn en dus in privaat eigendom zijn. Bij de soortkeuze is nadrukkelijk vermeden dat er invasieve soorten toegepast zijn.

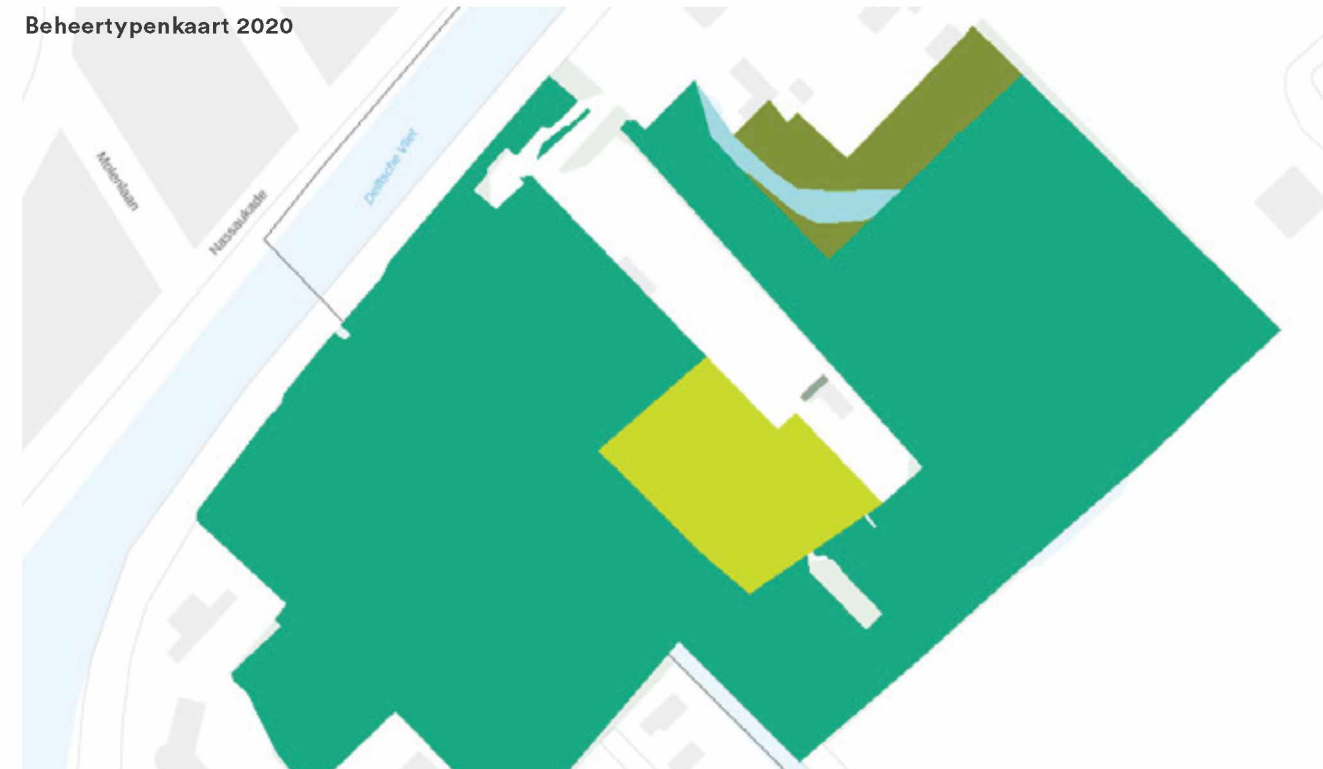
Beheertypenkaart 2020 (t.o.v. systeemgrens en openbaar terrein)

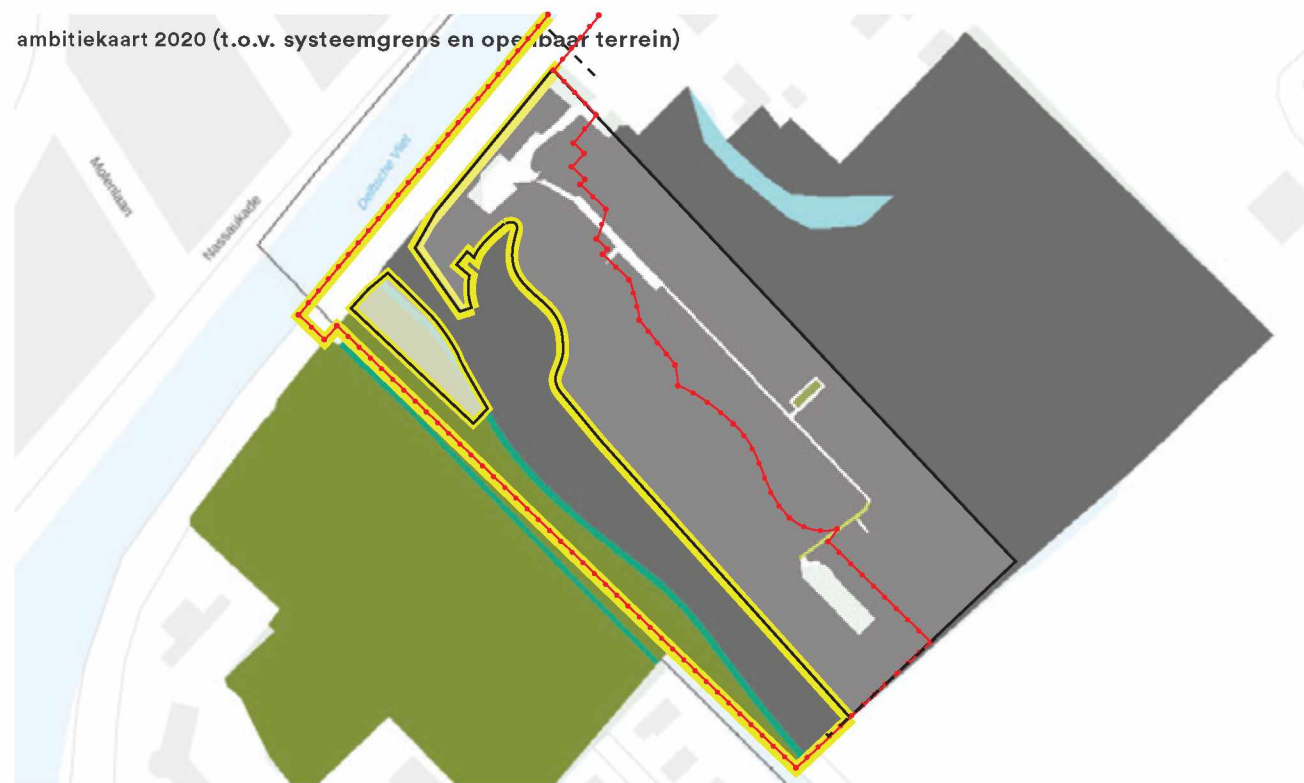
Legenda

Beheertypenkaart 2020

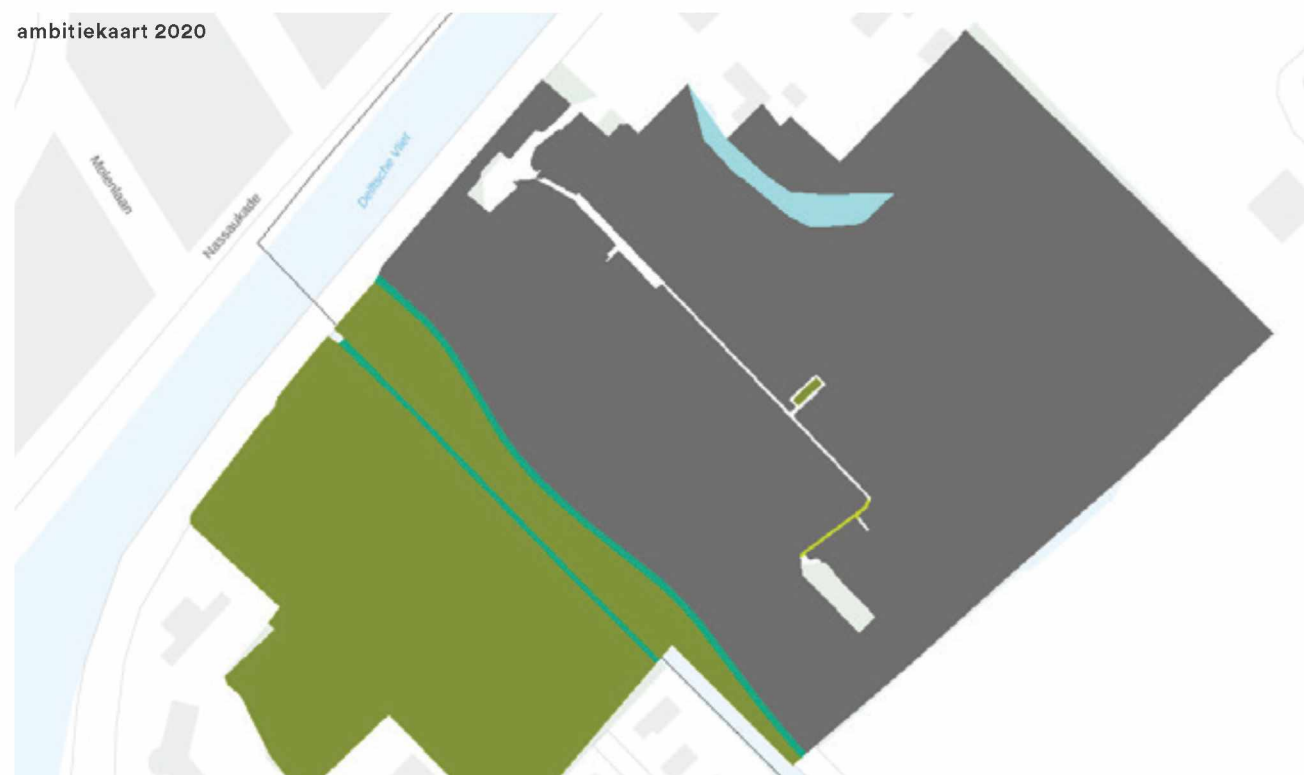
ambitiekaart 2020 (t.o.v. systeemgrens en openbaar terrein)

Legenda

	beheertype N00.02. (omvorming - kwaliteitsimpuls)		openbaar terrein (gemeente Den Haag)
	beheertype N14.03. (haagbeuken- en essenbos)		systeemgrens ontwikkeling tweede watertoevoer
	beheertype N15.01. (duinbos)		eigendomsgrenzen
	beheertype N04.02. (zoete plas)		

ambitiekaart 2020

Park- en stinzenbos, algemene beschrijving (BIJ12)

Parkbossen zijn alle vormen van bos die vallen binnen een historisch park- of tuinaanleg. Stinzenbossen bestaan veelal uit oude bossen bij landgoederen met een karakteristieke stinzenflora, vaak bolgewassen en kruidachtige overblijvende gewassen in de ondergroei. Sinds het ontstaan van landhuizen en landgoederen in Nederland vanaf de late middeleeuwen is er ook aandacht voor de omgeving van het huis. In de zeventiende en achttiende eeuw ontwikkelen zich tuinstijlen, maar worden ook de omliggende bossen meegenomen in de aanleg. In de landschappelijke parkstijl hebben parkbossen een nadrukkelijke rol. Sommige van deze parkbossen krijgen een rijke struiklaag en veel kruiden, die vooral in het voorjaar bloeien. Deze planten zijn oorspronkelijk aangeplant, maar inmiddels verwilderd en inheems geworden. Ook zijn in dit bostype veel uitheemse bomen te vinden, door landgoedeigenaren aangeplant ter verfraaiing van het bos. De naam van dit type, Stinzenbos, komt van het woord stins, de Friese benaming voor kasteel/landhuis.

Beheer is gericht op het behouden van de bijzondere (uitheemse) bomen en het handhaven van de karakteristieke struiklaag en kruiden. Dit kan betekenen het vrijstellen van bijzondere bomen, het vrijhouden van opslag van delen waar de bijzondere stinzenflora voorkomt en het behouden van de struiklaag. In sommige bossen gaat het om bollen of kruiden van de stinzenflora, maar het kan ook gaan om bloeiende struiken zoals azelea en rhododendron. Landgoederen komen voor in geheel Nederland, maar vooral voor in het zand-, rivieren-, zeeklei- en duingebied. Park- en stinzenbos komt voornamelijk voor op min of meer kalkrijke zand-, zavel- en kleigronden op oeverwallen langs rivieren, op Friese stinzen en in de binnenduinrand.

Dit beheertype hangt steeds samen met een cultuurhistorisch waardevol landgoed. Vaak is de samenhang groot met andere landgoedelementen zoals een huis, tuin, lanen en overige bossen op het landgoed. Stinzenbossen kennen een bijzondere aan actief beheer gekoppelde stinzenplantenflora. Park- en stinzenbossen kennen tegenwoordig vaak een actief beheer gericht op het in stand houden van oude bomen en boomholten en de daaraan gekoppelde aanwezigheid van broedvogels en vleermuizen.

1.2 ZOCHERAANLEG

Bij een Zocheraanleg is de beplanting beeldbepalend voor het karakter van een Zocherpark. Bij een Zocherpark werd gezocht naar een balans tussen een natuurlijke en landschappelijk uitstraling en tegelijkertijd naar een rijke schakering van groentinten. Om een goed beeld te krijgen van de beplantingsopbouw van een Zocherpark worden de beplantingscategorieën besproken:

Bos

De bosbeplanting vormt, naast de waterpartijen, een van de meest structuurbepalende elementen in de parkaanleg. De bosvakken zorgen voor de begeleiding van de zichtlijnen en zorgt voor verschillende deelgebieden. Er komen aaneengesloten bosvakken voor maar ook kleine. Bosvakken zijn altijd gemengd, soortenrijk, hebben een transparante kroon laag, zijn deels wintergroen en hebben een onderbeplanting van (bos)heesters.

De opbouw van een bosvak bestond uit: een kern van diverse opgaande boomsoorten (loofbomen, naaldbomen), schaduw minnende (sier)heesters en stinsenplanten, omringd door een bosrand met een sterke variatie van sierbomen en -heesters.

Bosvakken

Abeel, Gewone beuk, Zomereik, Gewone es, Groveden, Haagbeuk en Linde.

Solitaire bomen en boomgroepen

Bij een Zocheraanleg zijn solitaire bomen en boomgroepen een sfeer- en beeldbepalend en zorgen voor dieptewerking in de compositie in de parkaanleg. De bomen zijn vaak van de eerste grote en hebben vaak een specifieke sierwaarde (o.a. habitus, kleur en bladvorm). Solitaire bomen en boomgroepen staan vaak vrij in de parkruimte op een grasveld langs paden. De bomen vormen een contrast ten opzichte van de bosvakken door nu habitus, kleur en bladvormen.

Solitaire bomen en bosranden (groot)

Acacia, Zomereik, Groenblijvende eik, Zuileik, Rode beuk, Iep, Italiaanse populier, Kers, Libanonceder, Linde, (Oosterse) plataan, Paardenkastanje, Tamme kastanje, Thuja occidentalis, Treurwilg, Treurbeuk, Tulpenboom, Vleugelnoot, Valse Christusdoorn, Weymouthden, Zwarte noot.

Solitaire bomen en bosranden (klein)

Gouden regen, Judasboom, Koelreuteria, Magnolia, Meidoorn, Sierappel, Catalpa en Pyras

Heesters

Ook heesters zijn binnen een Zocherpark sfeerbepalend, door hun grote botanische verscheidenheid verrijken ze het beeld, begeleiden zichtlijnen en versterken de ruimtelijk opbouw.

Bij een Zocheraanleg worden heesters ingezet als kleur- bloemrijke accenten en zijn vrijwel altijd gemengd aangeplant. Heesters zijn in een Zocherpark altijd op drie manieren aangeplant: bosverband, als

randen langs bosvakken, en als heesterpoef of groep solitaire heesters.

In bosverband bestaat de groep altijd uit een menging van traditionele bosheestersoorten.

Een heesterrand langs een bosvak functioneert als een omlijsting en worden vaak aangeplant in grote vakken in gemengd verband in een contrastrijke schakering.

Solitaire heestervakken komen niet vaak voor indien dit wel voor komt had deze een sturende functie binnen het ontwerp.

Heesters in een boskern

Hazelaar, Hulst, Liguster, Meidoorn, Sleedoorn, Taxus, Vlier, Vuilboom

Heesters in een bosrand of heestergroep

Azalea, (Bonte) Aucuba, Berberis, Blazenstruik, Bruidsbloem, Erwtenstruik, Cotoneaster, Gelderse roos, Hortensia, (Rode) Hazelaar, (Bonte) Hulst, Jasmijn, Rododendron, Peterselievlier, Rhus, Struikkamperfoelie, Toverhazelaar, Viburnum rhytidophyllum, Viburnum tinus en Weigelia

Grasvelden en weiden

Grasvelden samen met de kenmerkende waterpartijen vormen de basis van de ruimtelijk compositie in een Zocherpark. Grasvelden worden gemaaid. Weides worden begraasd.

In de beplantingskeuze zal ingespeeld worden op het karakter van een zocherpark. Ook hier soorten gekozen voor inheemse soorten passend bij de bodem en de waterhuishouding. In de plannen zijn alleen de bijzondere en meer cultureelsoorten toegepast op de gronden die niet openbaar zijn en dus in privaat eigendom zijn.

Soortkeuze

De genoemde soorten vormen een basis voor het beplantingsplan Nieuw Vredenoord. Echter niet alle soorten passen binnen de huidige tijd of groeien op de aanwezige bodem. Hiervoor is er een afweging gemaakt welke soorten toegepast gaan worden.

'Het Huis ter Wegen' De bosvakken aan weerszijden van het hoofdhuis bestaan uit verschillende soorten bomen. Door deze combinatie ontstaat een rijke variatie aan structuren.

Solitaire bomen. Deze bomen staan op voldoende afstand van elkaar om te kunnen uitgroeien in de eigen typerende habitus. Op deze buitenplaats is een rijk scala aan boomsoorten toegepast.

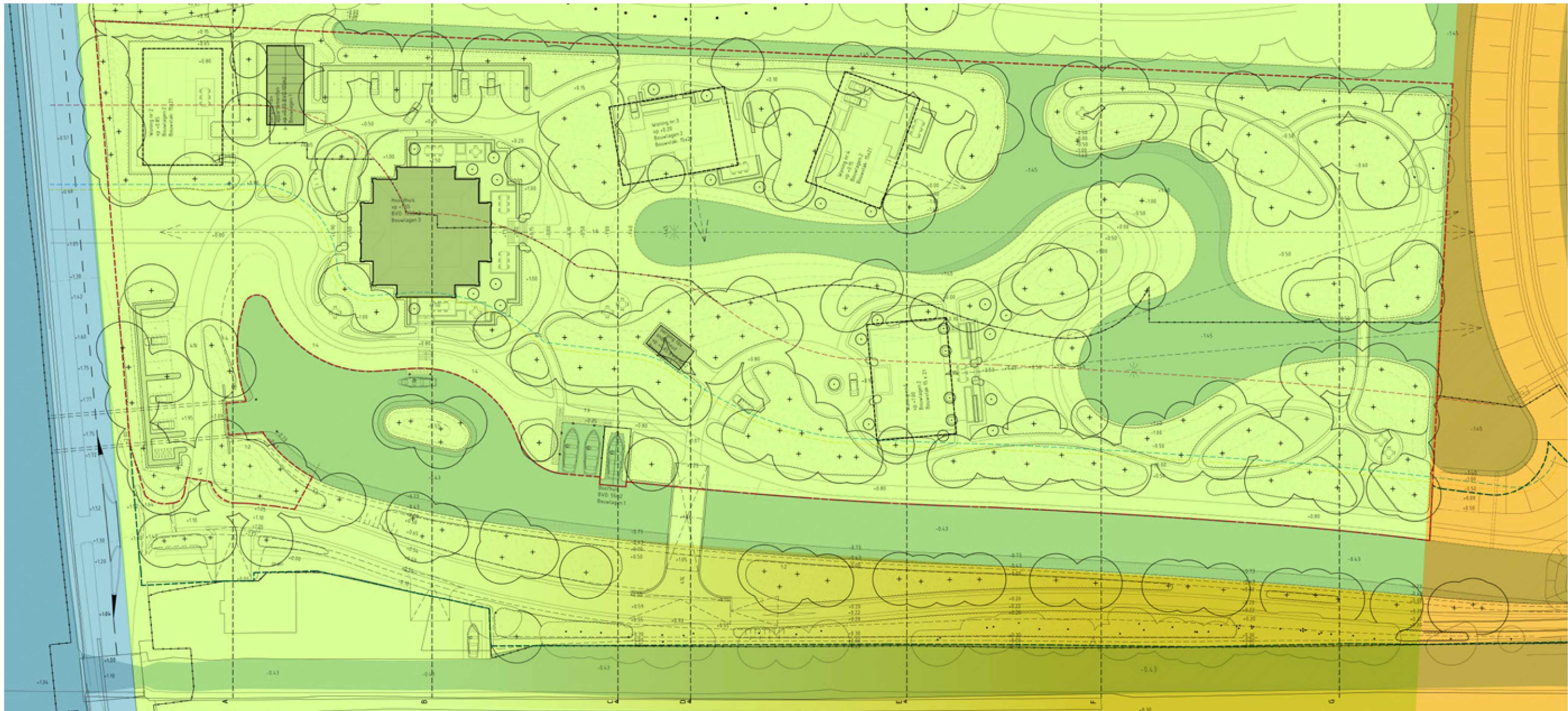

Heesterlaag langs de bosrand in grote groepen aangeplant in grote groepen

Grasveld gevuld met stinsenplanten in het voorjaar.

1.3 LANDSCHAPKARAKTERISTIEK

Legenda

- De Vliet
- Landgoederenzone
- Molenvlietpark

De Vliet

Eenduidig en rustige wegbeeld met gras middenberm met óf zonder bomen

Lage basaltoever met historische jaagbrug van gemetselde wanden en smeedijzer railingen

Hoge kademuur afwerken met basaltblokken en deksloof, passend bij lage basaltoever

Nieuwe duikerverbinding ondergeschikt aan historische jaagbrug, vandaar afgewerkt met basaltblokken

Landgoederenzone

Cultuurhistorische bos met landgoedwaardige accentbomen

Wilderige bossage met sierheesters, grindpaden en lantaarns

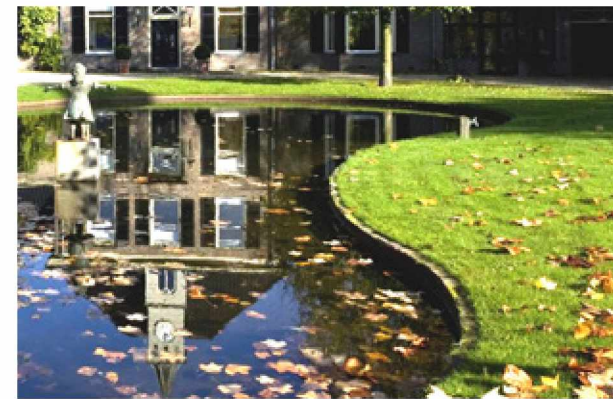
Diverse zichtlijnen richting bebouwing en natuur- en cultureel beheerde oevers

Sierlijke landgoedbrug van gemetselde wanden en smeedijzer railingen

Grote groepen rododendrons

Strak gemaaide oevers dichtbij hoofdhuis met houten beschoeiing bij hoofdhuis

Cultureelrijke beplanting in nabijheid van bebouwing en in het parkbos veel natuurlijke beplanting

Bos met stinse planten

Molenvlietpark

Inheemse zacht- en hardhouten beplantingen

Natuurvriendelijke oever

Handhaven bestaande bomen grenzend aan de

Wildrijg struweel van inheemse soorten passend bij natte gronden

SOORTENKEUZE

De aard en het karakter van de beplanting vormen de beeldbepalende Zocheraanlag. In dit overzicht zijn de soorten beschreven die enerzijds natuurlijk en anderzijds het landschap van het landgoed verstreken.

Aan de hand van de reeds beschreven beplantingsgroepen worden de soorten behandeld. Dit zijn de volgende type: bosvakken en solitaire bomen en bosranden (groot en klein).

Aan de hand van de kleur code is de plaats van de beplanting in het landschapszone geduid.

 Nieuw Vredenoord

 Molenvlietpad

Bomen in bosvakken (molenvlietpad)

ACER PSEUDOPLATANUS
Gewone Esdoorn
1ste boomgrootte

CARPINUS BETULUS
Haagbeuk
1ste boomgrootte

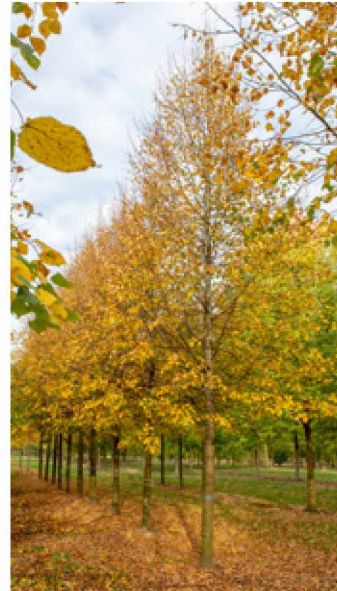
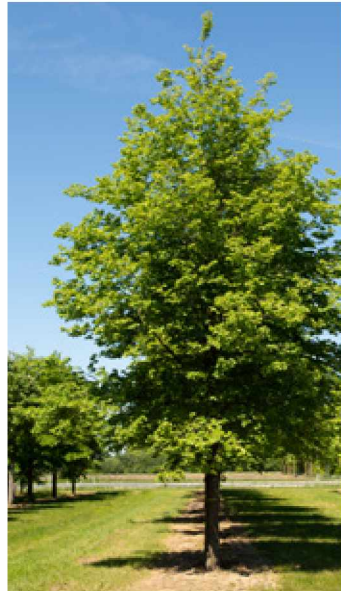

QUERCUS ROBUR
Zomereik
1e boomgrootte

QUERCUS PETRAEA
Wintereik
1e boomgrootte

TILIA CORDATA 'GREENSPIRE'
Winterlinde
1e boomgrootte

TILIA xEUROPAEA 'EUCHLORA'
Krimlinde
1ste boomgrootte

CARPINUS BETULUS
Haagbeuk
1ste boomgrootte

ULMUS 'NEW HORIZON'
lep
1e boomgrootte

ULMUS x HOLLANDICA 'GROENEVELD'
lep
1e boomgrootte

ALNUS GLUTINOSA
GEWONE ELS
1e boomgrootte

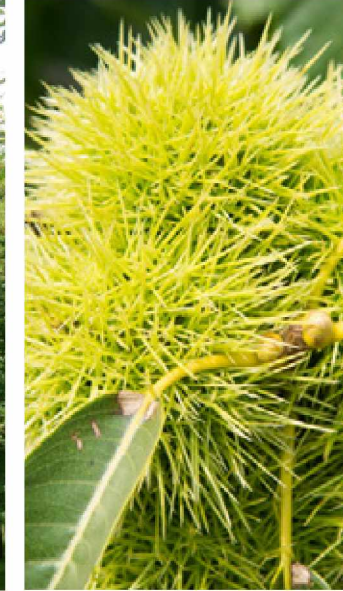
Solitaire bomen en bosranden (groot)

ACER RUBRUM 'OCTOBER GLORY'
Rode esdoorn
1ste boomgrootte

CARYA ILLINOINENSIS
Pecannoot
1ste boomgrootte

CASTANEA SATIVA
Tamme kastanje
1e boomgrootte

DAVIDIA INVOLUCRATA
Vaantjesboom
1e boomgrootte

FAGUS SYLVATICA
Gewone beuk
1e boomgrootte

FAGUS SYLVATICA 'RIVERSII'
Bruine beuk
1e boomgrootte

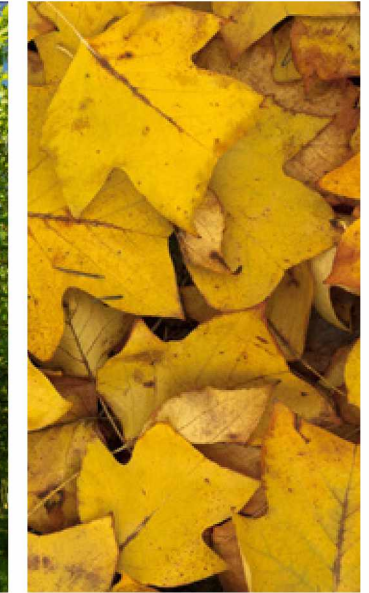

FRAXINUS ANGUSTIFOLIA 'RAYWOOD'
Smalbladige es
1ste boomgrootte

GINKGO BILOBA
Japanse notenboom
1ste boomgrootte

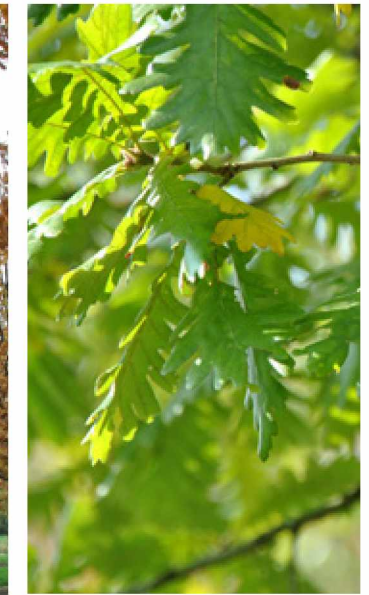
LIRIODENDRON TULIPIFERA
Tulpenboom
1ste boomgrootte

NYSSA SYLVATICA
Zwarte tupelboom
1ste boomgrootte

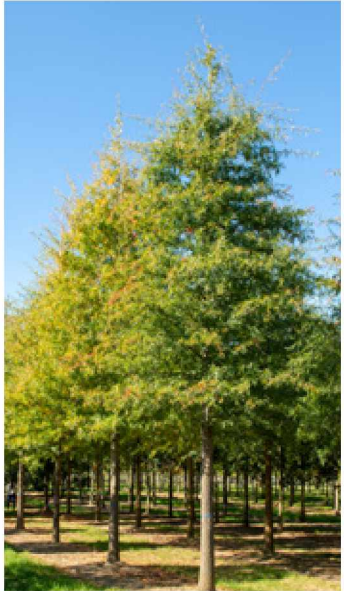

QUERCUS CERRIS
Moseik
1e boomgrootte

QUERCUS FRAINETTO
Hongaarse eik
1e boomgrootte

QUERCUS PHELLOS
Wilgbladige eik
1e boomgrootte

QUERCUS ROBUR 'FASTIGIATE KOSTER'
ZUILEIK 'KOSTER'
1ste boomgrootte

ROBINIA PSEUDOACACIA 'UNIFOLIOLA'
Eenbladige robinia
1e boomgrootte

SALIX x SEPULCRALIS 'CHRYSOCOMA'
Treurwilg
1e boomgrootte

TAXODIUM DISTICHUM
Moerascypres
1e boomgrootte

TILIA TOMENTOSA 'BRABANT'
Zilverlinde 'Brabant'
1e boomgrootte

TILIA TOMENTOSA 'PENDULA'
Treur zilverlinde
1ste boomgrootte

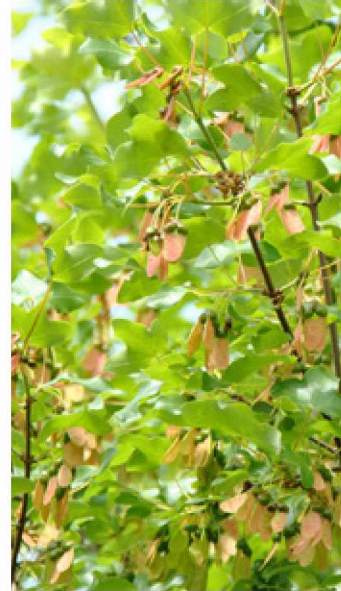
TSUGA HETEROPHYLLA
Westelijke hemlock
1ste boomgrootte

ULMUS 'SAPPORO AUTUMN GOLD'
Iep
1ste boomgrootte

Solitaire bomen en bosranden (klein)

ACER MONSPESSULANUM
Veld esdoorn
2e boomgrootte

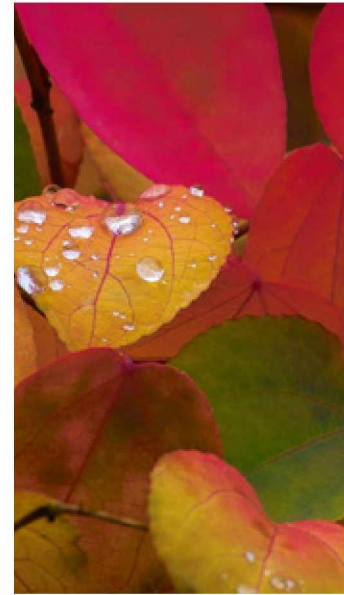
ALNUS GLUTINOSA 'IMPERIALIS'
Varenbladige zwarte els
2e boomgrootte

CATALPA BIGNONIOIDES
Trompetboom
2e boomgrootte

CASTANEA SATIVA 'VARIEGATA'
Bonte Tamme kastanje
2e boomgrootte

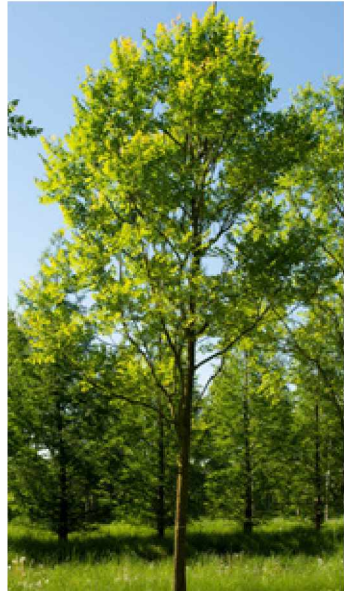

CERCIDIPHYLLUM JAPONICUM
Katsuraboom
2e boomgrootte

GLEDISIA TRIACANTHOS 'SUNBURST'
Gele valse Christusdoorn
2e boomgrootte

KOELREUTERIA PANICULATA
Chinese vernisboom
2e boomgrootte

MAGNOLIA 'WADA'S MEMORY'
Beverbomen
2e boomgrootte

PAULOWNIA TOMENTOSA
KEIZERSBOOM
2e boomgrootte

PRUNUS 'ACCOLADE'
Japanse sierkers
2e boomgrootte

PYRUS SALICIFOLIA 'PENDULA'
Wilgbladige treurpeer
2e boomgrootte

Bepantingslijst

Bomen in bosvakken						
code	wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	stuks	maat	hoogte	specificaties
Ac ps	Acer pseudoplatanus	Gewone Esdoorn		20-25	25-30m	
Ca be	Carpinus betulus	Haagbeuk		30-50	15-20m	
Qu pe	Quercus petraea	Wintereik		30-50	20-30m	
Qu ro	Quercus robur	Zomereik		30-50	20-35m	
Ti co gr	Tilia cordata 'Greenspire'	Winterlinde		20-25	15-20m	
Ti eu eu	Tilia x europaea 'Euchlora'	Krimlinde		30-50	15-20m	
Ti -vp	Tilia	Linde				te verplanten bomen
Ul ne ho	Ulmus 'New Horizon'	lep		30-50	15-25m	
Ul x ho gr	Ulmus x hollandica 'Groeneveld'	lep		30-50	12-15m	
subtotaal aantal stuks						

Solitaire bomen en bosranden (groot)						
code	wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	stuks	maat	hoogte	specificaties
Ac ru oc	Acer rubrum 'October Glory'	Rode esdoorn		50-70	15-18m	herfstkleur
Ca il	Carya illinoensis	Pecannoot		30-50	20-30m	eetbaar
Ca sa	Castanea sativa	Tamme kastanje		30-50	20-30m	eetbaar
Da in	Davidia involucrata	Vaantjesboom		20-25	12-15m	bloem
Fa sy	Fagus sylvatica	Gewone beuk		30-50	25-30m	kroonvorm
Fa sy ri	Fagus sylvatica 'Riversii'	Bruine beuk		50-70	25-30m	rood blad
Fr an ra	Fraxinus angustifolia 'Raywood'	Smalbladige es		20-25	15-20m	blad, herfstkleur
Gi bi	Ginkgo biloba	Japanse notenboom		30-50	15-20m	blad, herfstkleur, kroonvorm
Li tu	Liriodendron tulipifera	Tulpenboom		50-70	25-30m	blad, herfstkleur
Ny sy	Nyssa sylvatica	Zwarte tupeloboom		50-70	15-25m	herfstkleur
Qu ce	Quercus cerris	Moseik		30-50	20-25m	blad
Qu fr	Quercus frainetto	Hongaarse eik		30-50	20-25	blad
Qu ph	Quercus phellos	Wilgbladige eik		50-70	15-20m	blad, herfstkleur
Qu ro fa	Quercus robur 'Fastigiata Koster'	Zuileik 'Koster'		30-50	15-20m	kroonvorm
Ro ps un	Robinia pseudoacacia 'Unifoliola'	Eenbladige robinia		30-50	15-20m	blad, bloem
Sa se	Salix x sepulcralis 'Chrysocoma'	Treurwilg		20-25	20-25m	kroonvorm
Ta di	Taxodium distichum	Moerascypres		50-70	15-20m	herfstkleur, kroonvorm
Ti to br	Tilia tomentosa 'Brabant'	Zilverlinde 'Brabant'		30-50	20-25m	blad
Ti to pe	Tilia tomentosa 'Pendula'	Treur zilverlinde		50-70	20-25	kroonvorm
Ts he	Tsuga heterophylla	Westelijke hemlock		50-70	15-30m	kroonvorm, wintergroen
Ul sa au	Ulmus 'Sapporo Autumn Gold'	lep		30-50	12-15m	herfstkleur
subtotaal aantal stuks						

Solitaire bomen en bosranden (klein)						
code	wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	stuks	maat	hoogte	specificaties
Ac mo	Acer monspessulanum	Veld esdoorn		20-25	6-10m	blad, herfstkleur
Al gl im	Alnus glutinosa 'Imperialis'	Varenbladige zwarte els		30-50	7-10m	blad
Ca bi	Catalpa bignonioides	Trompetboom		20-25	10-12m	blad, bloem
Ca sa va	Castanea sativa 'Variegata'	Bonte Tamme kastanje		20-26	10-12m	blad
Ce ja	Cercidiphyllum japonicum	Katsuraboom		20-25	8-12m	blad, geur
Gl tr su	Gleditsia triacanthos 'Sunburst'	Gele valse Christusdoorn		30-50	8-12m	blad, herfstkleur
Ko pa	Koelreuteria paniculata	Chinese vernisboom		20-25	8-12m	blad, bloem
Ma wa	Magnolia 'Wada's Memory'	Beverbomen		20-25	10-12m	bloem
Pa to	Paulownia tomentosa	Keizersboom		20-25	10-12m	bloem
Pr ac	Prunus 'Accolade'	Japanse sierkers		20-25	5-7m	bloem
Py sa pe	Pyrus salicifolia 'Pendula'	Wielbladige treurpeer		20-25	5-10m	blad, bloem, kroonvorm
		subtotaal aantal stuks				

Bosch Slabbers

© Dit werk is auteursrechtelijk beschermd.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en BoschSlabbers Tuin- en Landschapsarchitecten B.V. (hierna: "BoschSlabbers").

BoschSlabbers heeft bij haar werkzaamheden de zorgvuldigheid in acht genomen die van haar kan worden verwacht. Aan de getoonde informatie in deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend. Op onze werkzaamheden zijn de voorwaarden van toepassing zoals vastgelegd in De Nieuwe Regeling 2005 (DNR 2005).

BoschSlabbers heeft met zorgvuldigheid de beelden in deze publicatie geselecteerd. Het kan voorkomen dat niet alle rechthebbenden van de gebruikte beelden zijn achterhaald. Belanghebbenden worden verzocht contact op te nemen met BoschSlabbers.

Bosch Slabbers

Den Haag

1e Sweelinckstraat 30
2517 GD Den Haag
T 070 3554407
denhaag@bsla.nl

Middelburg

Oude Vlissingeweg 1
4336 AA Middelburg
T 0118 592288
middelburg@bsla.nl

Maarn

Landgoed Plattenberg – Het Koetshuis
Amersfoortseweg 38
3951 LC Maarn
T 0118 592288

From: "5.1.2.e"
Sent: Thu, 2 Dec 2021 15:59:20 +0100
To: "5.1.2.e" (5.1.2.e @denhaag.nl)" <5.1.2.e @denhaag.nl>
Cc: "5.1.2.e" <5.1.2.e @denhaag.nl>
Subject: 5.1.2.e gesproken

Dag 5.1.2.e

Ik heb 5.1.2.e van de provincie Zuid-Holland gesproken nav de aanzet tot het beplantingsplan dat ik haar stuurde. Ik wilde weten wanneer ze er aan toe kwam. Ze gaf aan er morgen tijd voor te hebben.

Ik heb twee vragen:

- Ze kwam in het telefoongesprek weer terug op het feit dat er een fietspad nabij Drievliet is aangelegd in een NNN gebied waar niet voor gecompenseerd is. Ik heb weer aangegeven dat dit een ander project is. Haar concrete vraag is of wij weten of er ergens binnen het project Rotterdamsebaan daarvoor is gecompenseerd. Weet jij dat?
- In dat kader kwamen we ook te spreken over de Heemtuin. Ik gaf aan dat we dat stukje gingen gebruiken voor compensatie (gedeeltelijk) voor de bomkap. Ze vroeg zich af waarom die Heemtuin is aangelegd, wat de aanleiding daarvoor was. Dat weet ik niet meer, weet jij dat? Ze vroeg zich bijvoorbeeld af of die Heemtuin toevallig is aangelegd ter compensatie van dat fietspad (of mogelijk ter compensatie voor iets anders). Anders wordt er een dubbele compensatie aan toegekend.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

Projectorganisatie Rotterdamsebaan

Gemeente Den Haag

Telefoon: 5.1.2.e

Den Haag

From: "5.1.2.e"
Sent: Wed, 15 Dec 2021 18:04:35 +0100
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@pzh.nl>
Cc: "5.1.2.e" <5.1.2.e@pzh.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@pzh.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@denhaag.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@denhaag.nl>
Subject: RE: Voorstel bomen
Attachments: 1 Heemtuin Beplantingsplan.pdf, 2a Vlinderlint Beplantingsplan.pdf, 2b Vlinderlint Plantvak.pdf

Beste 5.1.2.e

Sorry voor de lange mail. Ik heb hieronder de verschillende punten onder elkaar gezet, met wat vragen weer terug aan jou.

Ter informatie: Beplantingsplannen Heemtuin en Vlinderlint

Ik zou nog de beplantingsplannen sturen van de twee andere gebieden. Dit zijn de Heemtuin en het Vlinderlint. Van beide plannen dienen alleen de te planten bomen ter compensatie voor de te kappen bomen, waarbij we in overleg met de ecoloog en beheerder van de gemeente het oppervlak groen dat verloren gaat wordt gecompenseerd. De compensatie is dus tbv de kapvergunning. De Heemtuin is aangelegd binnen het project de Rotterdamsebaan omdat nog ruimte over was en het interessant was om iets extra's te doen voor de omgeving, het heeft geen relatie met een andere compensatieopgave. De Heemtuin is inmiddels al gerealiseerd. Het Vlinderlint is aangelegd met subsidie van de provincie Zuid-Holland. Alleen de heesters en onderbeplanting zijn intussen gerealiseerd, per plantvak zou aanvullend een boom worden geplant ten behoeve van de kap bij de Tweede Toevoer maar dat is nog niet uitgevoerd, in afwachting van de voortgang van het project de Tweede Toevoer. Ook het vlinderlint heeft geen relatie met een andere compensatieopgave.

De oppervlakken groen die worden gekapt als gevolg van de aanleg van de waterstaatswerken betreft 11,5 ha. Ruim een jaar geleden was de verwachting dat we 5,5 ha binnen het projectgebied konden terug planten, maar in januari ga ik de nieuwe plannen beoordelen, mogelijk wordt dit meer. In de Heemtuin is ruim 4 ha aan groenoppervlak als gevolg van nieuwe bomen aangeplant. Het vlinderlint betreft 2 ha aan groenoppervlak als gevolg van bomen.

Wat is de wijze van compenseren van NNN gebied?

De compensatie betreft dus niet de compensatie voor het verloren gaan van NNN gebied. Het Molenslootpad is nu halfverharding (met puin en stenen) en wordt straks klinkers. In beide gevallen is het pad niet gerioleerd en vloeit het regenwater af naar het grond- en oppervlaktewater. In onze ogen zou alleen het deel dat wordt verbreedt moeten worden gecompenseerd, alsook de inritten die worden gemaakt. De exacte berekening moet ik nog maken, maar dat is circa 500 m². Als we daar het hele pad bij doen komt daar nog circa 1000 m² bij. Je gaf aan dat ook delen van de kade en de brug gecompenseerd moeten worden. De brug is circa 150 m², en de kade is deels afhankelijk van hoe je dat meet, maar laten we de hele strook van oever tot kruin aannemen en dan zit je op circa 1500 m². Alles bij elkaar dus tussen de 2000 m² en 3000 m² aan oppervlak. Laten we proberen daar een gezamenlijk beeld van krijgen.

Afgezien van het exacte oppervlak, op welke manier zou dit oppervlak gecompenseerd moeten worden? Is dat in geld, of in oppervlak elders te realiseren NNN gebied? In de buurt ligt de eerder genoemde Heemtuin en het al gerealiseerde Molenvlietpark, daar liggen wellicht mogelijkheden.

Heb je al reactie van collega's tav de beheertypen en het beplantingsplan Tweede Toevoer / Plan 5.2.1 ?

- Of er al toezeggingen zijn gedaan rondom het beheertype, daar heb ik geen informatie/documentatie van. Ik hoor graag wat er uit het overleg is gekomen met je collega's.
- Het beplantingsplan is inderdaad opgesteld voor zowel het kadastrale gebied van 5.2.1 als dat van de gemeente, juist om er homogeen een geheel van te maken. Voor wat betreft de gemeentegrond heb ik overleg met 5.1.2.e ecoloog van de gemeente. De gemeente heeft als beleid (Nota Stadsnatuur) dat de ecologische waarde hoog moet zijn, en opteert ervoor dat een deel van het landschap moet behoren tot het Haagbeuk-Essenbos (N14.03). Op dit moment is het Molenslootpad tussen de brug en het Molenvlietpark ingericht conform Haagbeuk-Essenbos, en het deel tussen Jan Thijssenweg en de brug als landgoederenzone. De invulling van dat laatste deel naar meer natuurlijk is doorgegeven aan B&S. Ik ben benieuwd wat eruit is gekomen uit het overleg met je landschapsarchitect. Heb je daar al informatie over?
- Wat betreft het terrein van 5.2.1 ik begrijp dat de provincie het recht wil voorbehouden om te reageren op het ontwerp-bestemmingsplan. Ik stel me voor dat dat ook de hoofdprocedure is. De reactie op het ontwerp-bestemmingsplan en op dit beplantingsplan moet in ieder geval in lijn met elkaar zijn, dus afstemming is sowieso gewenst. Het beplantingsplan heb ik in ieder geval nodig om de kapvergunning aan te kunnen vragen, én om het ontwerp af te kunnen maken. Wat is de planning van het ontwerp-bestemmingsplan en jullie reactie daarop?

Hoe concreet zijn we in het Projectplan Waterwet?

Het is de wens begin 2022 het projectplan waterwet opnieuw in procedure te brengen. Daarin wordt ook melding gemaakt over het NNN gebied nav de zienswijze die jullie hebben ingediend. Ik adviseer Delfland daarin bij het schrijven

van de juiste onderdelen. Ik opteer ervoor om daarin tav het NNN gebied aan te geven dat delen worden gecompenseerd (zoals hierboven is aangegeven), maar dat we niet inhoudelijk ingaan op welke bomen precies worden geplant. Ik stel voor om in die procedure te verwijzen naar het geldende beheertype. Dan kan de nadere invulling in het ontwerp-bestemmingsplan cq de kapvergunning worden geregeld. Is dat in orde voor jullie?

Tot slot, is een gezamenlijk overleg begin 2022 nuttig?

Ik zou erg graag duidelijkheid willen hoe we de compensatie gaan regelen. Als er echte no-go's in zitten zou ik dat ook graag willen weten, maar dan kan ik in ieder geval B&S de juiste kant op sturen en de plannen laten afronden. Een gezamenlijk overleg in januari lijkt mij erg handig, mits dat kan met het ontwerp-bestemmingsplan. Is dat een handige methode? Of heb je een ander voorstel?

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e
Gemeente Den Haag

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e> @pzh.nl

Verzonden: zondag 5 december 2021 19:28

Aan: 5.1.2.e 5.1.2.e denhaag.nl

CC: 5.1.2.e <5.1.2.e> @pzh.nl; 5.1.2.e 5.1.2.e @pzh.nl

Onderwerp: RE: Voorstel bomen

Beste 5.1.2.e

Volgens mij liggen op dit moment de volgende vragen bij ons:

1. Moet er compensatie plaatsvinden vanwege aanleg weg en fietspad ?
2. Van welk ambitiebeheertype kan worden uitgegaan?
3. of de bomen die zijn voorgesteld hierbij passend zijn?

Wat betreft vraag 1:

Ja, waarbij ik aanteken dat het te compenseren NNN-oppervlak m.i. groter is, want o.a. de brug en de grond die nodig is voor de waterkering (waardoor geen natuurvriendelijke oever kan worden aangelegd) zijn niet meegerekend. Een deel van de compensatie vloeit dus voort uit de aanleg van het toevoerkanaal.

Wat betreft vraag 2:

Ik bespreek dit nog met de collega's die over het Natuurbeheerplan gaan, want volgens het rapport van B&S zou er n.a.v. een zienswijze 5.2.1 hierover een soort van toezegging zijn gedaan.

Wat betreft vraag 3:

Wat betreft het voorstel voor boom- en heestersoorten. Ik zie ik dat het beplantingsvoorstel is opgesteld i.o.v. 5.1.2.e Blijkbaar ook voor de gemeentelijke grond. Op het eerste gezicht wekken tekeningen bij mij de indruk dat er vooral is gekeken naar esthetiek en minder naar ecologische waarden. Ik wil dit graag nog bespreken met onze landschapsarchitect. Omdat het vooral een beplantingsvoorstel is voor het terrein van 5.1.2.e ligt een reactie hierop wat moeilijk, want wij willen het recht voorbehouden om nog te reageren op het ontwerp-bestemmingsplan voor Nieuw Vredenoord , waarvan de procedure nog moet gaan lopen. Ik moet de reactie hierop dus ook afstemmen met mijn RO-collega, nl. 5.1.2.e

Ik probeer de collega's a.s. week hierover te spreken.

Verder nog de vraag of je de link naar plannen van de Heemtuin en het Vlinderlint nogmaals kunt toesturen en aangeven in hoeverre dit al is gerealiseerd en er een verband is met dit project.

Met vr. groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e 5.1.2.e denhaag.nl

Verzonden: maandag 29 november 2021 16:30

Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@pzh.nl>

Onderwerp: Voorstel bomen

Beste 5.1.2.e

Het afgelopen halfjaar hebben wij vanuit de gemeente vooral ingezet om afspraken te maken met Delfland en de particuliere eigenaar zodat het basisontwerp in rust komt. Vandaar dat er nog geen overleg is gekomen in de tussentijd. We naderen nu gelukkig een eindpunt. Vandaar dat nu pas de beplanting weer op de agenda komt. Op basis van feedback vanuit de gemeente en jou zijde, en de gesprekken met de particuliere eigenaar, is Bosch Slabbers van start gegaan. Het is de bedoeling dat ze voor de kerst het beplantingsplan afronden. In bijgaand document is de eerste aanzet weergegeven, met daarin de voorstellen voor bomen die ze willen planten (lijst). In de volgende stap gaan ze hiermee de bomen en heesters neerzetten in het plan (locatie).

Zoals eerder ook is aangegeven is het deel dat in eigendom is van de gemeente Den Haag het deel langs het Molenslootpad. De bomen langs de zuidzijde van het pad blijven behouden, de aan te planten bomen zullen tussen het pad en de nieuwe watergang worden geplant. In het document zijn die apart benoemd, onder "Bomen in bosvakken". Het pad zal qua uitstraling een gradiënt krijgen, met aan de zijde van Jan Thijssenweg meer landgoederen uitstraling, en richting het Molenvlietpark meer bos. Dit is ook aangegeven in het document op pagina 14. Het is verder de bedoeling dat het particuliere terrein wordt gevuld met solitaire bomen, en ik denk ook deels bosvakken.

Zou jij kunnen beoordelen:

- of de bomen die zijn voorgesteld passend zijn?
- of het beheertype Park- Stinsbos voor het particuliere deel hierop goed passend is (ipv Haagbeuk Essen)? Volgens Bosch Slabbers is dit het geval.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

Projectorganisatie Rotterdamsebaan

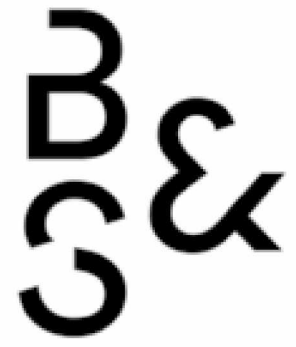
Gemeente Den Haag

Telefoon: 5.1.2.e

Den Haag

De disclaimer van toepassing op e-mail van de gemeente Den Haag vindt u op: <http://www.denhaag.nl/disclaimer>

Heemtuin Molenvlietpark

Voorlopig Ontwerp & Beplantingsplan

PROJECTDATA

Projectnaam Heemtuin Molenvlietpark, Voorlopig Ontwerp & Beplantingsplan

Locatie Westvlietweg, Den Haag

Opdrachtgever Projectbureau Rotterdamsebaan

5.1.2.e

Opgesteld door BoschSlabbers Landschapsarchitecten;

5.1.2.e

Datum September 2020

Projectnummer HS-S 13-03 (Zeerust)

**Bosch
Slabbers**

Inhoudsopgave

INTRODUCTIE.....	5	MASTERPLAN		Vijver.....	81
ANALYSE		Masterplan.....	48	Vlonder & pergola.....	83
Historie & Landschap.....	9	Profielen.....	50	Objecten	85
Het terrein.....	11	Beheer & onderhoud	55	Meubilair	87
Bodem.....	13	BEPLANTINGSPLAN		Informatiebord	97
Hoogtes.....	15	Beplantingsplan (zonering)	59	Toegangspoort	91
Ontsluiting	17	Bestaande bomen.....	60	Welkomstpalen.....	93
VISIE		Bomen 1e grootte	61	Entreezone	95
Vlietzone	21	Bomen 2e grootte	63	BIJLAGEN	
Heemtuin algemeen	23	Struiken.....	65	Aangetroffen flora & fauna	98
Ecologisch beleid	25	Klimplanten	66	Selectietabel bomenlaag	100
CONCEPT tot MASTERPLAN		Vaste planten schaduw	67		
Concept plan.....	29	Vaste planten zon	68		
Bereikbaarheid & ligging.....	31	Bloemenmengsel (G2).....	69		
Basis principes heemtuin	33	Bosrandmengsel (O1)	70		
Opbouw	34	Oevermengsel (G3).....	71		
Hoogtes.....	37	Waterplanten	72		
Biotopen - flora & fauna	39	Bloemrijk grasland.....	73		
Habitatvoorkeuren.....	40	Beplantingslijst.....	74		
Referentiebeelden	44	MATERIALISATIE			
		Verharding.....	78		

Voorlopig ontwerp Molenvlietpark (2016), BoschSlabbers

Introductie

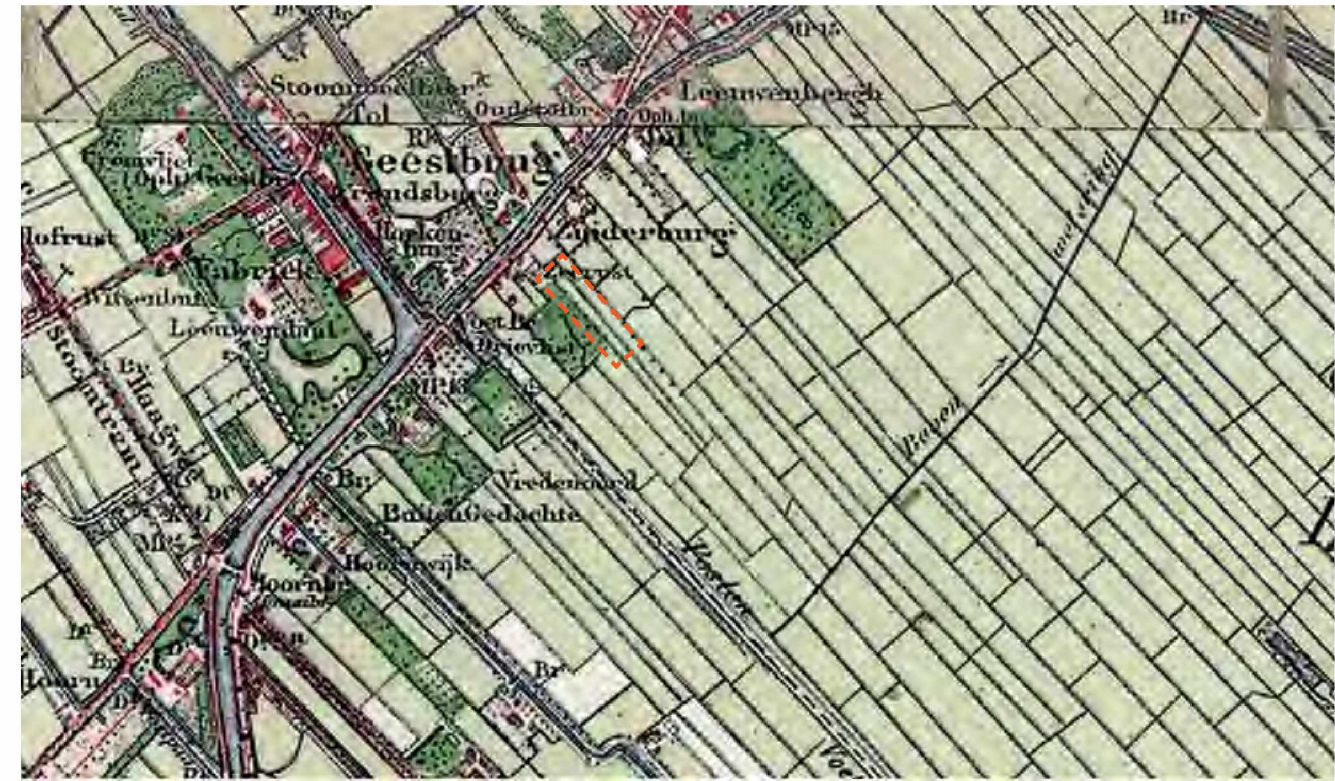
De Rotterdamsebaan is volop in aanleg. De baan is letterlijk nabij Drievliet in het veld te zien, het tijdelijke parkeren en de tijdelijke waterberging is gerealiseerd en het gebied laat zich kenmerken door vele hoogteverschillen in het landschap. In het planproces wordt stap voor stap het gebied vormgegeven. De inpassing van Drievliet, het trekfietstracé, de aan- en inpassing van de golfbaan en de inpassing van Meyvliet. Nu bekend is dat de golfbaan gebruik blijft maken van de ‘tijdelijke’ hole (aan de noordzijde van de golfbaan) komt het huidige werkterrein, de voormalige hole van de golfbaan, beschikbaar. De vraag is wat er met dit gebied zal gebeuren, een logische optie is het toekomstige Molenvlietpark uitbreiden.

BoschSlabbers is gevraagd om een ontwerp te maken in het Molenvlietpark van de voormalige buitenplaats Zeerust. De vraag is hoe deze plek een nutstuin kan worden voor de buurt, die aansluit bij de huidige tijdsgeest. Dit rapport laat het totaalbeeld zien van het voorlopig ontwerp en beplantingsplan van Heemtuin Molenvlietpark, een recreatieve kamer temidden van de landgoederenzone, een waardevolle plek voor mens en natuur.

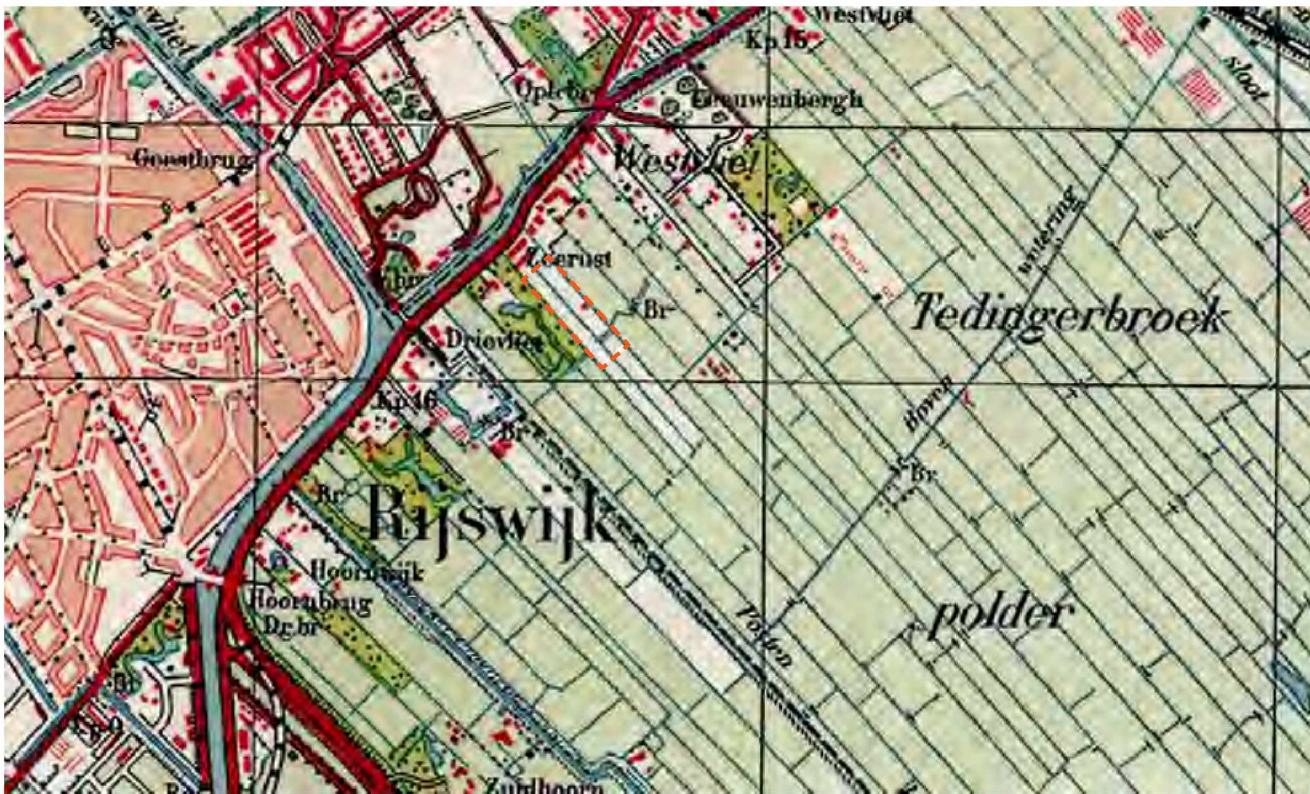
BS& ANALYSE

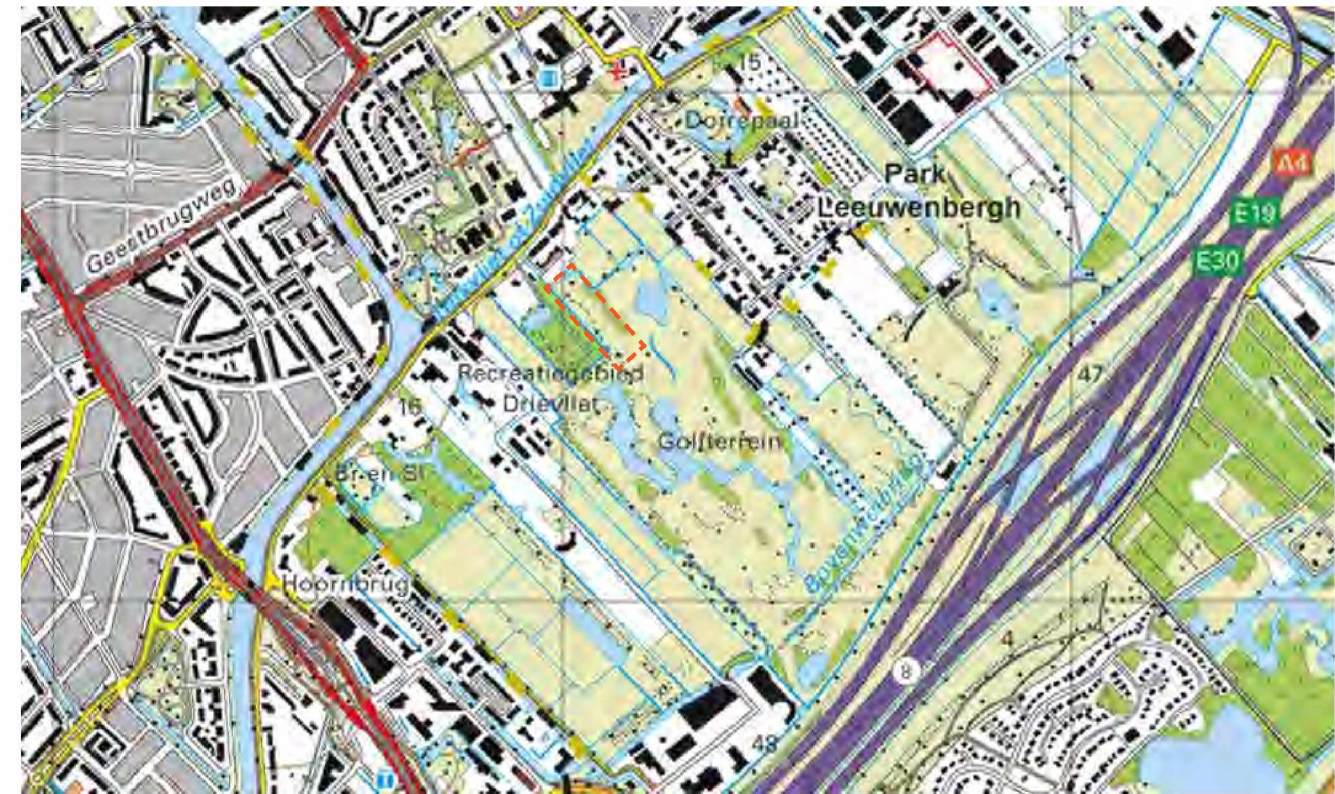
1711 - Landgoederenzone langs de Vliet, de kavel is altijd vrij gebleven.

1900 - De eerste landgoederen verdwijnen, de huizen blijven staan. Zeerust is herontworpen nav de verbreding van De Vliet.

1940 - Rijswijk groeit. Teloorgang van de landgoederenzone voor nieuwbouw. Rij huizen voor de kavel is ontwikkeld omstreeks 1925.

2016 - De kavel is onderdeel van het golfterrein, samen met aangrenzende weides is dit de resterende open groene zone.

Historie

HISTORIE

In de zeventiende en achttiende eeuw heeft de Vliet grote aantrekkingskracht op de welgestelde stedeling. Zij bouwen aan de Vliet hun zomerverblijf, hun buitenplaats. Dankzij de Vliet zijn deze buitenplaatsen vanuit de stad snel en comfortabel bereikbaar. De Vliet ontwikkelt zich tot Haagse lustwarande, gelegen op enige afstand van de stad. Soms waren dit voortzettingen van oudere boerderijplaatsen, maar soms ook niet.

Aan de Vliet is in de 20ste eeuw de bebouwing geïntensiveerd en zijn enkele buitenplaatsen verloren gegaan. In dit gebied zijn alleen Hoornwijck/Beukenhorst, Vredenoord en Zeerust bewaard gebleven. Het achterland is door de jaren heen sterk getransformeerd. Door de aanleg van de A4/A13 is het open zicht op het achterland sterk begrensd. Door de aanleg van de golfbaan Leeuwenbergh, een bedrijventerrein en nieuwbouw bij Rijswijk is het achterland sterk verstedelijkt. Dit terrein is nooit bebouwd of onderdeel van een landgoed geweest, het had waarschijnlijk een agrarische functie. De omliggende voormalige landgoederen zijn nu schapenweide of bebouwd. Omstreeks 1925 zijn de huizen langs de Westvlietweg gerealiseerd.

RUIMTELIJK

Het landschap in de Vlietzone is versnipperd en gefragmenteerd. Van het historische open weilanden en landgoederen landschap rest nog een paar weides. Het golfbaanterrein is onbebouwd, maar gefragmenteerd door de glooiende heuvels en vele bosschages.

Door de aanleg van de tunnel van Rotterdamsebaan ontstaan er grote hoogteverschillen en er worden veel nieuwe bomen aangeplant. Ver zicht door het gebied zal miniem zijn.

Landschappelijk is het logisch om het vrij gekomen terrein toe te voegen aan de weides of het landgoed om verdere versnippering in het gebied te voorkomen.

Het park rondom huis Zeerust is rond 1899 in de Landschapsstijl aangelegd.

Huidige situatie (google earth, 2019) vogelvlucht

Het terrein

Het terrein is om en nabij de 250 bij 55 meter en wordt aan alle zijden omringd door watergangen. Aan de noordwestzijde bevinden zich moestuinen en tuinen van de nabije woningen. De zuidwestzijde is begrenst door de bosrand van het Landgoed Zeerust (nu een zorginstelling) en de noordoostzijde door een houtwal. Het terrein is een voormalige golfhole, glooiend en met enkele bosschages en solitaire bomen – wilgen, populieren, eiken en elzen.

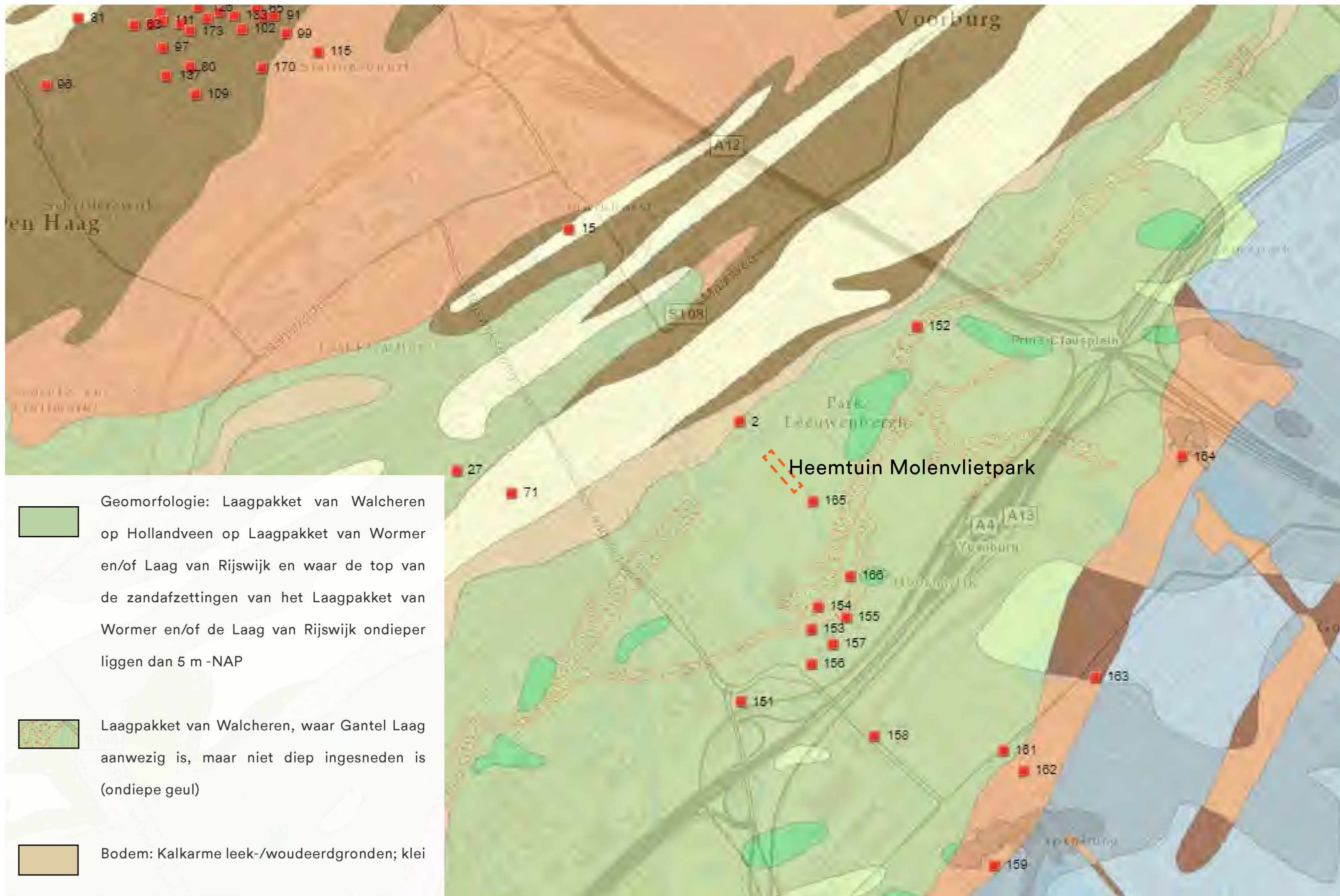
Terrein met bossages, rechts het landgoed Zeerust en links de houtwal

Schapenweides met knotwilgen

Water tussen terrein en moestuinen

Bodem

LANDSCHAPSVORMING

De Vlietzone wordt gekenmerkt door de ligging op de overgang van drie landschappelijke systemen:

1. Het landschap van de strandwallen (voormalige zandige duinenrijen) en strandvlakten (de venige laagten tussen de strandwallen).
2. Het centrale Holland-Utrechtse veenmoeras dat zich van achter de binnenste strandwal uitstrekt tot aan de hogere zandgronden van de Utrechtse Heuvelrug en dat later in cultuur is gebracht als het centrale veenweidegebied.
3. Het Gantelsysteem, een complex intergetijdengebied. Doorsneden door kreken als de Gantel, Lier, Zweth en Wollebrand. De kreekbeddingen hebben zich gevuld met zandig materiaal, bij de latere inversie van het landschap zijn de kreken getransformeerd tot kreekruigten.

De doorbraak van de zee en het ontstaan van getijdengeulenstelsel van de Gantel maakte dat het gebied kon worden ontwaterd en geleidelijk bewoonbaar gemaakt. Waarschijnlijk rond het jaar 1000 zijn de veengebieden ontgonnen. Rond de 15e eeuw ontstonden er polders. Door oxidatie van het veen (inklinking) kwam het land steeds lager te liggen en werd het weer natter. De afwatering op de Vliet, via

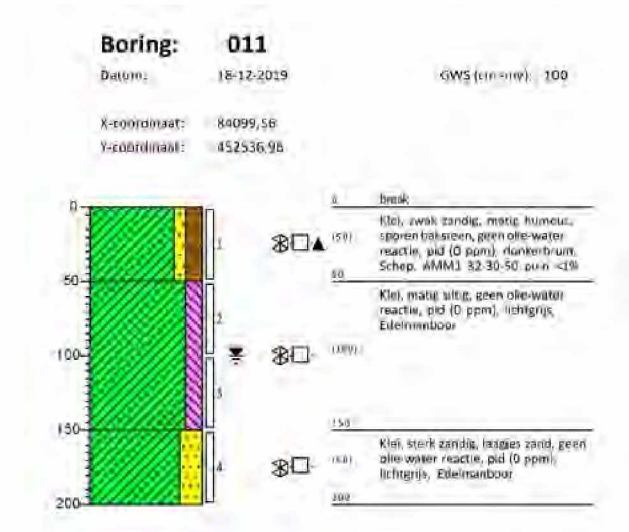
de gegraven sloten en stroompjes, was niet langer voldoende om de voeten droog te houden. Aanleg van dijken was nodig en door middel van uitlaatsluisjes en later ook bemaling met molens werd het water buiten de polder geloosd.

BODEM

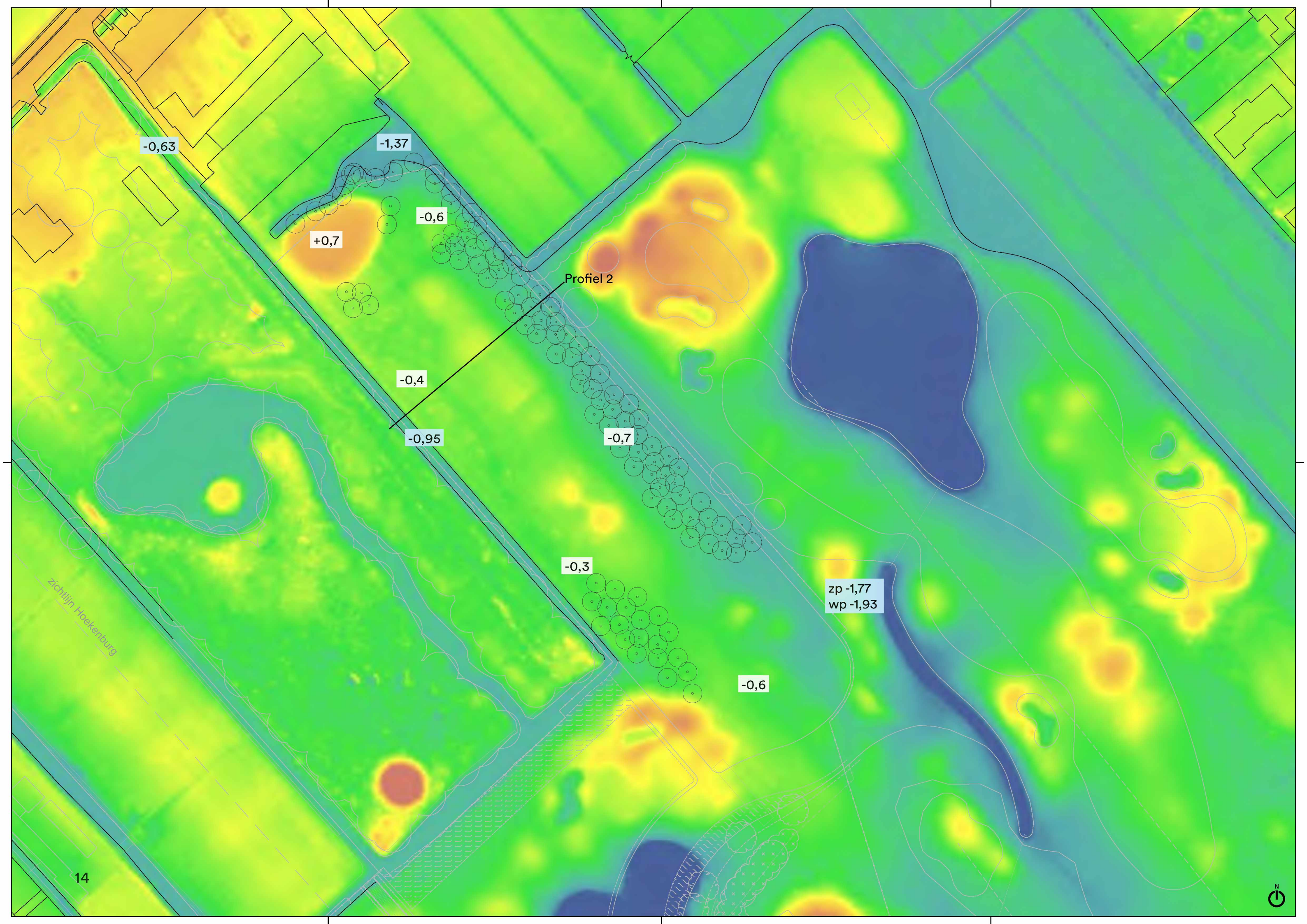
De plek kan geclassificeerd worden tot zoete kalkarme kleipolders. De naam woudeerdgronden betekent het residu van een verdwenen veenlaag.

Zoals te zien hiernaast (Boring: 011) bestaat de bodem voornamelijk uit klei. Vaak is de bovenste 50 cm ook licht zandig en humeus, afhankelijk van de verstoring. Op sommige plekken stuit je na 200 cm op een zandige ondergrond.

De bodem in de kalkarme polders zijn minstens tot een diepte van 50 cm ontkalkt. De kleipolders worden doorsneden door sloten en tochten. De ondergrond is welvend en bobbelig. Het moedermateriaal kan variëren van zware zavel tot zware klei uit de oudere afzettingsfasen. Deze kalkarme kleien worden wel aangeduid als oude zeekleien. Een belangrijk deel van de kleien zijn moerig (organisch stofgehalte variërend van 15 tot 40%). Het kan ook zijn dat er pyrietklei wordt aangetroffen, (zwavelzuur, ijzer, etc.) in geoxideerde toestand extreem zuur.

De gemiddelde grondwaterspiegel zit op 100 cm beneden maaiveld (zie boring: 011). De polders en kleivlakten zijn door middel van sloten, tochten en bemaling kunstmatig gedraineerd. De waterkwaliteit is licht eutroof en matig basenrijk. Het grondwater wordt beïnvloed door relatief arm en zuur substraat.

-0,63

-1,37

+0,7

-0,6

Profiel 2

-0,4

-0,95

-0,7

-0,3

zp -1,77
wp -1,93

-0,6

Zichtlijn Hoekenburg

Hoogtes

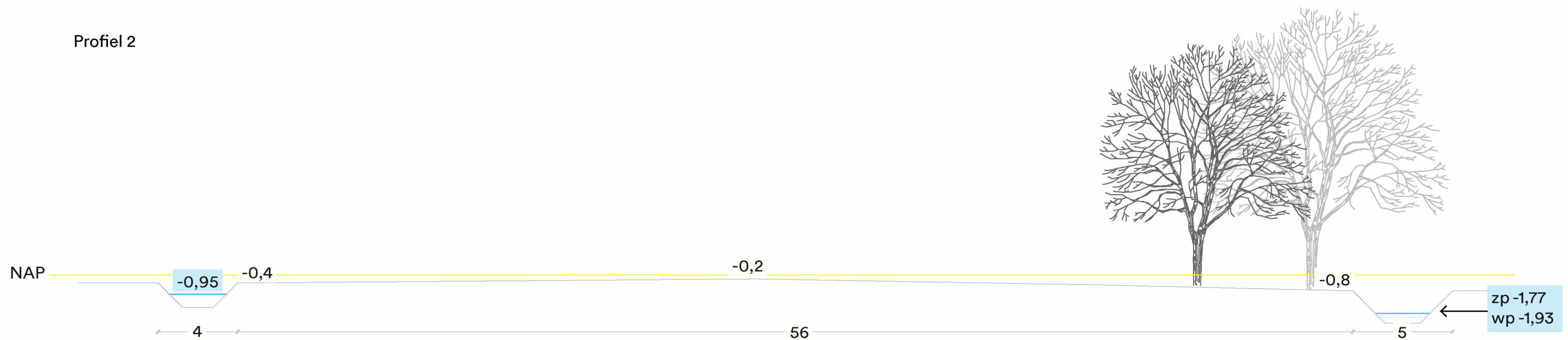
RELIEF TERREIN

Het terrein ligt gemiddeld net iets onder NAP. Van de westkant tot de oostkant loopt het af van ongeveer -0,4 m naar -0,7 m. Uitzondering is de 'bult in de noordwesthoek. Daar ligt een verhoging van ongeveer 1 meter hoger dan de rest van het terrein.

WATERPEILEN

De waterpeilen in het gebied zijn relatief complex. Basis is het polderpeil met een schommelend zomer- (-1,77 m) en winterpeil (-1,93 m). Tussen het polderpeil en de Vliet liggen diverse landgoederen die verschillende peilen hebben. Op deze manier grenst het terrein aan wel 4 verschillende peilen. Dit maakt het bijvoorbeeld gecompliceerd om water te verbinden met verschillende peilen. Het moet dus worden voorkomen om verschillende peilen aan elkaar te verbinden.

Profiel 2

Zijweg aan de Westvlietweg, eventuele ingang voor brandweer of ambulance

Ontsluiting

De ontsluiting van het terrein is leidend voor de mogelijkheden van het terrein. Er loopt vanaf de Westvlietweg een smalle weg naar het terrein toe. Deze ligt tussen huizen en tuinen en aan de andere kant een sloot. De eigenaren hebben bezwaar tegen het recreatief gebruik van deze route, het is een inbreuk op hun rust en privacy. Ontsluiting via Landgoed Zeerust is overwogen, maar niet wenselijk/mogelijk. Een alternatieve ontsluiting is niet mogelijk.

Het terrein zal dus enkel ontsloten worden vanaf het Molenvlietpark, ter hoogte van het Trekfietstracé. Er is dus geen doorlopende route. Wil men mensen naar deze plek trekken is er een eyecatcher nodig. Een informatiebord, bijzondere boom of brug kan de aandacht van de mensen trekken om hun wandeling te verlengen.

Routing Molenvlietpark en Rotterdamse baan

U
S
& VISIE

Ontwerp Molenvlietpark; het gebied is op te delen in meerdere ruimtelijke eenheden, zogenaamde kamers binnen een landgoederensfeer.

Visie Vlietzone

INTRODUCTIE

De komst van de Rotterdamsebaan door de Vlietzone biedt kans voor een nieuwe aanpak van de Vlietzone. De Vlietzone zal de status van stadsrandgebied kunnen ontgroeien en toe kunnen groeien naar een lineair landschapspark langs de Vliet dat zijn weerga niet kent. Door met de komst van de Rotterdamsebaan bewust te kiezen voor een groene invulling wordt een aanzet gegeven voor de verdere groene ontwikkeling van deze zone. Het sterk versnipperde gebied wordt met het Molenvlietpark meer tot eenheid gebracht en toegankelijk gemaakt. De belangrijkste doelstelling van de visie is hiermee: 'Het geheel is meer dan de som der delen'. Vanuit het gebiedsperspectief en voor Molenvlietpark kunnen we 4 uitgangspunten formuleren:

1. BEHOUD CULTUURHISTORISCHE ELEMENTEN

Respectvol omgaan met, en integreren van cultuurhistorische elementen zoals de Molensloot inclusief kade, de Postkade, de Vliet met buitenplaatsen, blikvelden, zichtlijnen van de buitenplaatsen en tot slot de Bovenwetering. Deze lijnen krijgen in de visie betekenis en vormen het kader voor daarbinnen liggende kamers. Deze betekenis ligt in de herkenbaarheid van de elementen, maar zeker ook in de bruikbaarheid en beleefbaarheid.

2. VERSTERKEN LANDGOEDERENZONE

In het gebiedsperspectief A4/Vlietzone wordt ingezet op het versterken van de landgoederenzone, de mogelijke realisatie van nieuwe buitenplaatsen, recreatieve functies en groen voor de stadsbewoner, versterken van de regionale ecologische schakel, bereikbaarheidskansen benutten, de toegankelijkheid verbeteren en kansen aan de snelwegen benutten. Hierbij wordt rekening gehouden met de lange termijnambitie om het gebied onderdeel te laten zijn van de stad(sregio). Wanneer er initiatieven zijn, dienen deze bij te dragen aan de uitgangspunten van het gebiedsperspectief.

3. RAAMWERK MET FUNCTIES

De Vlietzone kenmerkt zich door een gekleurd programma van diverse functies; woningen, bedrijventerreinen, golfbanen, sportfaciliteiten, landgoederen, parken, rangeerterreinen, polderkavels en tuincomplexen. Wij denken als raamwerk in kamers met functies, die op termijn verbonden worden met een doorgaand pad. Bestaande functies zoals het parkeerterrein van Drievliet worden opnieuw ingepast. Bij nieuwe functies in het groen kan gedacht worden aan een schapenweide, boomgaard, speelbos, natuurspeelplaats, bijen, vlinderweide, bloementuin, etc. Water kan beleefd

worden door kabelpondjes, aanlegsteigers, e.d.

Naast de recreatieve functies dient er ook plaats gemaakt te worden voor waterberging en bomencompensatie. Ecologisch is het gebied met bosrijke buitenplaatsen en open weides nu al interessant. Dit kan versterkt worden door de verschillen in intensiteit en toegankelijkheid te benutten en bij het watersysteem de ecologische kwaliteiten te versterken.

4. LANDSCHAPPELIJKE VORMENTAAL

Bij dit landschap past qua maat en schaal een opdeling van het gebied in meerdere ruimtelijke eenheden, zogenaamde 'kamers'. De kamers worden ingevuld als vrijetijdslandschap en grotendeels openbaar toegankelijk. Ze vormen een park voor de (directe) omgeving. De vormgeving en materialisatie van de kamers zal geïnspireerd zijn op vrije, organische vormen van de Engelse landschapsstijl die terug te vinden is in de tuinaanleg van de buitenplaatsen, maar ook in het recreatielandschap van de golfbaan. Op bijzondere punten wordt het zicht gekaderd, bijvoorbeeld met een zichtlijn of uitkijkpunt. De beleving van de gebruiker wordt gekaderd door een afwisseling van bomen, struiken en glooiingen in het landschap versus open weilanden, waterpartijen en doorzichten.

Te ontwerpen kavel

Algemene visie Heemtuin

ONTWIKKELSTRATEGIE

Het te ontwerpen deel 'Heemtuin Molenvlietpark' ligt midden in de Vlietzone. Op de vorige pagina is de visie op de Vlietzone uitgewerkt. Voor een goede inpassing en aansluiting is daarop gereflecteerd voor de inpassing enerzijds en een visie voor de heemtuin anderzijds.

1. KAMER BINNEN LANDGOEDERENSFEER

Deze voormalige golfhole is samen met de aangrenzende weilanden een van de weinige groene gebieden in de voormalige Vlietzone. De Vlietzone was oorspronkelijk een agrarisch gebied met landgoederen en een waterpartij. Er wordt ingespeeld op het versterken van de landgoederenzone als recreatieve zone en groen voor de stadsbewoner. Qua vormtaal is het één van de kamers binnen de zone. De vormgeving zal geïnspireerd zijn op de vrije organische vormgeving die ook zijn gebruikt in de omgeving (golfhole, landgoed Zeerust e.a.). Heemtuin Molenvlietpark is een bomenrijke kamer in afwisseling tot de open weilanden. Waterpartijen en zichtlijnen zijn onderdeel van het plan.

2. BOMENCOMPENSATIEPLAN > HEEMTUIN

Voor het ontwerp is een groene inrichting nodig en daarin kan het bomencompensatieplan een rol spelen. Het is de

wens om een nutstuin te maken, goed voor mens en natuur. Het terrein kan getransformeerd worden in een heemtuin met een recreatieve en gemeenschappelijke nutstuin functie. Een heemtuin is een tuin bedoeld om de inheemse wilde flora en fauna te laten zien. Een begrip geïntroduceerd door Jac. P. Thijsse (1865-1945). Deze tuin is goed voor de biodiversiteit en een fijne en leerzame plek voor bezoekers. Vooralsnog zal de gemeente het beheer verzorgen. Wie weet willen buurtbewoners in de toekomst de zorg dragen voor het terrein met behulp van vrijwilligers.

3. ONDERDEEL RECREATIEROUTE

Dit gebied is bestemd als recreatie, het is logisch deze functie toe te voegen als interessante aanvulling voor de omgeving. Op de korte termijn is deze plek nog geïsoleerd door de eenzijdige ontsluiting. Idealiter komt er naast de aansluiting ten zuiden van het terrein ook een extra verbinding ten noordoosten met de golfhole, zodat de heemtuin onderdeel wordt van een doorgaande recreatieve route. Desalniettemin zal een heemtuin, ondanks de geïsoleerde ligging, mensen aantrekken omdat het een fijne rustige plek is voor de recreatieve bezoeker. Een plek waar je kunt genieten van de biodiversiteit.

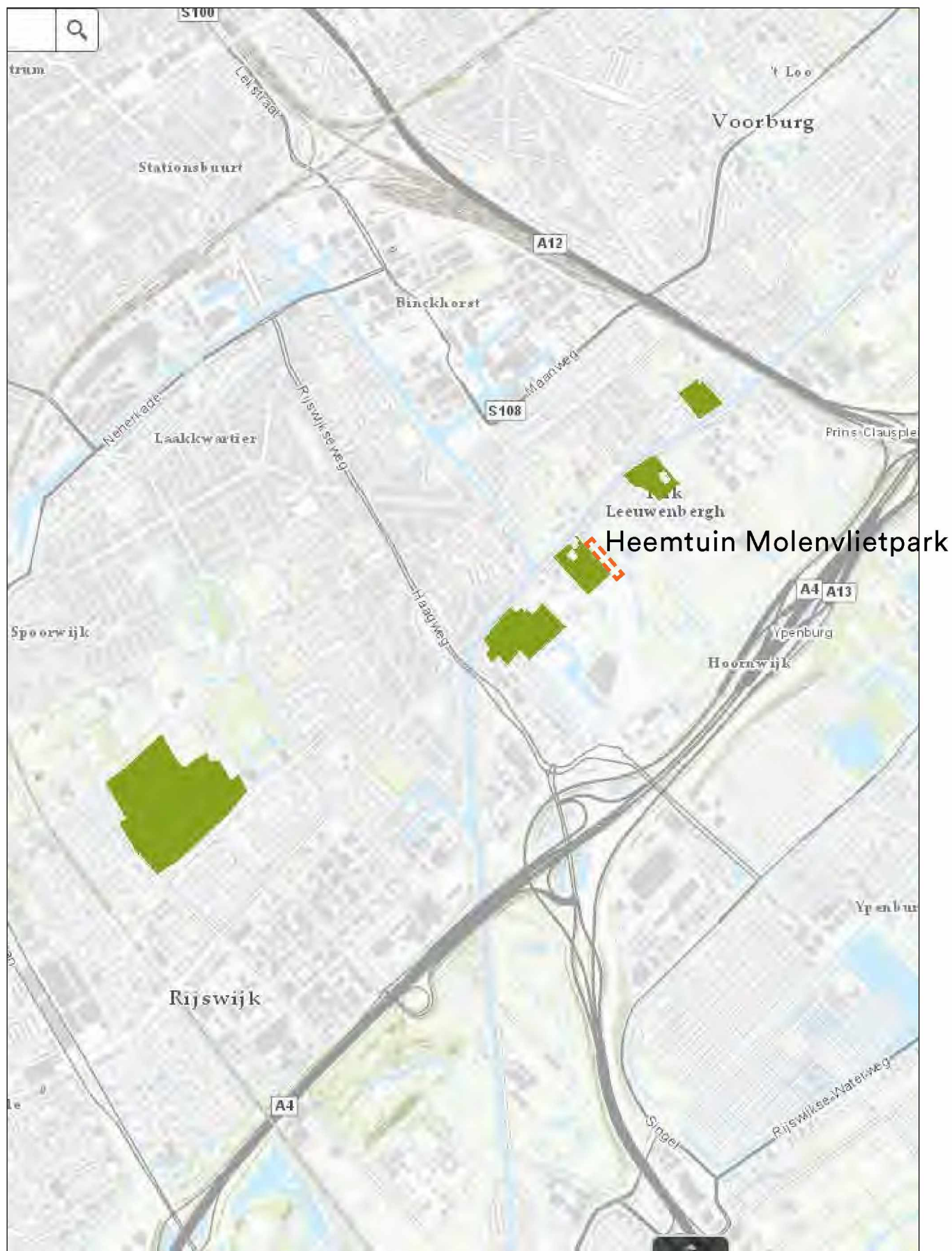
Het Molenvlietpark geeft de bewoners van de Vlietzone de mogelijkheid om de Vlietzone te beleven/in te gaan. Dit terrein betrekken bij het Molenvlietpark vergroot de beleefbaarheid van het gebied. Meer verbinding met de omgeving is wenselijk, bijvoorbeeld door middel van klompenpaden door de aanpalende weide. In de toekomst is er een mogelijke (historische) verbinding met buitenplaats Zeerust.

4. VOORDELEN HEEMTUIN

De toepassing van een heemtuin kent vele voordelen. De heemtuin wordt ingezet als bomencompensatieplan. Door het kavel als heemtuin in te richten wordt het een habitat voor vele plant- en diersoorten. Habitatverlies is immers de belangrijkste oorzaak van de achteruitgang van vele soorten.

De heemtuin is een inspirerende plek voor bezoekers. Het is een klein paradijsje voor vele doelgroepen. Een plek om te picknicken, vogels of insecten te spotten, tot rust te komen en te leren.

Een heemtuin verbeterd wateropvang als middel voor klimaatadaptatie, bevordert de biodiversiteit, is esthetisch aantrekkelijk en legt Co2 vast.

Ligging NNN-gebieden nabij het tracé Rotterdamsebaan

Natuurbeheerplan Provincie Zuid-Holland

Ecologisch beleid (alle schalen)

INTERNATIONALE VERDRAGEN

In de internationale verdragen wordt als doel gesteld de staat van biodiversiteit te verbeteren en de voordelen daarvan voor iedereen ter beschikking te stellen. Europese richtlijnen gaan over de verplichting tot het maken van speciale beschermingszones.

NATIONAAL BELEID

Het landgoed Zeerust is onderdeel van het NNN (Natuur Netwerk Nederland, voorheen EHS). Zij staat daarmee niet onder de regels van het nationaal beleid, al helpt het wel bij de algemene verbetering van natuur en biodiversiteit. Een belangrijk landelijk doel van NNN gebieden is om de omvang van het gebied te vergroten en de onderlinge groenstructuren te verbinden. Om invulling te geven aan deze landelijke doelen en daarnaast de natuurwaarden in de Vlietzone uit te breiden en te versterken, is het aan te bevelen waar mogelijk, een vergelijkbaar karakter (geclusterde hoog opgaande vegetatie afgewisseld met parkelementen en waterelementen) in het landschap rondom de Rotterdamsebaan terug te laten keren. Soorten maken in hun leefgebied vaak gebruik van verschillende biotopen om hun dagelijkse activiteiten uit te voeren. Door deze samenhang en variëteit in biotopen (bos, water en open terreinen) te creëren, zal dit voor veel

soortgroepen een waardevolle toevoeging vormen in het landschap rond de Rotterdamsebaan. Men kan dan denken aan natuurlijke elementen, ecologische gradiënten en natuurvriendelijke oevers.

PROVINCIAAL BELEID

Het provinciale beleid is gericht op het bevorderen en in stand houden van natuurwaarden en van landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Gestreefd wordt naar een toename van de oppervlakte en naar een verbetering van de kwaliteit van natuur en landschap. Daarnaast wil de provincie het duurzaam beheer van de groene ruimte bevorderen door o.a. een betere afstemming tussen natuur-, landschap- en recreatiebeheer op basis van integrale samenwerking en het betrekken van particuliere ondernemers bij het beheer.

Voor Zeerust geldt dat de landschappelijke en cultuurhistorische waarden worden gewaarborgd, zoals te lezen in de visie op de vorige pagina's. Voor het beheer wordt er gestreefd naar een duurzaam beheer, d.w.z. minder maaien dan regulier en met het maaien rekening houden met voedsel en nestgelegenheid in bloemrijk grasland.

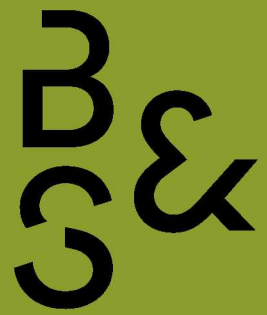
STEDELIJKE GROENE HOOFDSTRUCTUUR

Uit het groenbeleidsplan voor het Haagse Groen 2005 - 2015

'Groen kleurt de stad' (2005) worden vier ambities gesteld, die aansluiten bij Heemtuin Molenvlietpark:

1. Ruimte voor groen in en om de stad;
2. Aandacht voor toegankelijkheid, gebruik en beleving;
3. Duurzaamheid in inrichting, beheer en onderhoud;
4. Samen het groen beheren.

Ambities in deze zone zijn vooral gericht op het realiseren en verbeteren van recreatieve verbindingen tussen de woon- en werkomgeving van de stad en het Groene Hart van Zuid-Holland: verbindingen, gekenmerkt door water, groen en landschappelijke accenten, speciaal voor fietsers, wandelaars en watersporters. Specifiek is als ambitie aangegeven om bij toekomstige planontwikkeling mogelijkheden te benutten voor het realiseren van groenblauwe en recreatieve voorzieningen ter ondersteuning van reeds bestaande voorzieningen. Bij de ontwikkeling is het van belang rekening te houden met de aanwezige historische en landschappelijke inrichting van het gebied, waarbij de kwaliteiten van het verleden herkenbaar blijven en het water nieuwe functies krijgt voor recreatie, natuurontwikkeling en extra waterberging. Door het realiseren van recreatief aantrekkelijke routes wordt de belevings- en gebruikswaarde van deze zone aanzienlijk verhoogd.

CONCEPT tot MASTERPLAN

Schetsontwerp voor Heemtuin Molenvlietpark met verschillende biotopen

Concept plan

DOEL

De wens is om een heemtuin te maken. Enerzijds omdat er een aantal bomen moeten worden geplant voor de bomencompensatie van de Rotterdamsebaan. Anderzijds omdat er behoefte is aan een nutstuin in de buurt die diverse maatschappelijke functies faciliteert. De meest relevante functies zijn het faciliteren van educatie, biodiversiteit en recreatie. Deze doelen kunnen prachtig worden gecombineerd in de vorm van een heemtuin.

DEFINITIE EN OORSPRONG

“Een Heemtuin is een tuin bedoeld om inheemse wilde flora en fauna te laten zien.”

Het begrip is geïntroduceerd door Jac. P. Thijssen (1865-1945), die het zo verwoordde:

“Ik droom van plantsoenen, waar het publiek, oud en jong, onwetend en ingewijd, het hele jaar door gemakkelijk getuige kan zijn van wat in de loop van de seizoenen, te beginnen op 1 januari en te eindigen op 31 december op het gebied van onze inheemse planten en dierenwereld te beleven valt.”

De heemtuin van de jaren '60 en '70 waren hip en populair, net zoals voedselbossen dat nu zijn. Het was in de eerste

instantie bedoeld als educatie voor biologielessen. Hier stonden diverse planten die voorkwamen in het gebied. Met de achteruitgang van soorten en habitats is de functie van de heemtuin verlegd naar een oord voor biodiversiteit. Tenslotte kreeg de heemtuin in de jaren '90 ook een recreatieve functie.

WAAROM INHEEMSE SOORTEN?

De inheemse soorten voelen zich thuis in het gebied, doordat ze evolutionair zijn aangepast aan het gebied en haar omstandigheden. Onze inheemse insecten hebben een nauwe relatie met onze inheemse planten en zijn daar ook afhankelijk van (ei-afzet, voedsel, overwintering). Onze insecten eten niet of nauwelijks exotische planten (o.a. kauwonderdelen zijn daar niet voor geschikt). Veel zangvogels zijn weer afhankelijk van de insecten, etc. Dit zorgt voor een grotere biodiversiteit en een gezonder en weerbaarder ecosysteem. Het is dus van belang voor de biodiversiteit en biomassa dat er planten worden geplaatst die uit de regio komen.

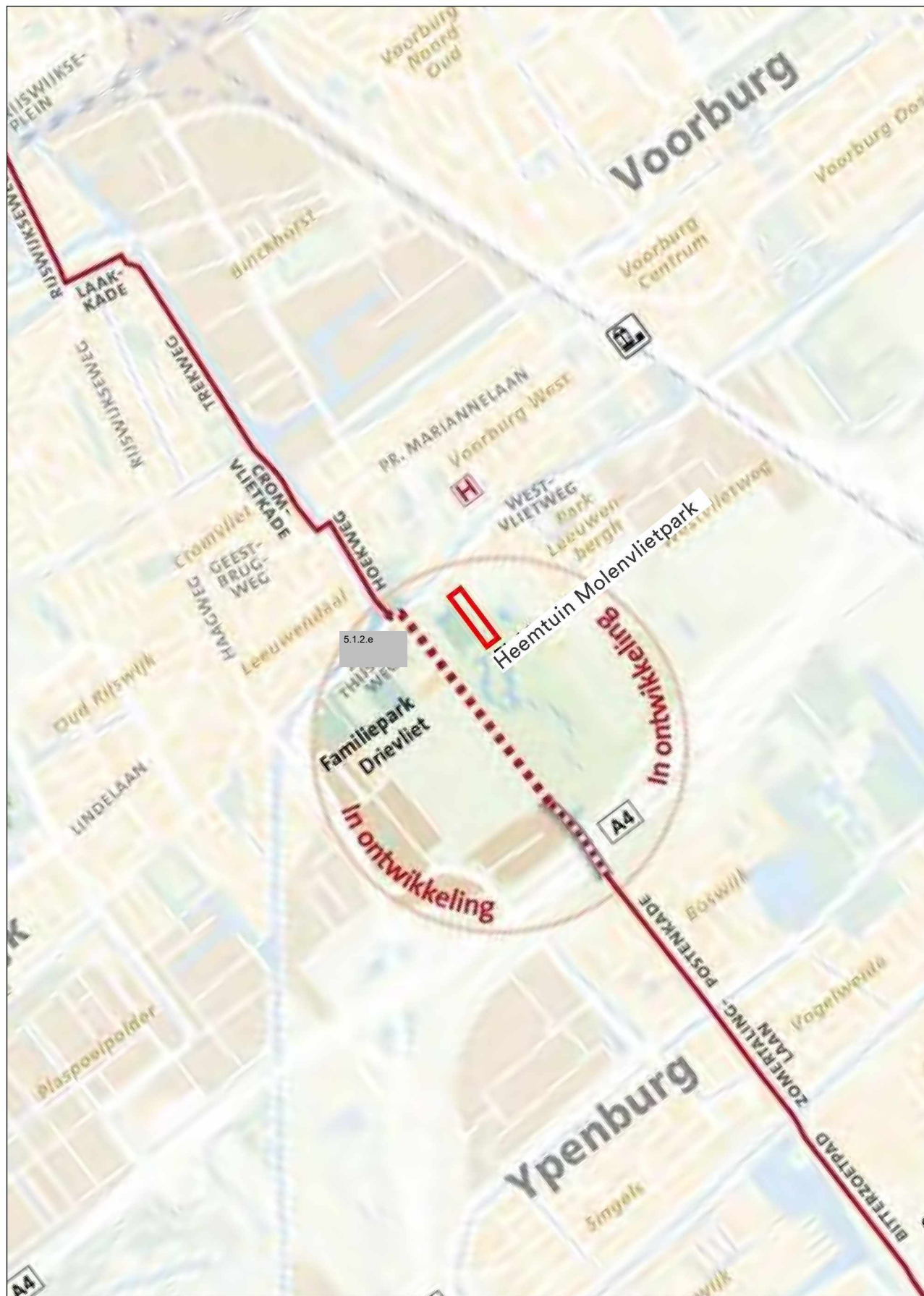
ONTWERP

In de heemtuin worden in totaal 225 stuks grote en kleine bomen geplant, 183 struiken en een groot aantal kruiden en vaste planten. De inrichting is gebaseerd op de ontwerpprincipes van natuurlijke principes die zoveel

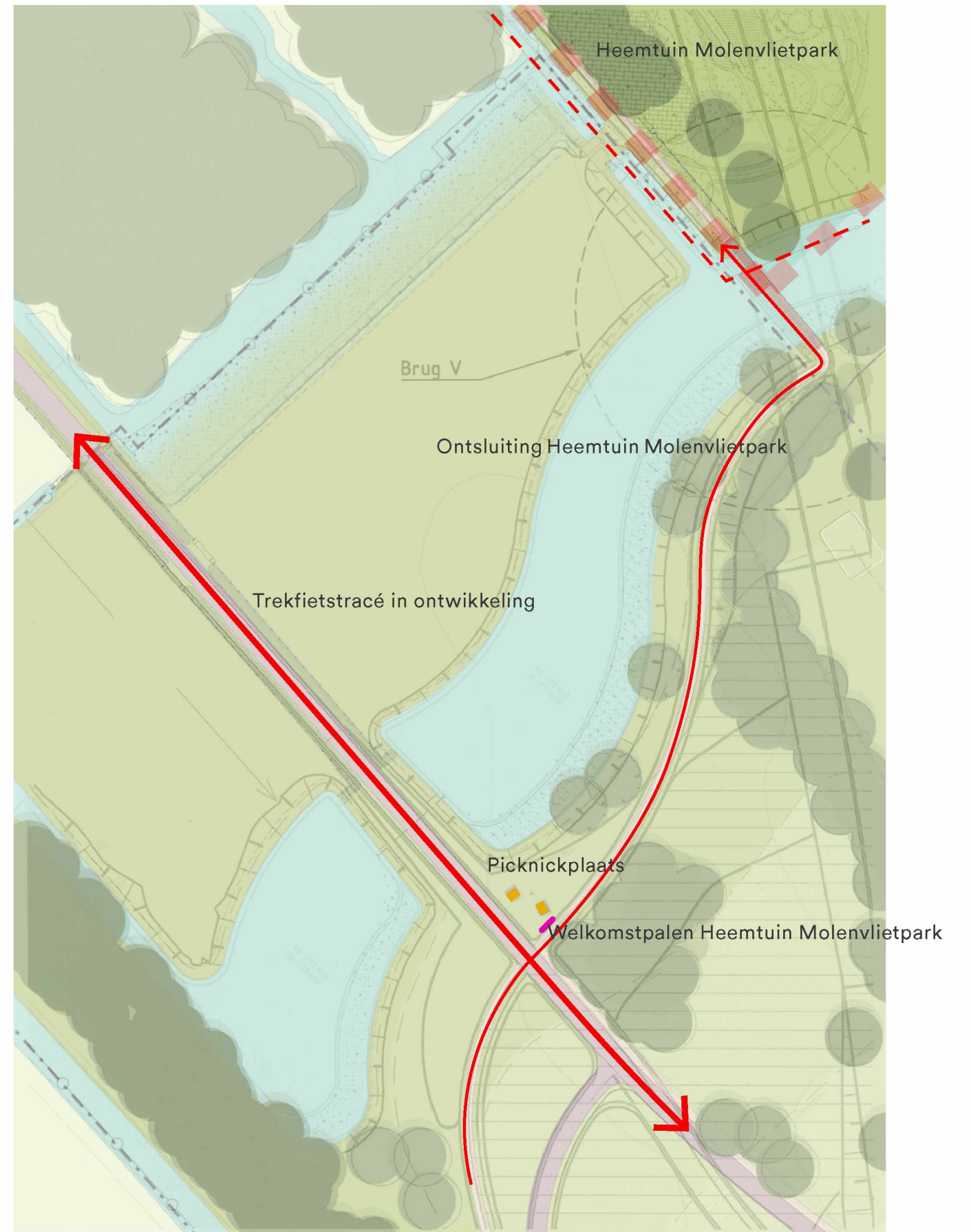
mogelijk biodiversiteit en plantendiversiteit faciliteren. De beplanting heeft een verticale gelaagdheid. Er zijn diverse biotopen gecreëerd met gradiënten en een diversiteit aan inheemse soorten die in het gebied voorkomen.

Het midden bestaat uit een natuurvriendelijke vijver die meedoet met het landschappelijke karakter daaromheen. De vijver geeft ook een fijne afwisseling en een plek om te vertoeven. Deze zal verbonden worden met de sloot met het hoogste peil (-0,95NAP). Door de oever flauw te maken (1:3) is er ruimte voor diverse planten en dieren om te groeien. De grond uit de vijver wordt gebruikt om delen van het terrein op te hogen, zodat er gevarieerde omstandigheden ontstaan met diverse soorten plant- en diersoorten.

De padenstructuur is gevormd langs de randen van de bestaande bosstructuur. In het midden is een wandelpad die toegang verschaft tot het middengedeelte. De plekken met uitzicht bieden zicht op het open landschap en eventuele aanknopingspunten voor de omliggende omgeving.

Trekfietstracé in ontwikkeling (bron gemeente Den Haag)

Aansluiting naar Heemtuin Molenvlietpark

Bereikbaarheid & ligging

BEREIKBAARHEID

Heemtuin Molenvlietpark ligt prachtig gelegen in de sequentie van landgoederen en het golfterrein. Het gebied is voor publiek enkel toegankelijk ten zuiden van het terrein. Een autoverbinding voor het publiek is niet mogelijk (wel voor het beheer). De directere verbinding vanaf de Westvlietweg is niet toegestaan om privacy redenen van de bewoners. Wel is er in de toekomst een mogelijke recreatieve verbinding richting het golfterrein ten noordoosten van het plan. Maar daar zal in de eerste instantie niet van uitgegaan worden. Door de beperkte bereikbaarheid en geïsoleerde ligging is de zorg ontstaan dat het gebied niet goed wordt bezocht. Hieronder wordt aangegeven waarom de heemtuin juist wel bezoekers trekt en hoe dit versterkt kan worden.

AANTREKKINGSKRACHT

De pluktuin is door haar ligging tussen landgoed en golfterrein een oase van rust in contrast met de drukke stad. Door de speciale functie, de heemtuin, zal het mensen trekken die geïnteresseerd zijn in de manier waarop een heemtuin goed is voor biodiversiteit. Recreanten kunnen hier in alle rust picknicken. Soortgelijke tuinen met een geïsoleerde ligging, maar die wel druk bezocht worden zijn bijvoorbeeld Voedselbos Ketelbroek, Heemtuin Jac. P Thijssen en de Groene

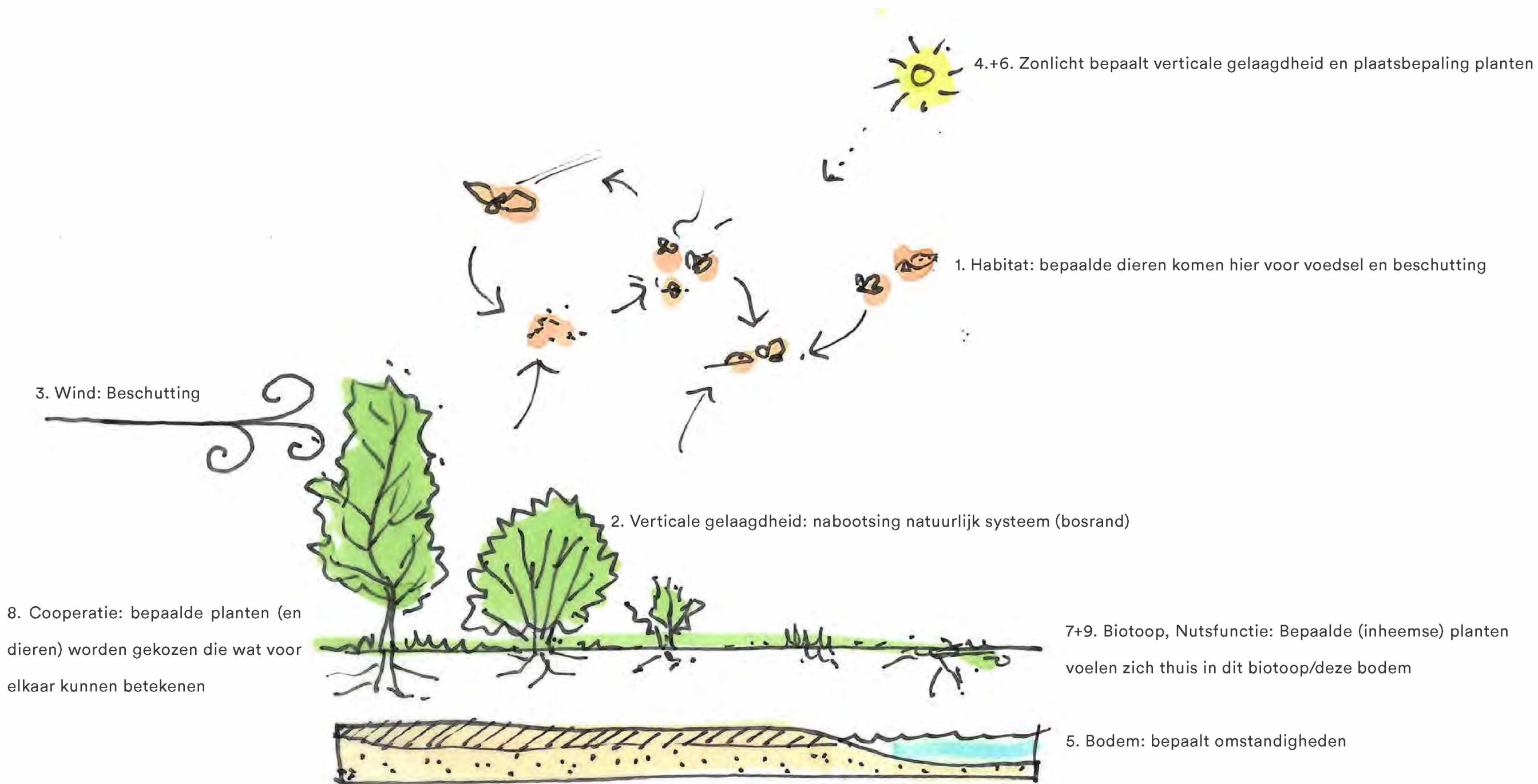
Oase Koedijk. Bezoekers kunnen hier leren en genieten van de biodiversiteit en hoe dit klimaatadaptatie en gezondheid bevordert.

INFORMATIE VOORZIENING

Er zijn diverse middelen om de pluktuin beter op de kaart te zetten. Denk aan een goede website, goede mond-tot-mond reclame en een community die de Heemtuin beheert wat structureel mensen zal aantrekken. Voor het ontwerp is het vooral belangrijk dat er een informatiebord wordt geplaatst op het nieuwe fietsroutenetwerk tussen Delft/Ypenburg en Den Haag/Rijswijk. Momenteel is deze fietsroute (het trekfietstracé) nog in ontwikkeling, maar de plannen zijn dat deze vlak langs de Heemtuin zal lopen. Met een goed ontworpen informatiebord kan verwezen worden naar Heemtuin Molenvlietpark. Vanaf het fietspad loopt een fiets/wandelpad richting de Heemtuin, die als een parel verscholen ligt in de landgoederenzone.

Referentiebeeld entreepalen langs het trekfietstracé (ontwerp: BoschSlabbers)

Basis principes Heemtuin

VORMBEPALLENDE PRINCIPES

1. Habitat: Dieren komen naar een plek die voorzien in voedsel, water, bescherming en ruimte. Door diverse habitats te creëren (binnen het hoofdlandschapstype) kunnen we de diversiteit maximaal maken en voorzien in de behoeften van de dieren. Dit doen we door te diversifiëren wat er mogelijk is binnen het perceel: water-land, laag-hoog, gras-bomen, jong-oud. In plaats van rechte randen zullen organische randen dit effect verlengen. De vijver is hierbij een belangrijk habitat voor de waterminnende soorten. Verder zullen insectenhôtels, takkenrillen, dichtbegroeide plekken, etc. de habitat diversiteit vergroten.

2. Ecologische gradiënten: Een mantel-zoomvegetatie is een overgang tussen bos en open terrein via een mantel (struiken) en een zoom (ruigtekruiden). Deze overgang gaat samen met een overgang in soortensamenstelling. Hoe meer er in een gebied sprake is van gradiënten, hoe bevordelijker dit is voor de biodiversiteit in dat gebied. Dit principe werkt door in het water met flauwe oeverwal (natuurvriendelijke oevers).

3. Wind: Voor de beschutting van de plek is het van belang deze te beschermen tegen wind. Windschermen en hagen hebben naast het creëren van een gunstig microklimaat ook

allerlei andere functies (stikstofbinding, voedselbron voor bijen, fruit, beschutting voor dieren, brandhout, etc.). Ten westen is de meeste wind, maar deze wordt al afgeschermd door het landgoed. Het noordoosten moet beschermd worden tegen felle koude winden. Natuurlijk opschot zorgt al voor voldoende bescherming. Ten zuiden is het open, welke gunstig is voor een warme toestroom.

4. Zon: Een opbouw van laag naar hoog gericht op het zuiden/zuidoosten, waardoor alle planten maximaal profiteren van het licht. Dit levert ook een zoom van diverse biotopen op.

SOORTENBEPALLENDE PRINCIPES

5. Bodem: De bodem kent diverse factoren als natheid, type grond (zand/veen/klei), zuurtegraad en voedingsstoffen. Deze zijn zeer bepalend voor de soortenkeuze. De plek is over het algemeen vochtig tot nat in (ongerijpte)zeeklei. Hier worden dus soorten toegepast die geschikt zijn voor deze omstandigheden. Voor bepaalde soorten die minder goed doen onder deze omstandigheden maar wel wenselijk zijn, wordt de grond verhoogd en grondverbetering toegepast.

6. Licht: In natuurlijke ecosystemen heeft elke plant een plaats in het systeem, sommigen hebben zich ontwikkeld

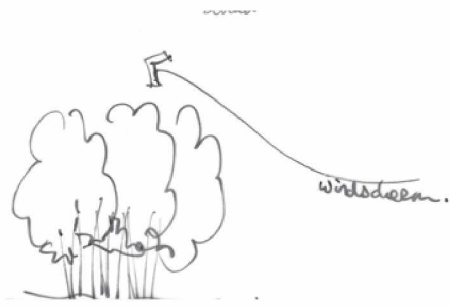
onder schaduwrijke omstandigheden, anderen in de zon en weer anderen in de bosrand. Afhankelijk van de standplaats is er bepaald welke planten worden geplaatst.

7. Inheems/biotoop: Typisch voor een heemtuin is het toepassen van soorten die - de naam zegt het al - inheems zijn. Er is een sterke correlatie tussen het gebruik van inheemse soorten en biomassa aan insecten (tot 4x), welke weer invloed heeft op bijvoorbeeld vogels. De soorten per heemtuin zijn dus afhankelijk van het gebied waar het zich bevindt. Deze plek ligt in het landschap van de waterrijke zeekleilandschappen. Hier gebruiken we dus soorten die in dit biotoop voorkomen.

8. Coöperatie: In de heemtuin kunnen bepaalde planten een functie hebben die voordelig is voor de andere planten. Deze functies zijn het vermogen tot stikstofbinding (els), windkering (meidoorn), natuurlijke vijanden (vroeg bloeiers voor luizen die natuurlijke vijanden aantrekken).

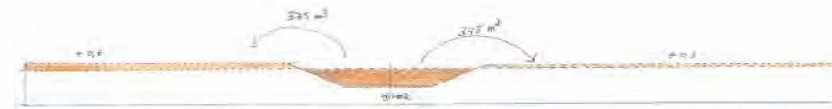
9. Nutsfunctie: De soorten worden geselecteerd op nutsfunctie voor voedsel en bescherming van dieren. Denk aan bloemrijke graslanden voor bijen en vlinders. Dichte struiken voor bescherming en nestgelegenheid en bomen die van nature veel biodiversiteit herbergen, zoals de eik.

Opbouw

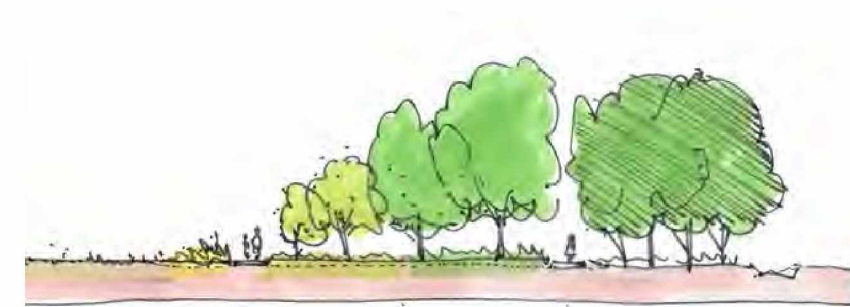
1. BEHOUDEN BESTAANDE BOMEN

Het begint bij de basis. Wat is er al? Het terrein is een grasveld (oorspronkelijke golfbaan) met bomen. Het gaat hier voornamelijk om elzen en wilgen. Aan de oostkant staat een rij bomen langs de sloot. Verder zijn er her en der nog wat groepjes. Deze bomen willen we graag zoveel mogelijk behouden. Natuurlijk om haar waarde als biodiversiteit, klimaatadaptatie etc., maar ook om een beschut klimaat te creëren voor de dieren.

2. TOEVOEGEN WATERPARTIJ

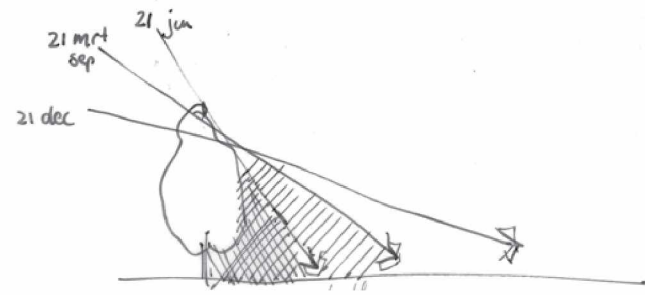
Een waterpartij creëert een biotoop, buffert water en vergroot de beleving. De vorm is een afgeleide van de golfbaan in de 'engelse landschapsstijl'. Voor de kwaliteit van het water is doorstroming van belang. Daarom worden er 2 kanten van de waterpartij verbonden. Gezien de verschillen in waterpeil rondom het terrein is het nodig deze op één peil aan te sluiten om een extra stuw te voorkomen. De waterpartij is aangesloten op het hoogste waterpeil (-0,95 m), zodat het waterpeil niet te diep ligt. De grond die uit het gat komt kan worden gebruikt voor de ophoging van het terrein op bepaalde plekken, omdat sommige toegepaste soorten behoefte hebben aan een hogere en drogere standplaats.

3. OPBOUW HEEMTUIN LAAG>HOOG

De heemtuintuin wordt opgebouwd van laag naar hoog, richting de zon/het zuiden. Zo profiteert iedereen zoveel mogelijk van de zon (verschilt wel enigzins per soort). De bomen op het terrein liggen al redelijk gunstig. Op het terrein kan dit principe van laag naar hoog worden toegepast tegen de bestaande rand bomen aan. Deze rand van planten bestaat uit 4 lagen die in elkaar overlopen:

- bodembedekkende laag
- kruidenlaag
- struikenlaag
- bomenlaag

4. ZON & SCHADUW

Als de hoofdstructuur van de bomen staat, kan er gekeken worden naar de zon en schaduw. Op plekken waar veel schaduw is worden soorten toegepast die liever in de schaduw staan. Op plekken waar veel zon schijnt worden soorten toegepast die liever in de zon staan. Omdat het even duurt voordat het kronendak aangesloten is worden de randen aangeplant met vaste planten en verder aangevuld met kruidenrijke mengsels. In de eerste jaren zal hier veel zonlicht komen. In de loop van de jaren wordt het hier steeds schaduwrijker.

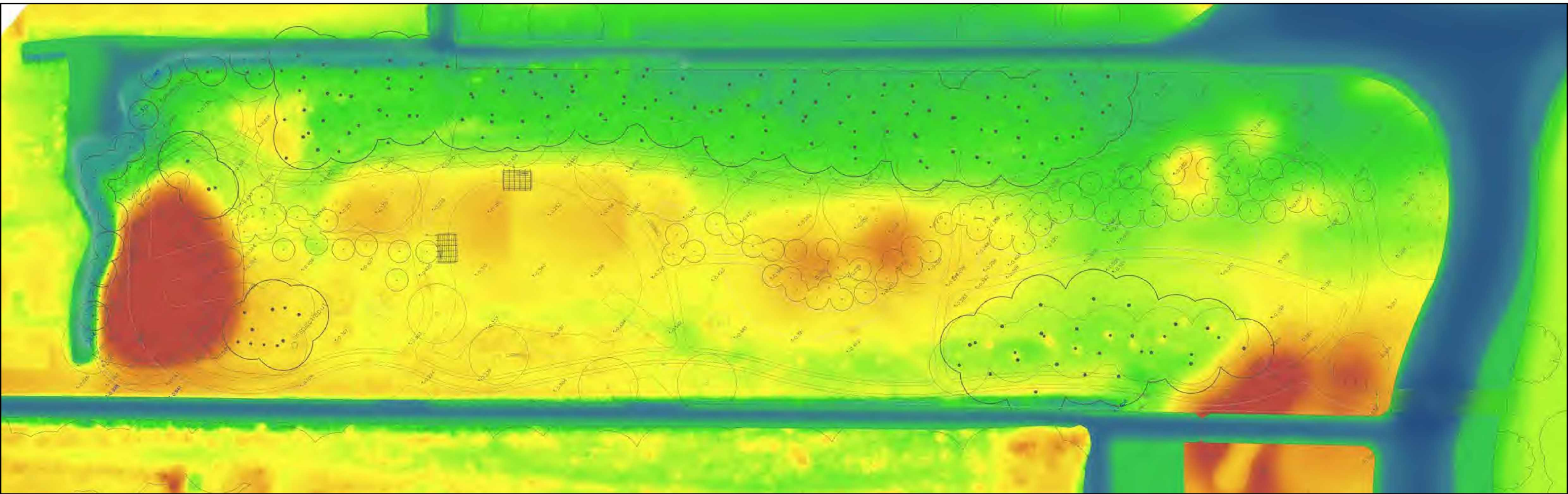
5. ROUTING & VERBINDINGEN

Het terrein kan alleen aan de zuidelijk kant ontsloten worden. er is nog wel een kortere route tussen aan de noordkant richting de Westvlietweg, maar deze is niet toegankelijk omdat dit de privacy schent van de bewoners. Potentieel ligt er nog wel een verbinding aan de westkant als er een recreatieve route komt door het golfterrein. Door de eenzijdige ontsluiting moet er goed nagedacht worden over een aantrekkelijk paradijsje, waar mensen naar toe komen. De routing op het terrein bestaat uit een hoofdpad als ommetje en een tussenpad. 's Avonds wordt het terrein eventueel afgesloten.

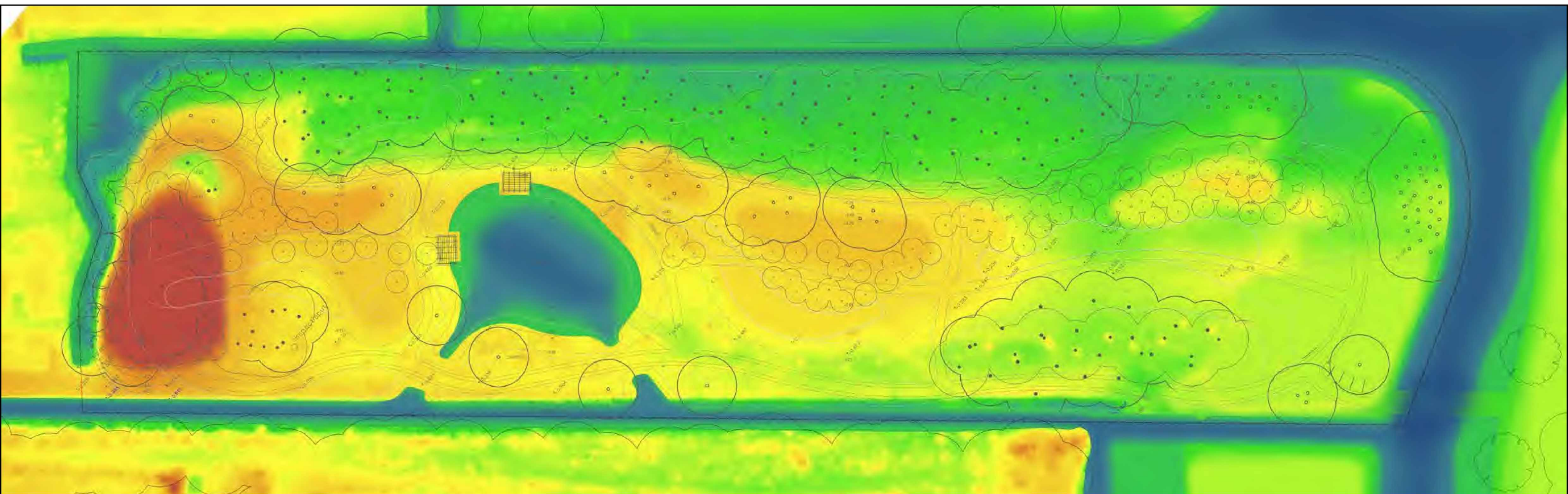

6. ZICHTLIJNEN & BELEVING

Voor een fijne beleving van de heemtuin zijn er diverse open plekken en doorzichten gecreëerd. De belangrijkste zijn de bloemenweides en de waterpartij. De waterpartij is een centraal belevingspunt waar diverse zichtlijnen op gericht zijn. Deze zichtlijnen geven ook een afwisseling in de boomgroepen. Daarnaast zijn er 2 vlonders waar je aan het water kun zitten. De entree is relatief open gehouden zodat je niet direct tegen een muur van bomen aankijkt, maar je de opbouw van de heemtuin ziet (geeft ook geen schaduw). Tenslotte zijn er nog plekken waar je van het uitzicht kunt genieten. Op deze plekken worden bankjes geplaatst.

bestaande situatie

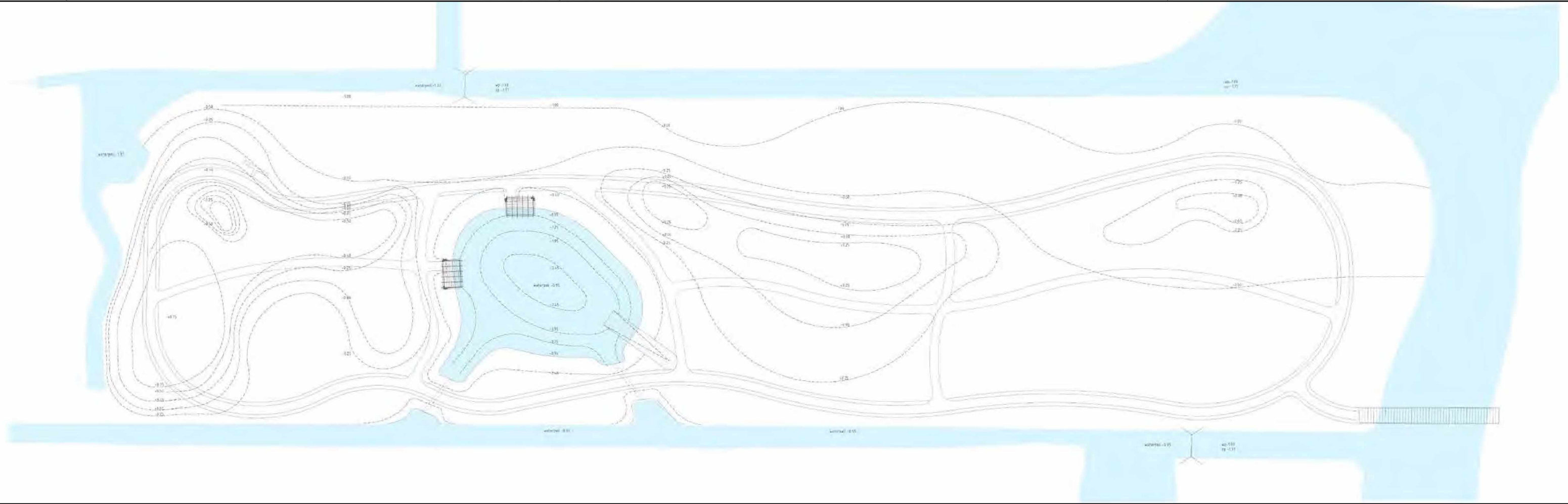
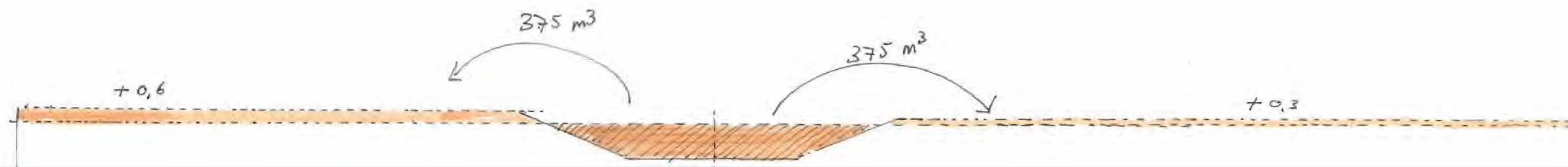

nieuwe situatie

Hoogtes

Er zal ongeveer 750 m³ grond uit de vijver worden gehaald. Deze grond kan verwerkt worden in de omringende omgeving (zie plankaart). Bij voorkeur heeft het terrein een gesloten grondbalans. Door de opgebrachte grond (verbeterd) kunnen ook soorten worden gebruikt die niet van natte voeten houden.

Mogelijk kan niet alle grond gebruikt worden vanwege de slechte kwaliteit en/of moet de opgebrachte grond verbeterd worden. Het is nodig hier een bodemexpert naar te laten kijken.

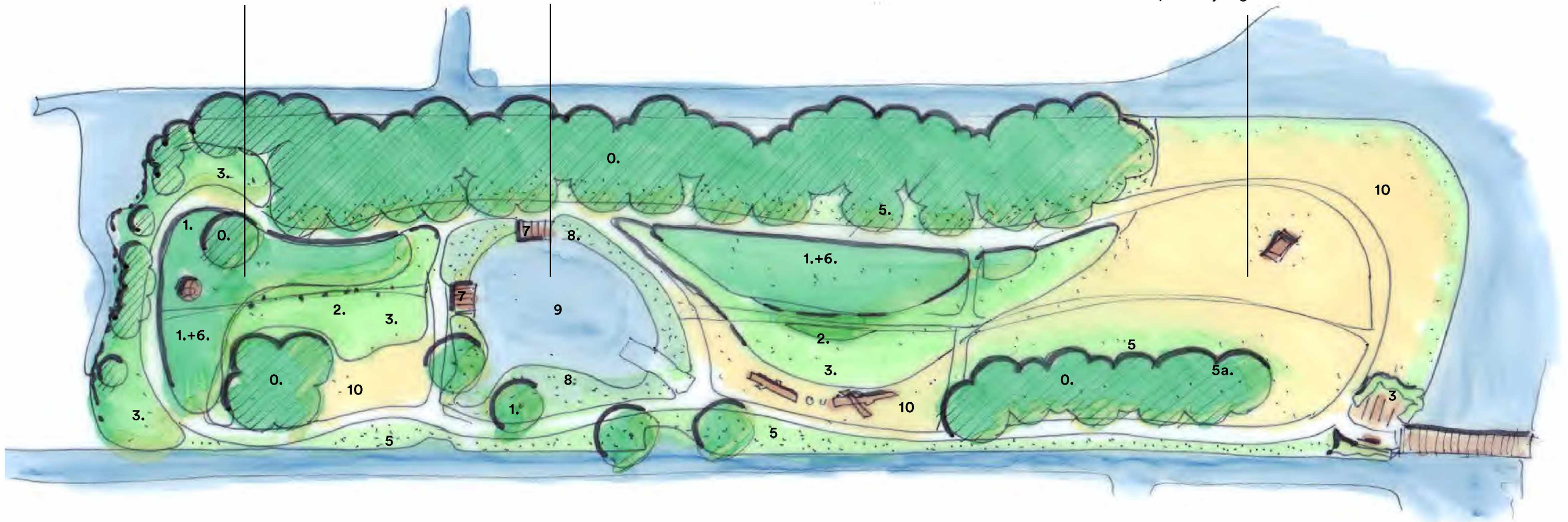
Biotoop van de vochtige bossen

Biotoop van water en moerassen

Biotoop van rijke graslanden en akkers

0. Bestaande bomen

1. Bomen 1e grootte

2. Bomen 2e grootte

3. Struiken (3e grootte)

5. Vaste planten (schaduw)

6. Tijdelijke planten (onder aanplant)

7. Klimplanten

8. Oeverplanten

9. Waterplanten

10. Bloemrijk grasland

Biotopen - flora & fauna

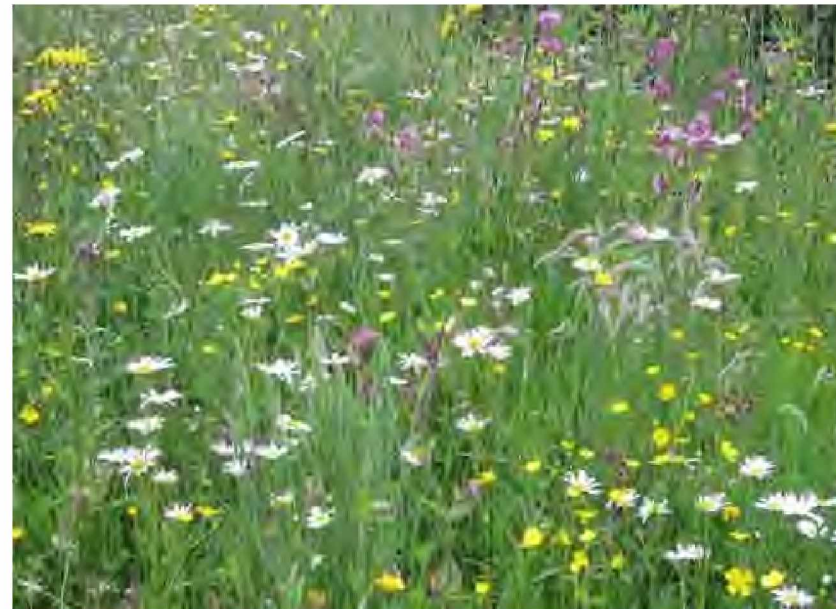

STILSTAANDE WATEREN EN N05 MOERASSEN

Natuurtype: N04 (bron: bij12.nl)

De variatie in een plas hangt af van verschillende factoren; wind, diepte, grondsoort, helderheid, slib en voedingstoffen en mineralen. Planten en dieren hebben ook een grote invloed. In de diepste delen komen ondergedoken fonteinkruiden voor, wat ondieper staan waterplanten zoals waterlelie.

De vijver heeft een overgangszone van zoet water naar land. Het is er zeer nat, voedselrijk en matig zuur tot neutraal. Typische moerasplanten zijn hoge grassen als rietgras, grote zeggen, biezen en galigaan. Moeras is van groot belang voor vogels, libellen, vissen, amfibieën en waterspitsmuis

RIJKE GRASLANDEN EN AKKERS

Natuurtype: N12 (bron: bij12.nl).

Voedselrijke graslanden en akkers zijn soortenrijke lage begroeiingen op relatief voedselrijke gronden door de van nature aanwezige nutriëtniveaus in kleigronden. Voedselrijke graslanden en akkers waren vroeger onderdeel van het agrarisch bedrijf. Voor de soortenrijkdom is het van belang dat het gebruik/beheer extensief is. Kruiden- en faunarijk grasland wordt bij een goede kwaliteit gekenmerkt door variatie in structuur (ruigte en plaatselijk struweel, hogere en lage vegetatie) en een kruidenrijke graslandbegroeiing die rijk is aan kleine fauna. Gradiënten binnen (grond)waterpeil en voedselrijkdom zorgen voor diverse vegetatietypen.

N14 VOCHTIGE BOSSEN

Natuurtype: N14 (bron: bij12.nl).

Het bos lijkt het meest op de essen-eikenbossen, maar ook die van de elzen. De ondergrond is slecht doorlatend. Zomereik, gewone es, hazelaar, gewone esdoorn, eenstijlige meidoorn en gelderse roos domineren.

Habitatvoorkeuren per soort

ALGEMEEN

In principe wordt er een rijke diversiteit gecreëerd door een gevarieerde vegetatie. Deze variëren van lage tot hoge opgaande (bloemrijke) vegetaties, ruigten, bosranden, houtwallen en greppels. Door deze variëteit worden er onder andere bestuivings-(insecten) en nestmogelijkheden (vogels en zoogdieren) gecreëerd. Om dit laatste extra te stimuleren kunnen tevens nestkasten opgehangen worden langs bosranden. Ook kunnen er binnen vegetatiestructuren microhabitats zoals gestapelde takken en bladeren worden gerealiseerd die als broedhoop, foerageer- en schuilplaats en winterslaapplaats voor amfibieën en (kleine) zoogdieren kunnen dienen.

Groenelementen (houtwallen, struiken en kruidenvegetaties) worden met elkaar verbonden om de schuilmogelijkheden en migratieroutes van verschillende soortgroepen zoals amfibieën, reptielen en (kleine) zoogdieren te verbinden. Deze vinden aansluiting bij naastgelegen NNN-gebied Zeerust in de vorm van vergelijkbare vegetatie en natuurbeheer.

VLEERMUIS

Het is noodzakelijk om ruimte te reserveren die optimaal wordt ingericht voor vleermuizen om te foerageren.

Voor de watervleermuis betekent dit dat er in het plangebied sloten aanwezig moeten zijn die niet worden verlicht en die te bereiken zijn voor de soort. Een combinatie met de inrichting van leefgebied voor beschermde vissen en andere watergebonden dieren, ligt hierbij voor de hand. Voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zullen brede, structuurrijke groenstroken langs de weg volstaan als geschikt foerageergebied.

Aangezien vleermuizen veel landschappelijke lijnvormige elementen (houtwallen, bomenlanen e.d.) gebruiken als vliegroutes en open onbegroeid gebied gemeden wordt, zijn vliegroutes tot op zekere hoogte te structureren (15 meter tussenruimte).

BITTERVOORN EN MODDERKRUIPER

Voor de bittervoorn en de modderkruiper is het behoud van de oppervlakte aan leefgebied van belang. Al het water met de juiste kwaliteit op de golfbaan binnen het plangebied wordt beschouwd als leefgebied van de bittervoorn. Voorkeur om verbinding te maken met waterpartijen.

De bittervoorn en kleine modderkruiper zijn gebonden aan oppervlaktewater met een goede kwaliteit en een

goed ontwikkelde water- en oevervegetatie. Uitgebreide beschaduwning en bladinvall zijn ongewenst. Er is sprake van variatie in waterdiepte. Een matig ontwikkelde sliblaag is gewenst.

JAARROND BESCHERMDE SOORTEN

Het verdient aanbeveling om voor soorten die eventueel in het gebied voorkomen voldoende dekking (in de vorm van haagbeukhagen of altijd groene heesters) te behouden of op te nemen in het openbaar groen.

LIBELLEN

De vroege glazenmaker heeft brede oeverzones nodig. Een extensief beheerde oevervegetatie is hierbij belangrijk. Veel diersoorten die aan het water gebonden zijn, zullen hiervan profiteren. Het is niet aanbevolen om het toegankelijk te maken voor de karpers en andere vissoorten die nu in grote aantallen in het plangebied voorkomen.

KLEINE ZOOGDIEREN EN INSECTEN

Houtwallen en kruidenrijke graslanden zijn, door hun extensieve en variërende wijze van (maai)beheer, een geschikt foerageer- en leefgebied voor verschillende (minder verstoringsgevoelige) soorten kleine zoogdieren en insecten.

Soorten van de bosjes

Referenties mogelijk voorkomende soorten

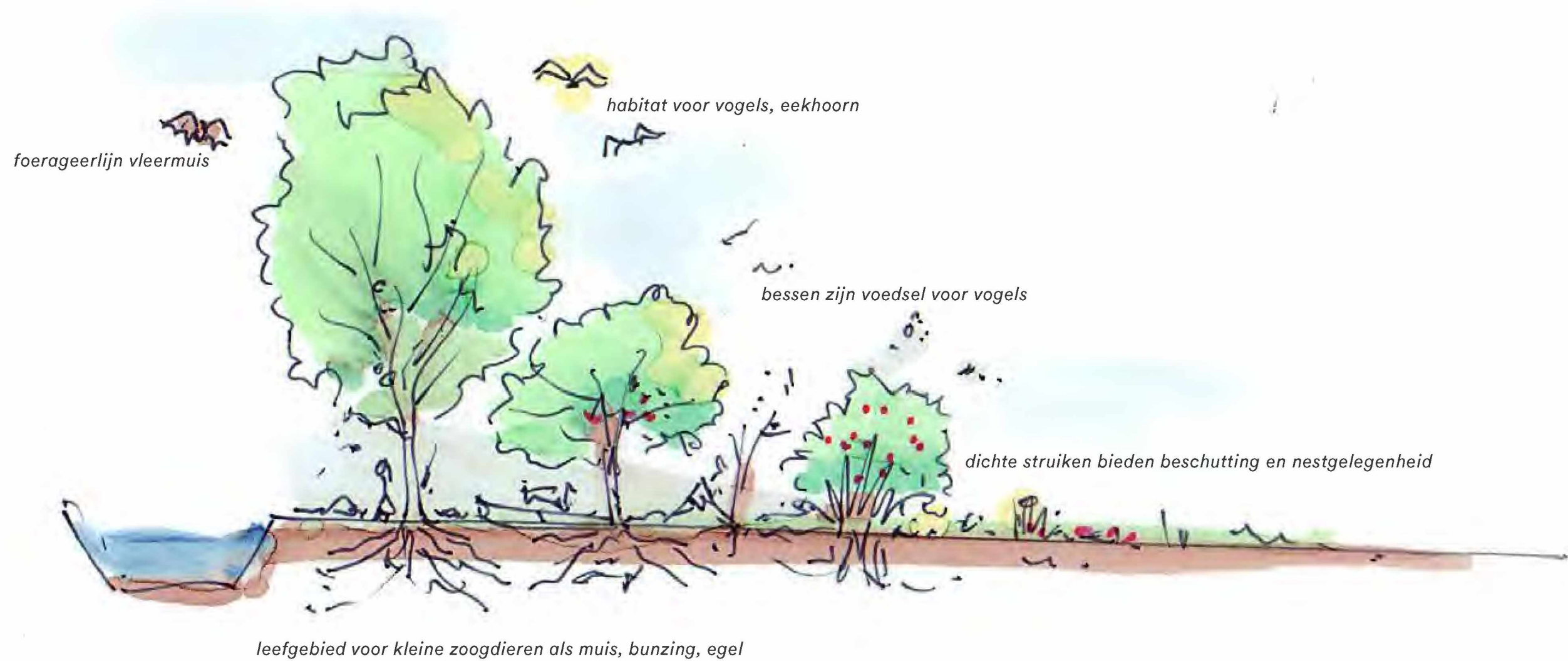
Egel

Groene specht

Watervleermuis

Soorten van het water en de oever

Referenties mogelijk voorkomende soorten

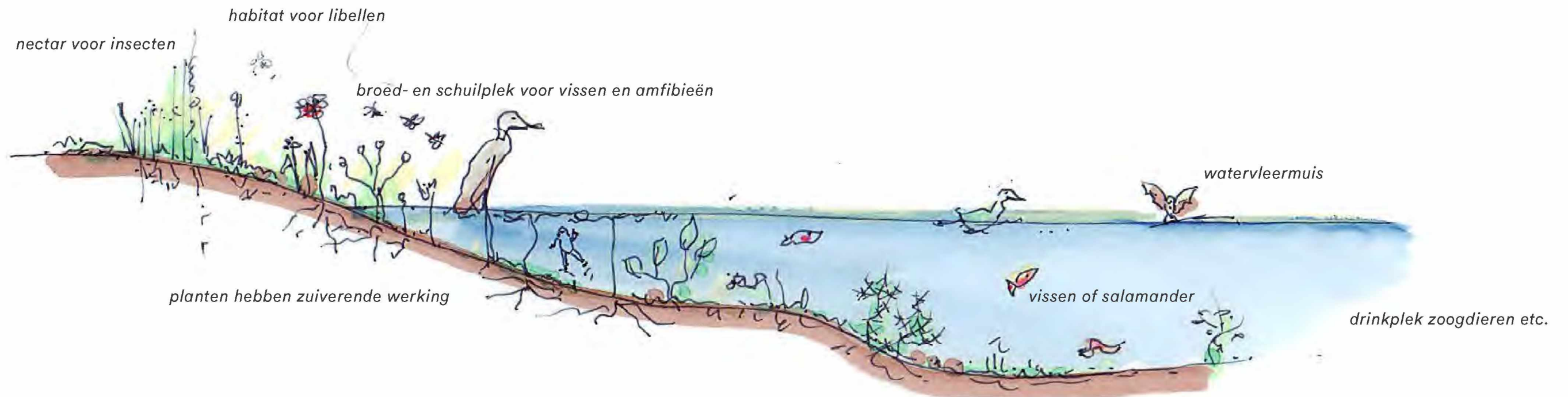
Vetje

Bruine kikker

Vroege glazenmaker

Soorten van het bloemrijk grasland

Referenties mogelijk voorkomende soorten

Bruin blauwtje

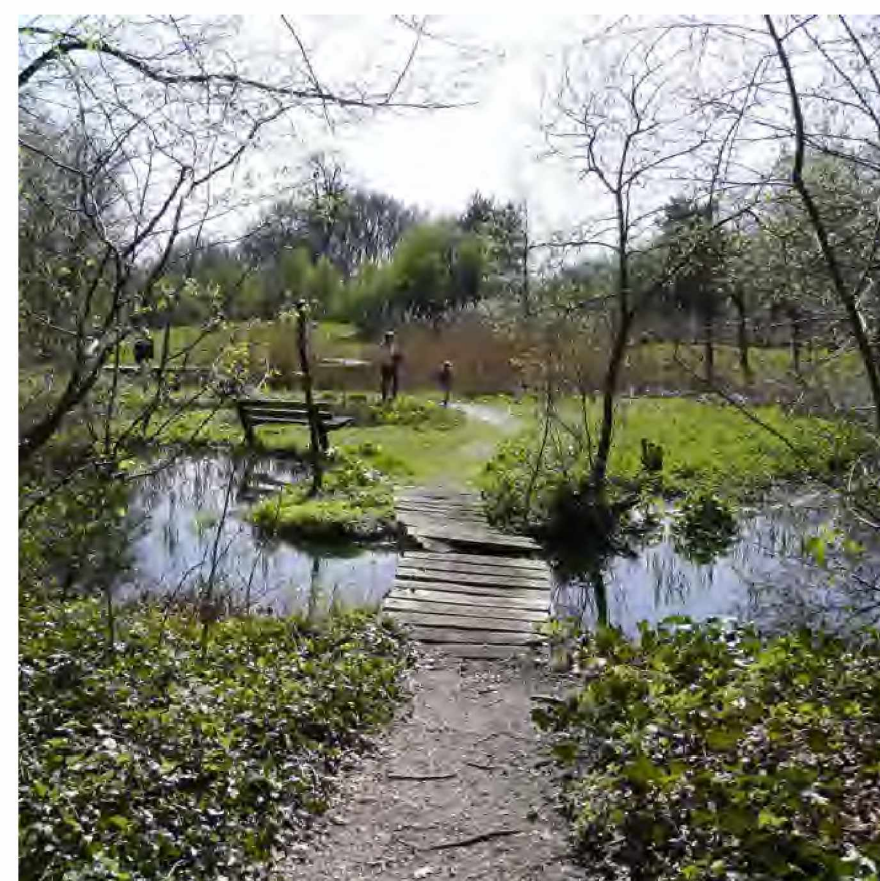
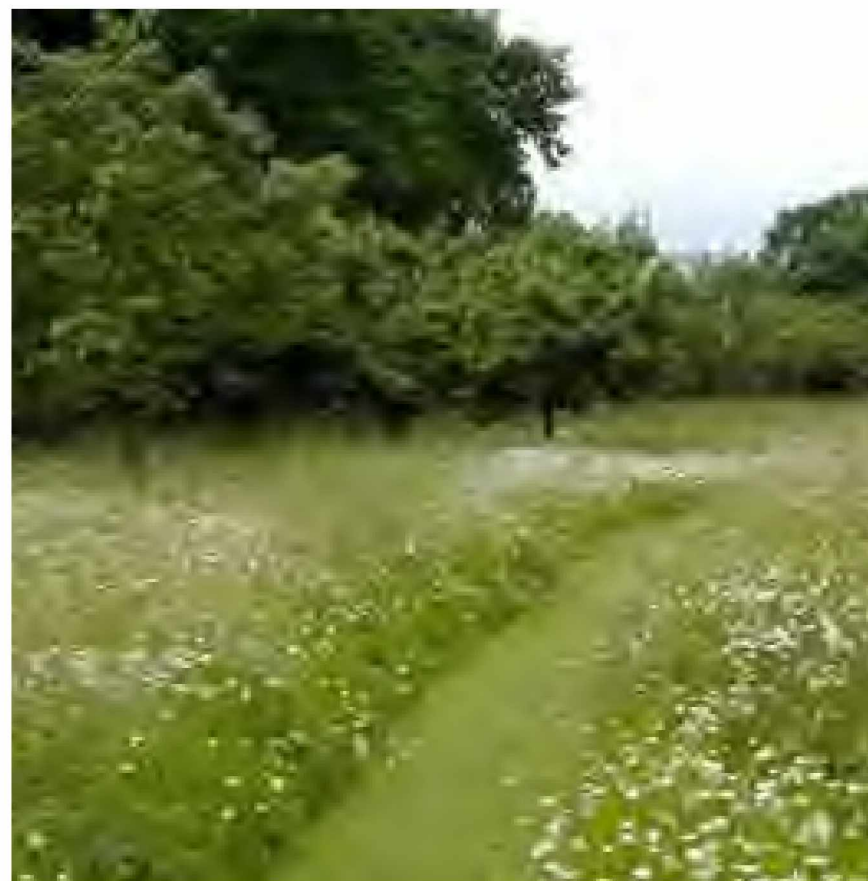
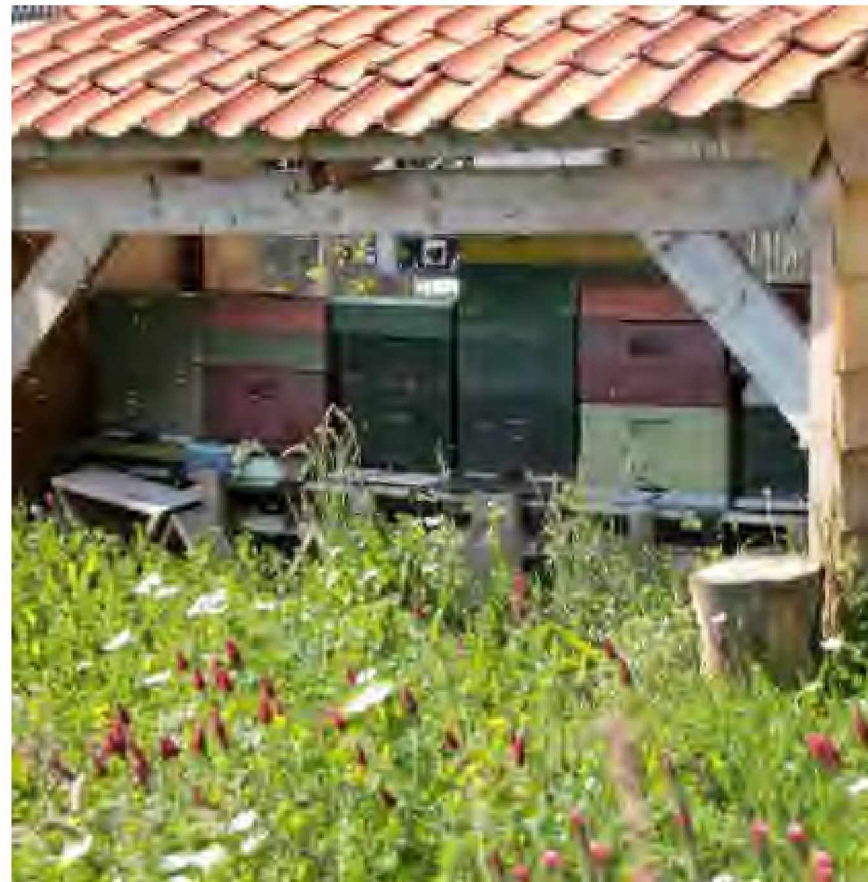
Metselbij

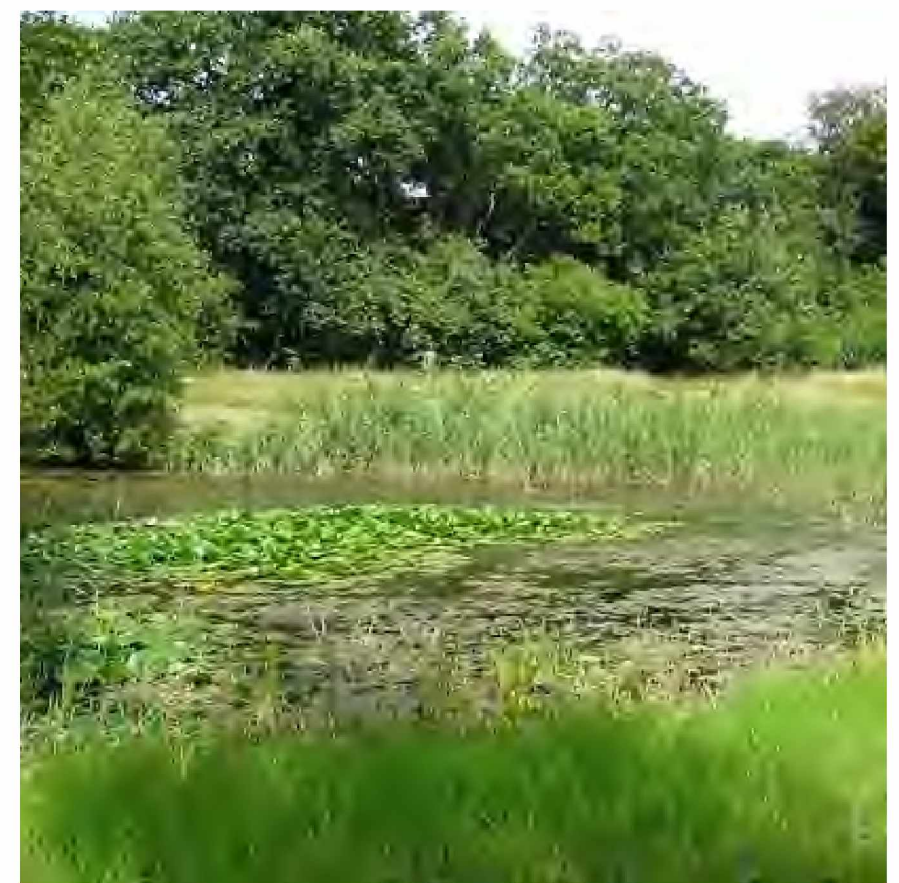
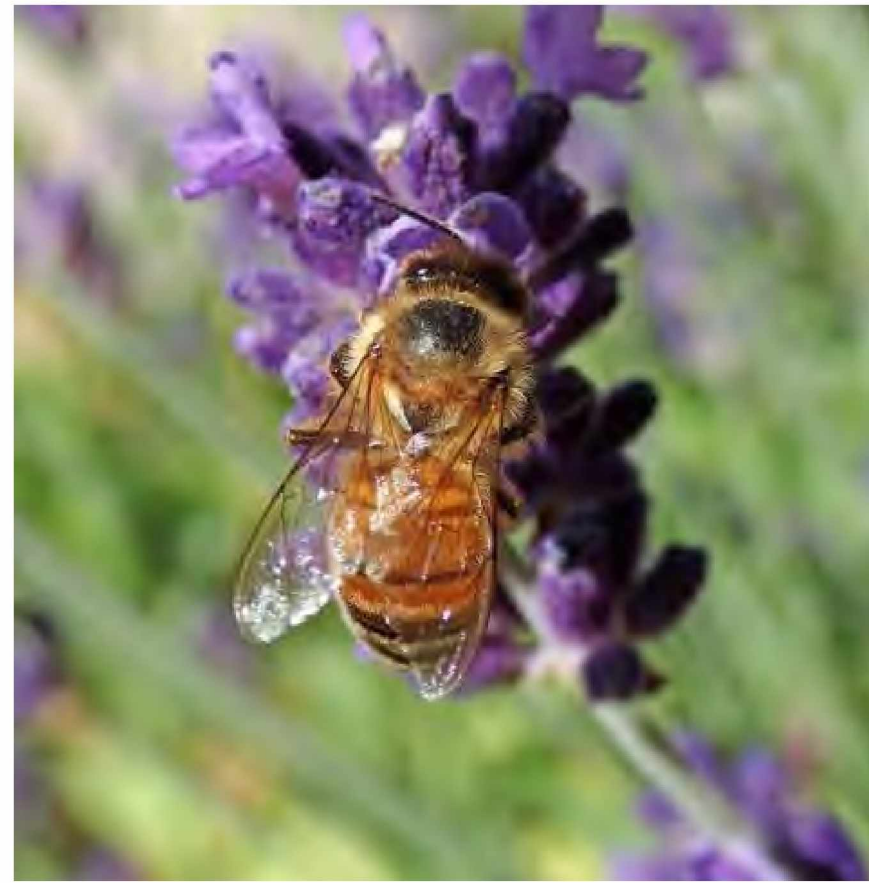
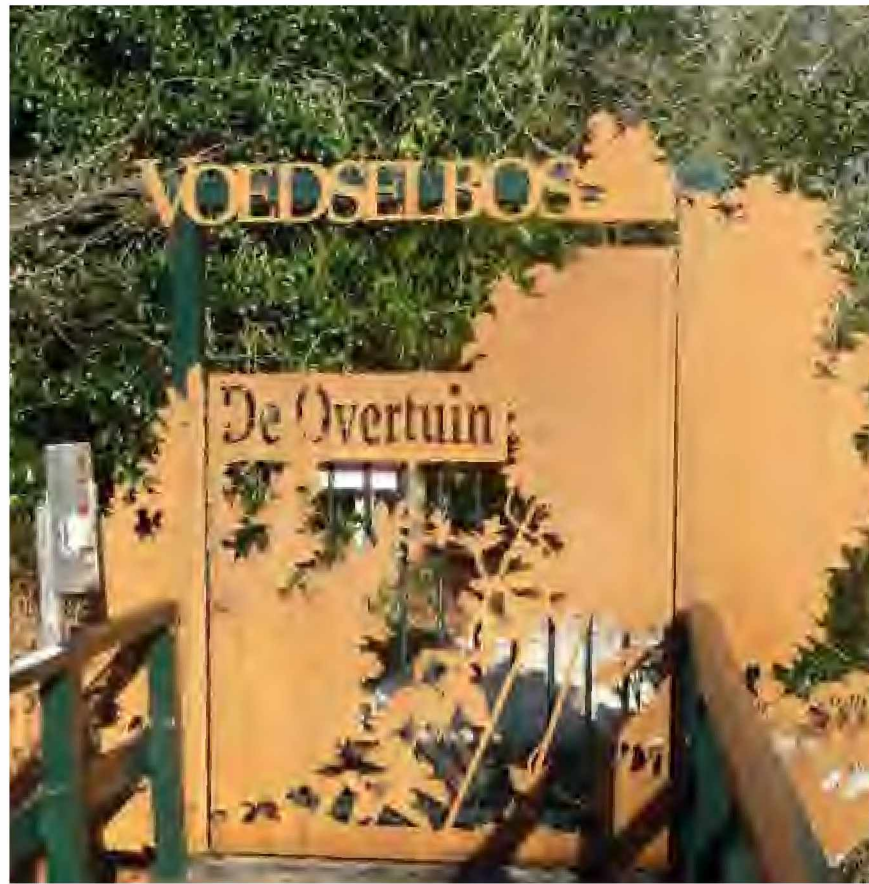

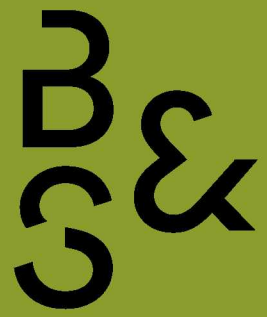
Bruin blauwtje

Referentiebeelden

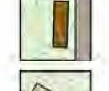

MASTERPLAN

Masterplan

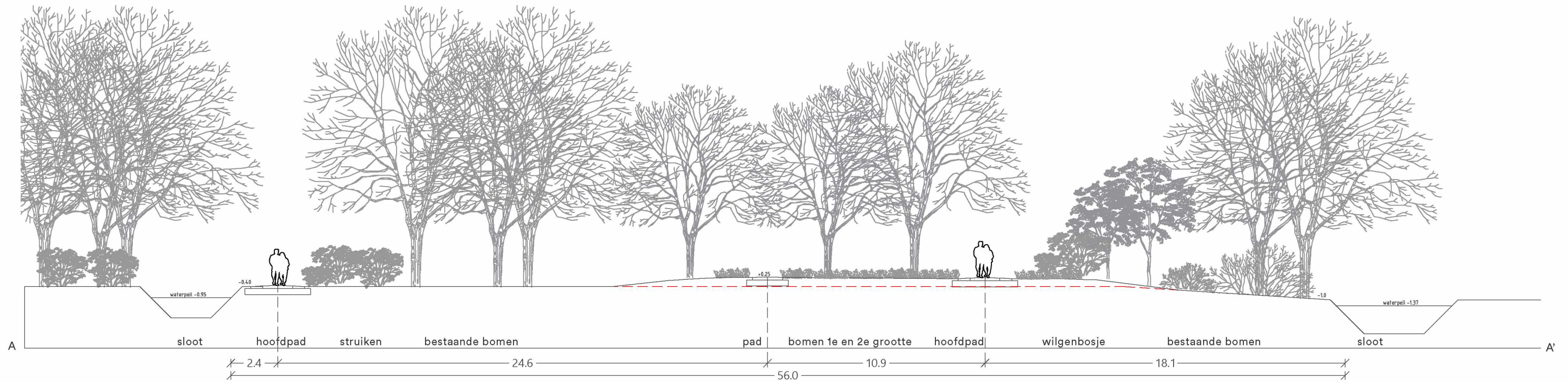
LEGENDA

- Bosplantsoen
- Grote bomen
- Kleine bomen
- Struiken
- Water
- Bloemrijk grasland
- Bloemenmengsel
- Oeverplanten
- Bosrandplanten
- Bijenhotel
- Boomstammetjes
- Wilgenhut
- Brug/entree
- Pergola
- Wandelpad
- Bank
- Compostbak

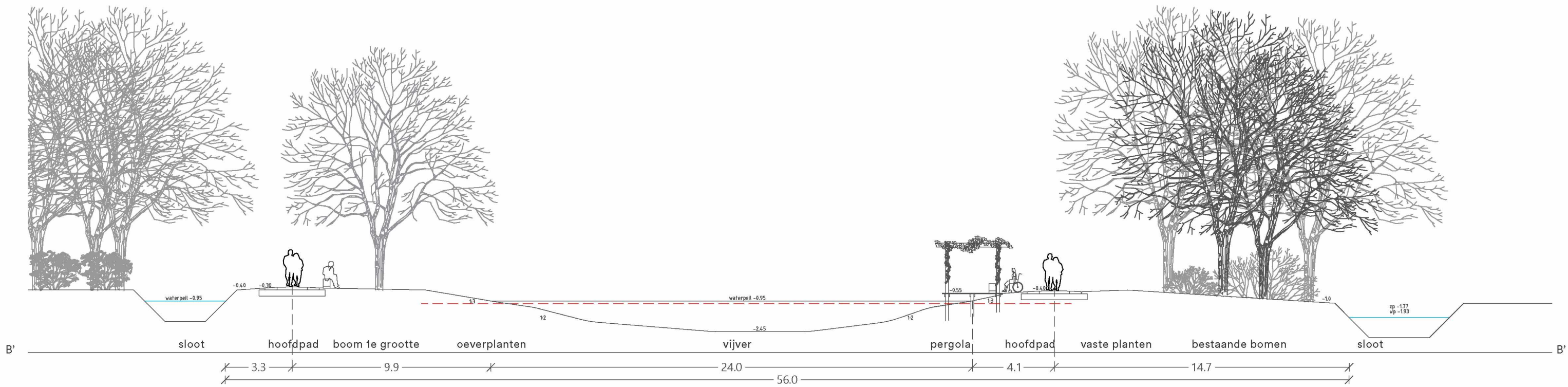
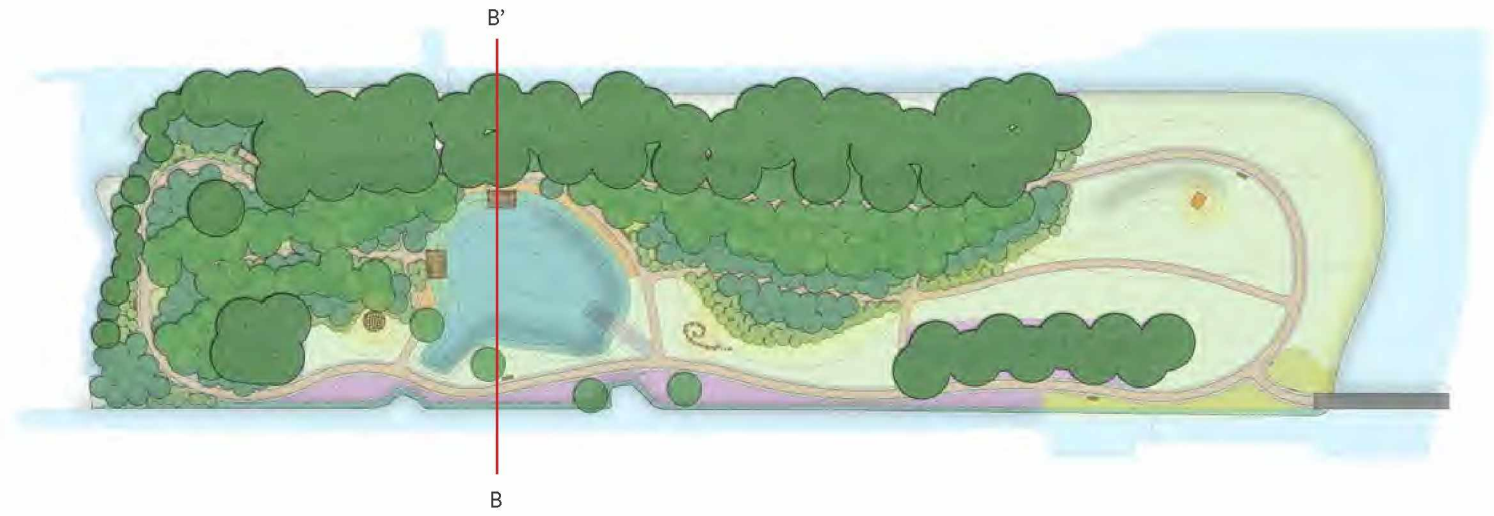

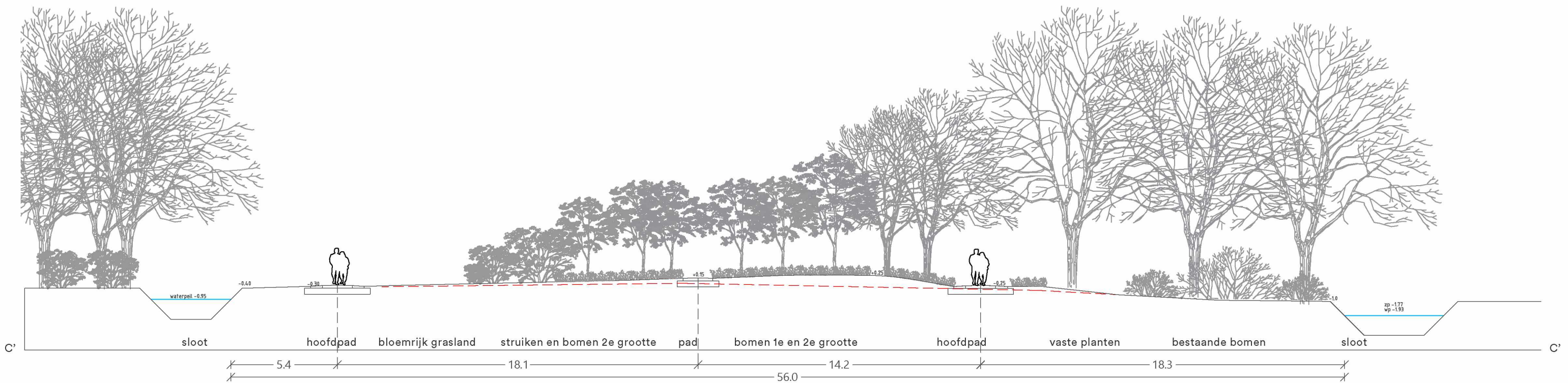
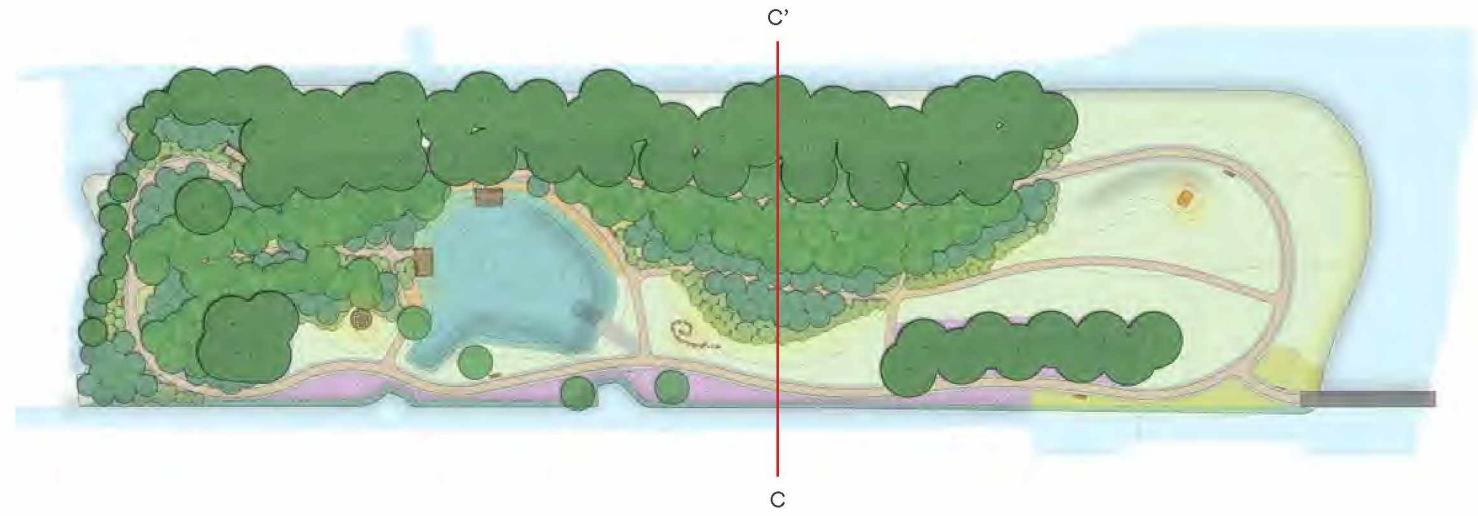
Profiel A

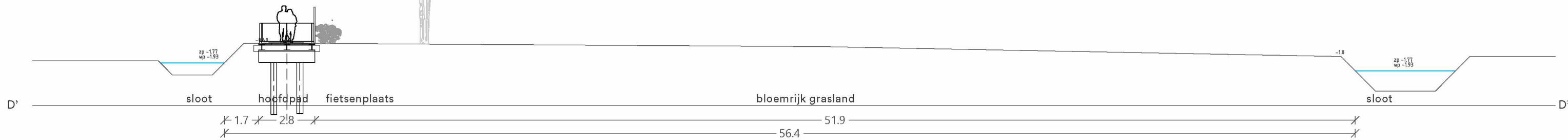
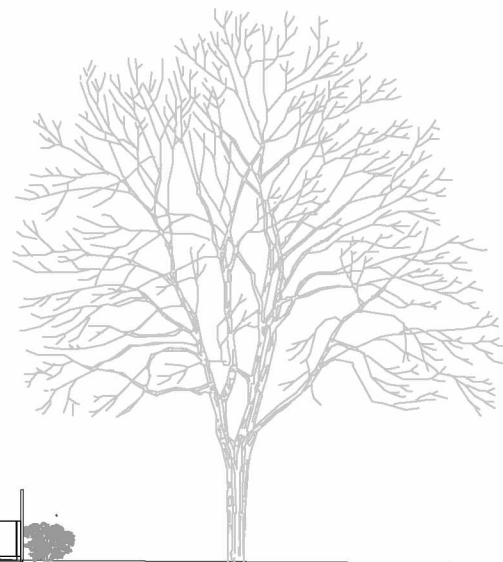
Profiel B

Profiel C

Profiel D

Bomen en struiken

Kruidenlaag

Beheer & onderhoud

BEHEERSEIGENDOM

Het terrein komt (voorlopig) in beheer van de gemeente. Hoewel de gemeente heeft toegezegd het terrein te beheren, kan het voordelen hebben het beheer te laten doen door een aantal mensen uit de buurt. Er zijn diverse voorbeelden van gezamenlijk beheerde terreinen, waardoor die goed beheerd worden en een levendig karakter krijgen (bijv: De groene oase Koedijk; Voedselbos Vlaardingen, Voedselbos Ketelbroek).

Het terrein is afsluitbaar middels een hek aan de zuidzijde. De ambulance, politie of brandweer, heeft indien noodzakelijk ook toegang aan de kant van de Westvlietweg.

FASERING

De heemtuin kan in drie fases worden aangelegd:

1. Grondwerkzaamheden: uitgraven vijver en grond verdelen en ophogen op de aangegeven gebieden. Het is verstandig deze grond minimaal 1 jaar te laten liggen en/of grondverbetering toe te passen, gezien dit ongerijpte klei is. Hiervoor is het nodig een expert in te schakelen.

2. Verharding en constructies: dit betreft de aanleg van de brug, de verharding, de boot-te-water plaats, de beschoeiing, de bankjes, de vlonder/pergola en de ondergrond voor de objecten.

3. Aanplant: Nadat de grond een tijdje heeft gelegen en de structuur voldoende ontwikkeld is, kan er worden aangeplant. Aanplanten bij voorkeur in het najaar, dan blijken planten het beste aan te slaan. De volgorde van de plantwerkzaamheden begint bij de grote bomen, waarnaar er toegewerkt wordt naar de kleinste planten. Onder de bomen worden er (tijdelijke) planten toegepast, die deels verdwijnen (de eenjarige pioniers-soorten van de zon).

ONDERHOUDPROFIEL

Voor het fysieke onderhoud is het van belang dat de begeleiding ervan wordt gedaan door een expert, met verstand van planten. Door de planten in grote groepen aan te planten (zeg enkele m² per soort), kan het onderhoud gemakkelijker overzien worden.

Het kan nodig zijn bepaalde planten in te boeten die door omstandigheden niet aanslaan. Daarbij moet altijd overwogen worden de plant opnieuw aan te planten of andere bomen of planten die het wel goed doen uit te breiden. Stel dat bijvoorbeeld de veldesdoorn niet aanslaat, maar de naastgroeende eik wel, dan is het beter de groep eiken uit te breiden. Het is de bedoeling dat het onderhoud na het verstrijken van de jaren afneemt.

ONDERHOUD PER ONDERDEEL

- **Bomen en struiken:** Indien nodig inboeten en snoeien. In de toekomst mogelijk dunnen zodat bomen en struiken tot hun eigen grootte kunnen uitgroeien. Overhangende takken bij paden terug snoeien. Stam waar nodig beschermen tegen vraat. Na 3 jaar boompalen verwijderen

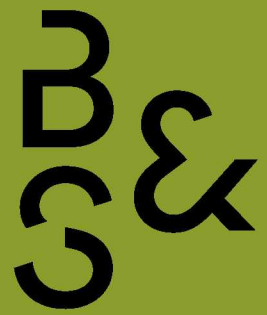
- **Klimplanten:** De hop begeleiden over de pergola zodat het een 'dak' vormt.

- **Bloemrijk grasland (M5):** Bloemenmengsel meezaaien met gazongrasmengsel. Jaarlijks 2 keer maaien. Maaisel in compostbakken deponeren of bij overschot gebruiken als mulchlaag voor de bomen of afvoeren.

- **Bloemenmengsel (G2):** Vaste planten in combinatie met bloemrijk weidemengsel aanvullen waar kale plekken ontstaan, doormiddel van delen van vaste planten of inzaaien van weidemengsel. Jaarlijks 1 of meestal 2 keer maaien.

- **Oever- en waterplanten (G3):** Jaarlijks 1 keer maaien in de nazomer of herfst. Waar nodig ontdaan van mogelijke rietvorming of ander soort woekerende begroeiing die de vijver laten dichtgroeien. Daarbij kan als vuistregel gezegd worden dat de beplanting niet verder dan 2 meter het water in staat.

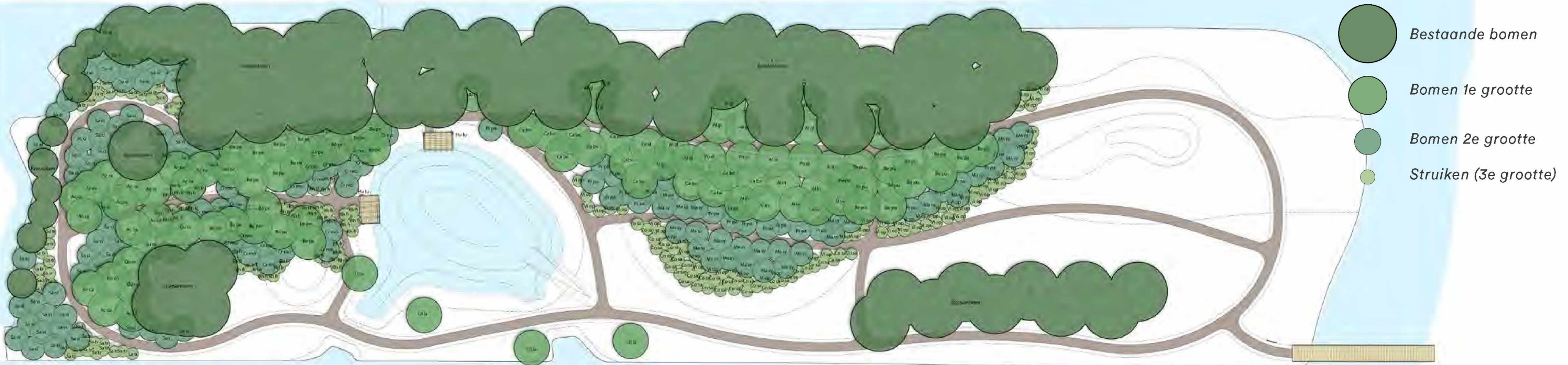
- **Bosrandplanten (O1):** Jaarlijk 1 keer maaien tussen oktober-februari. Let op bodembedekkende vaste planten niet of voorzichtig maaien.

BEPLANTINGSPLAN

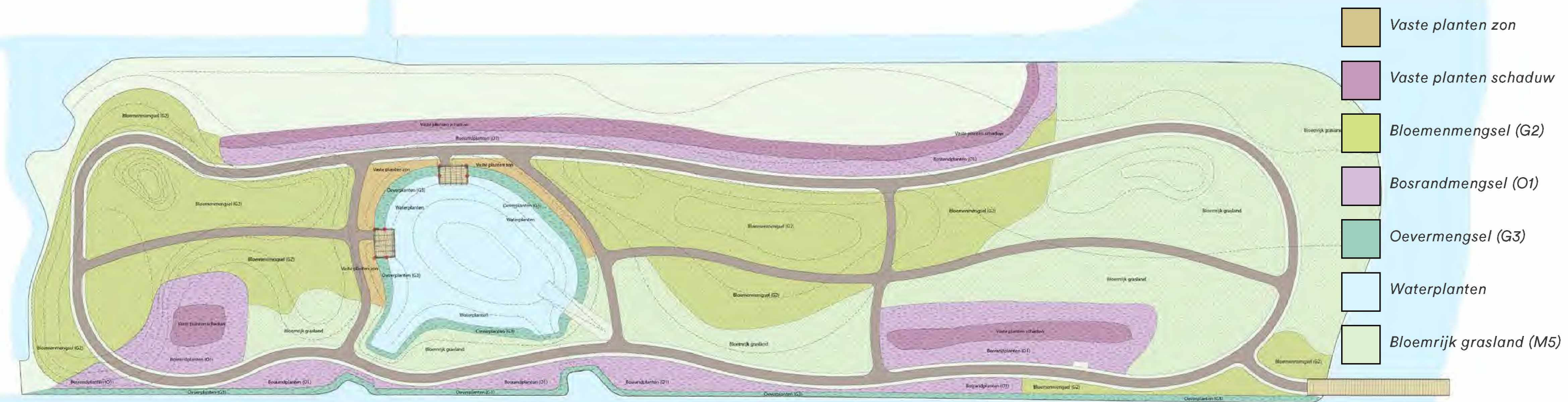
Bomen en struiken

LEGENDA

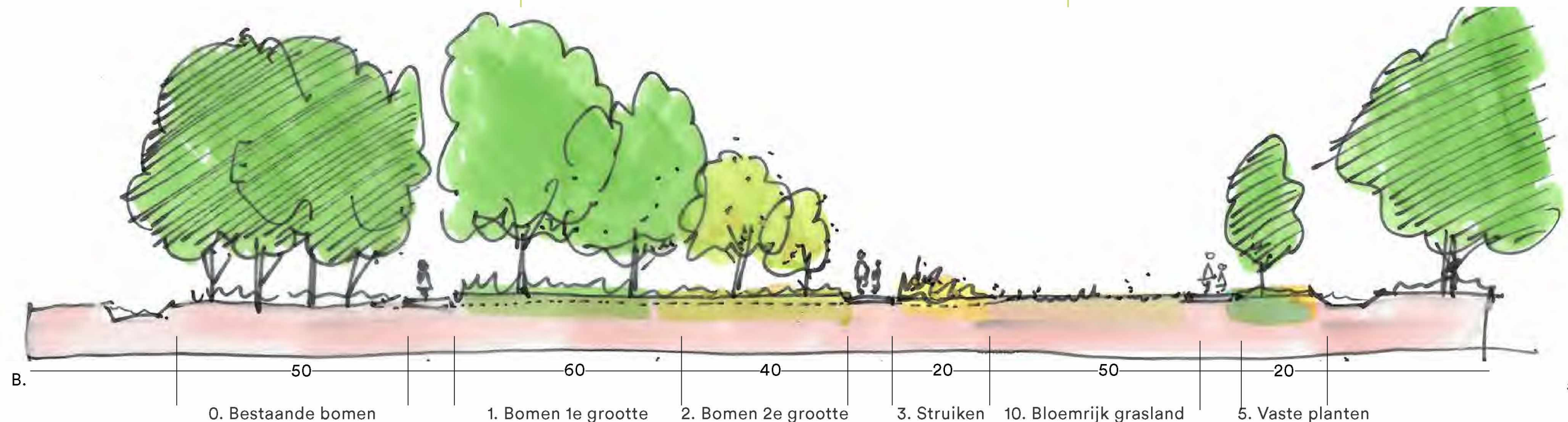
Kruidlaag

LEGENDA

Beplantingsplan

	aantal		aantal		aantal
0. Bestaande bomen (bosplantsoen)		4. Klimplanten	8	8. Bosrandmengsel	350 m ²
		Hop		Bloemrijk mengsel voor ruige onderbegroeiing en boszomen op voedselrijke grond O1 (Cruydt Hoeck)	
1. Bomen 1e grootte	101	5. Vaste planten zon	520 m ²	9. Oevermengsel	100 m ²
Veldesdoorn, Zwarte els, Witte els, Ruwe berk, Zachte berk, Haagbeuk, Witte populier, Zomereik, Fladderiep		Smalle aster, Koninginnekruid, Hertsmunt, Ruwe smeerwortel, Gewone smeerwortel		Bloemrijk graslandmengsel voor jaarrond natte tot vochtige gronden G3 (Cruydt Hoeck)	
2. Bomen 2e grootte	124	6. Vaste planten schaduw	300 m ²	10. Waterplanten	3000 m ²
Eenstijlige meidoorn, Wilde appel, Gewone vogelkers, Schietwilg (knot), Grauwe wilg, Katwilg		Daslook, Bosanemoon, Kleine maagdenpalm, Wijfjesvaren, Gewone salomonszegel		Kransvederkruid, Gewoon sterrekroos, Brede waterpest, Watergentiaan, Haarfonteinkruid	
<u>totaal aantal nieuwe bomen</u>	<u>225</u>	7. Bloemenmengsel	300 m ²	11. Bloemrijk grasland	
3. Struiken	183	Bloemrijk graslandmengsel voor zwaardere gronden G2 (Cruydt Hoeck)		Bloemenmengsel M5 (Cruydt Hoeck) in combinatie met gazongrasmengsel	
Rode kornoelje, Sporkehout, Amandelwilg, Gelderse roos			300 m ²		

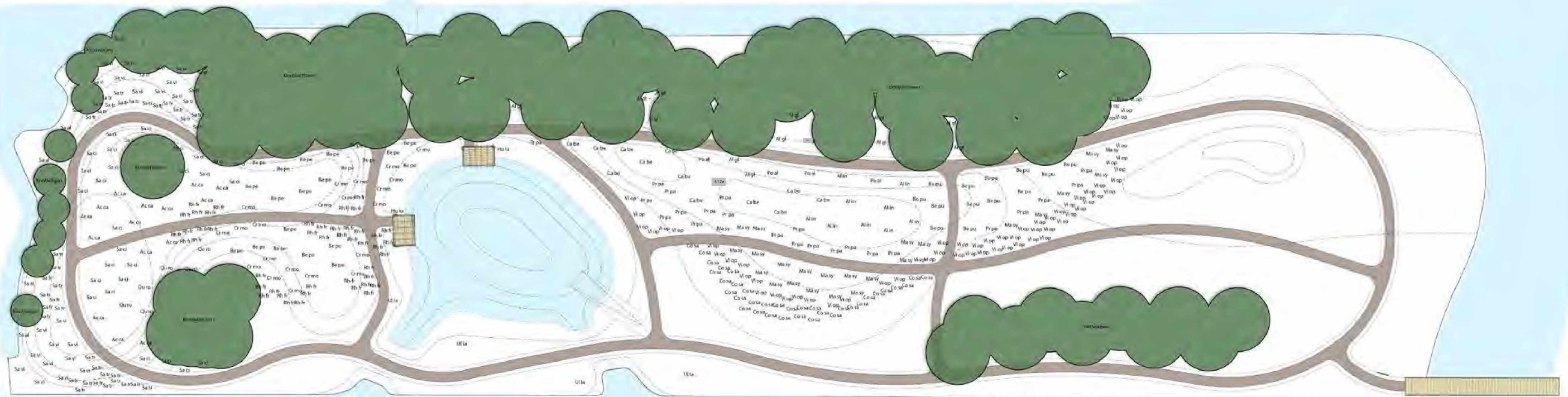
Bestaande bomen

Bestaande bomen en bosplantsoen met onder andere *Alnus glutinosa* - Zwarte els, *Quercus robur* - Zomereik en *Fraxinus excelsior* - Gewone es

Salix alba - Knotwilg

Populus alba - Witte abeel

Bomen 1e grootte

Acer campestre - Veldesdoorn

Grootte: 12 m
 Standplaats: droog/nat
 Afk. plankaart: Ac ca

Alnus glutinosa - Zwarte els

Grootte: 10-20 m
 Standplaats: vochtig/nat
 Afk. plankaart: Al gl

Alnus incana - Witte els

Grootte: 12-18 m
 Standplaats: droog/nat
 Afk. plankaart: Al in

Betula pendula - Ruwe berk

Grootte: 15-20 m
 Standplaats: droog/vochtig
 Afk. plankaart: Be pe

Betula pubescens - Zachte berk

Grootte: 15-20 m
 Standplaats: vochtig/nat
 Afk. plankaart: Be pu

Bomen 1e grootte

Carpinus betulus - Haagbeuk

Grootte: 15-20 m
 Standplaats: vochtig
 Afk. plankaart: Ca be

Populus alba - Witte populier

Grootte: 20-25 m
 Standplaats: vochtig/nat
 Afk. plankaart: Po al

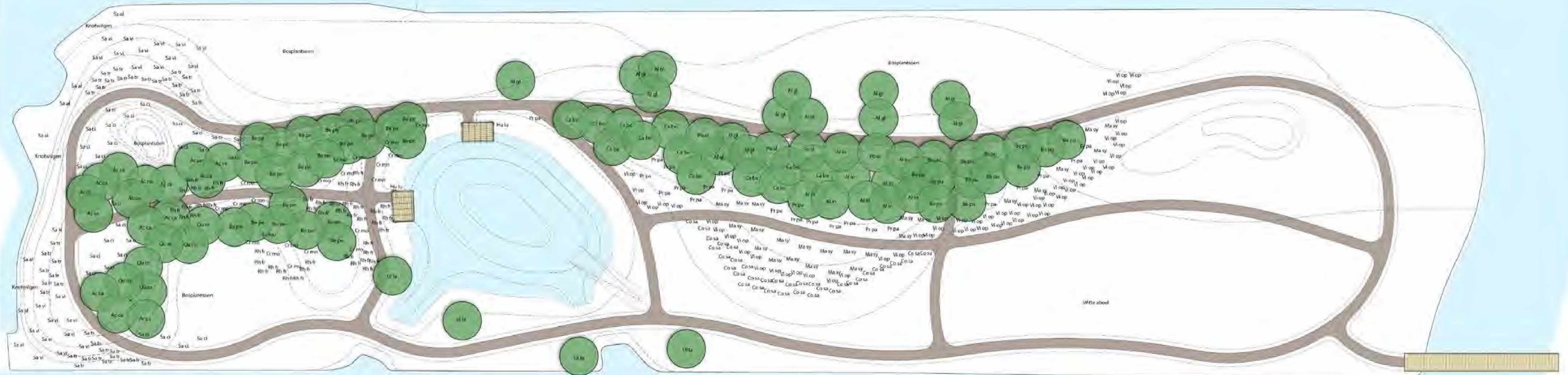
Quercus robur - Zomereik

Grootte: 25-30 m
 Standplaats: droog/vochtig
 Afk. plankaart: Qu ro

Ulmus laevis - Fladderiep

Grootte: 30-35 m
 Standplaats: vochtig
 Afk. plankaart: Ul la

Bomen 2e grootte

Crataegus monogyna - Eenstijlige meidoorn

Grootte: 6-8 m
 Standplaats: droog/vochtig
 Afk. plankaart: Cr mo

Malus sylvestris - Wilde appel

Grootte: 7-9 m
 Standplaats: vochtig
 Afk. plankaart: Ma sy

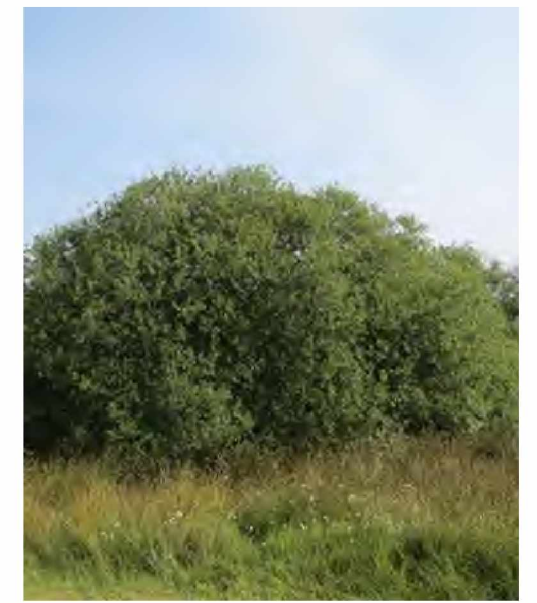
Prunus padus - Gewone vogelkers

Grootte: 8-12 m
 Standplaats: droog/nat
 Afk. plankaart: Pr pa

Salix alba - Schietwilg (knot)

Grootte: 20-25 m
 Standplaats: vochtig/nat
 Sa al

Salix cinerea - Grauwe wilg

Grootte: 3-6 m
 Standplaats: vochtig/nat
 Afk. plankaart: Sa ci

Bomen 2e grootte

Salix viminalis - Katwilg

Grootte: 4-6 m

Standplaats: vochtig

Afk. plankkaart: Sa vi

Struiken

Cornus sanguinea - Rode kornoelje

Grootte: 1-3 m
 Standplaats: vochtig
 Afk. plankkaart: Co sa

Rhamnus frangula - Spurkehout

Grootte: 1,5 -5 m
 Standplaats: vochtig/nat
 Afk. plankkaart: Rh fr

Salix triandra - Amandelwilg

Grootte: 1,5-5 m
 Standplaats: vochtig/nat
 Afk. plankkaart: Sa tr

Viburnum opulus - Gelderse roos

Grootte: 4-5 m
 Standplaats: vochtig/nat
 Vi op

Klimplanten

Humulus lupulus - Hop

Grootte: 2-6 m

Standplaats: vochtig/nat

Vaste planten schaduw

Allium ursinum - Daslook

Grootte: 0,4 m
Standplaats: vochtig/nat

Anemone nemorosa - Bosanemoon

Grootte: 0,25 m
Standplaats: droog/nat

Asarum europaeum - Mansoor

Grootte: 0,1 m
Standplaats: vochtig

Athyrium filix-femina - Wijfjesvaren

Grootte: 0,5 m
Standplaats: vochtig

Polygonatum multiflorum - Gewone salomonszegel

Grootte: 0.6 m
Standplaats: alle

Vaste planten zon

Aster lanceolatus - Smalle aster

Grootte: 0,8 m

Standplaats: vochtig/nat

Symphytum asperum - Ruwe smeerwortel

Grootte: 1,8 m

Standplaats: vochtig

Eupatorium cannabinum - Koninginnekruid

Grootte 1,5 m

Standplaats: vochtig/nat

Symphytum officinale - Gewone smeerwortel

Grootte: 1 m

Standplaats: vochtig/nat

Mentha longifolia - Hertsment

Grootte: 1 m

Standplaats: vochtig/nat

Bloemenmengsel

Bloemrijk graslandmengsel voor zwaardere gronden G2 (Cruydt Hoek)

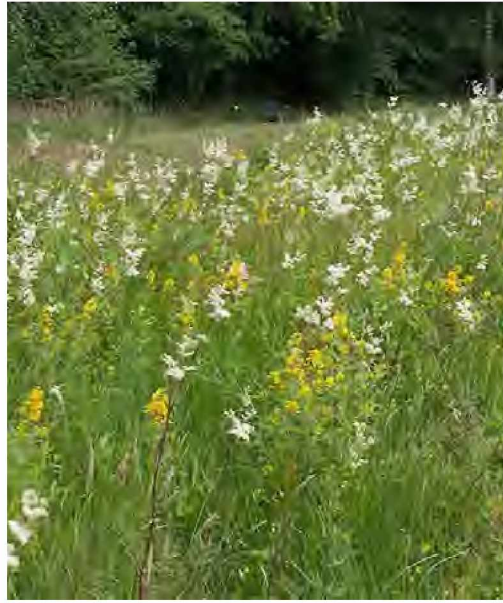
Bosrandmengsel

Bloemrijk mengsel voor ruige onderbegroeiing en boszomen op voedselrijke grond O1 (Cruydt Hoeck)

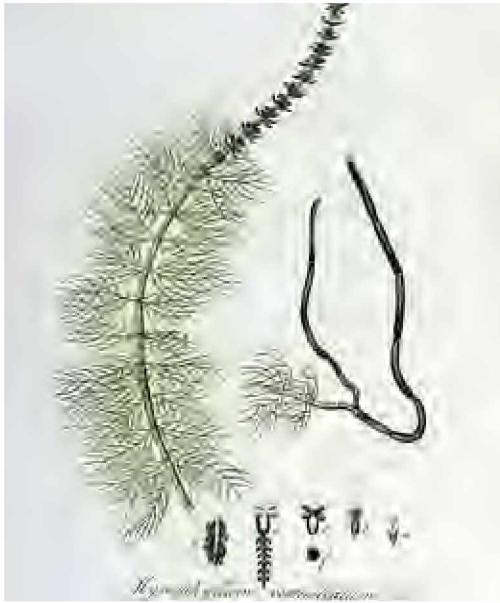
Oevermengsel

Bloemrijk graslandmengsel voor jaarrond natte tot vochtige gronden G3 (Cruydt Hoeck)

Waterplanten

Myriophyllum verticillatum -
Kransvederkruid

Grootte: 5 m
Standplaats: water

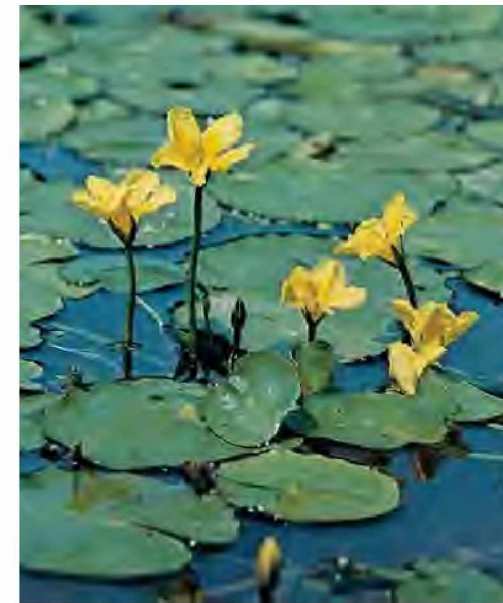
Callitriche platycarpa - Gewoon
sterrekroos

Grootte: 0,8 m
Standplaats: water

Elodea canadensis - Brede
waterpest

Grootte: 3 m
Standplaats: oever

Nymphaeodes peltata -
Watergentiaan

Grootte: 1,5 m
Standplaats: water

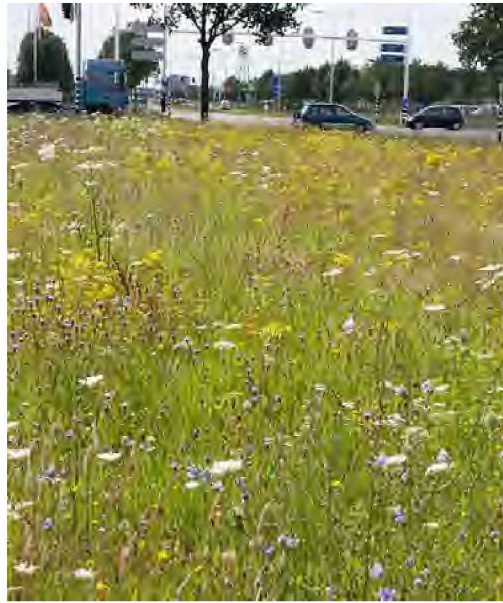

Potamogeton trichoides -
Haarfonteinkruid

Grootte: 0,75 m
Standplaats: water

Bloemrijk grasland

Bloemrijk graslandmengsel voor zwaardere gronden (G2)

Beplantingslijst (1)

Bestellijst planten tbv Heemtuin Molenvlietpark (1/2)
16 september 2020 (BoschSlabbers)

Bomen 1e grootte

Afkorting	Latijnse naam	Nederlandse naam	Aantal	Groep	Bestelmaat
Ac ca	Acer campestre	Veldesdoorn	15	Bomen 1e grootte	175/200 veer
Al gl	Alnus glutinosa	Zwarte els	14	Bomen 1e grootte	80/100
Al in	Alnus incana	Witte els	8	Bomen 1e grootte	80/100
Be pe	Betula pendula	Ruwe berk	21	Bomen 1e grootte	150/175 veer
Be pu	Betula pubescens	Zachte berk	17	Bomen 1e grootte	150/175 veer
Ca be	Carpinus betulus	Haagbeuk	12	Bomen 1e grootte	125/150
Po al	Populus alba	Witte populier	4	Bomen 1e grootte	80/100
Qu ro	Quercus robur	Zomereik	6	Bomen 1e grootte	60/100
Ul la	Ulmus laevis	Fladderiep	4	Bomen 1e grootte	18-20 dr.kl.
totaal			101		

Bomen 2e grootte

Afkorting	Latijnse naam	Nederlandse naam	Aantal	Groep	Bestelmaat
Cr mo	Craetagus monogyna	Eenstijlige meidoorn	21	Bomen 2e grootte	60/100
Ma sy	Malus sylvestris	Wilde appel	23	Bomen 2e grootte	18-20 dr.kl.
Pr pa	Prunus padus	Gewone vogelkers	23	Bomen 2e grootte	60/100
Sa al	Salix alba (knot)	Schietwilg (knot)	6	Bomen 2e grootte	18-20 knot
Sa ci	Salix cinerea	Grauwe wilg	28	Bomen 2e grootte	60/80
Sa vi	Salix viminalis	Katwilg	23	Bomen 2e grootte	80/120
totaal			124		

Struiken

Afkorting	Latijnse naam	Nederlandse naam	Aantal	Groep	Bestelmaat
Co sa	Cornus sanguinea	Rode kornoelje	35	Struiken	80/100
Rh fr	Rhamnus frangulus	Sporkehout	45	Struiken	80/100
Sa tr	Salix triandra	Amandelwilg	39	Struiken	60/80
Vi op	Viburnum opulus	Gelderse roos	64	Struiken	60/100
totaal			183		

Klimplanten

Afkorting	Latijnse naam	Nederlandse naam	Aantal	Groep	Bestelmaat
Hu lu	Humulus lupulus	Hop	8	Klimplanten	p9
totaal			8		

Bepantingslijst (2)

Vaste planten schaduw

aanplant groepsgroute varierend 1-2 m2 en 3-5 m ruimte tussen groepen, aanplantdichtheid 5 per m2

Afkorting	Latijnse naam	Nederlandse naam	Aantal	Groep	Bestelmaat
Al ur	Allium ursinum	Daslook	108	Vaste plant bosrand	p9
An ne	Anemone nemorosa	Bosanemoon	108	Vaste plant bosrand	p9
As eu	Asarum europaeum	Mansoor	108	Vaste plant bosrand	p9
At fi	Athyrium filix-femina	Wijfjesvaren	108	Vaste plant bosrand	p9
Po mu	Polygonatum multiflorum	Gewone salomonszegel	108	Vaste plant bosrand	p9
totaal			539		

Vaste planten zon

aanplant in driehoeksverband, 5 per m2, groepsgewijze aanplant varierend 1-3 m2

Afkorting	Latijnse naam	Nederlandse naam	Aantal	Groep	Bestelmaat
As la	Aster lanceolatus	Smalle aster	232	Vaste plant nat	p9
Eu ca	Eupatorium cannabinum	Koninginnekruid	232	Vaste plant nat	p9
Me lo	Mentha longifolia	Hertsmunt	232	Vaste plant nat	p9
Sy of	Symphytum officinale	Gewone smeewortel	232	Vaste plant nat	p9
Sy as	Symphytum asperum	Ruwe smeewortel	232	Vaste plant vochtig	p9
totaal			1160		

Bloemenmengsels (Cruydt Hoeck)

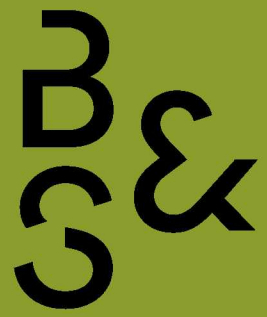
zaaien 1-2 gram per m2. jaarrond, maar bij voorkeur in de nazomer of het vroege voorjaar

Code	Zaaimengsel	Gram	Groep	Bestelmaat
G2	Bloemrijk graslandmengsel voor zwaardere gronden	5476	Bloemenmengsel	zaaigoed
O1	Bloemrijk mengsel voor ruige onderbegroeiing en boszomen	2351	Bosrandmengsel	zaaigoed
G3	Bloemrijk graslandmengsel voor jaarrond natte tot vochtige	572	Oevermengsel	zaaigoed
M5	Nectar onder het maimes' bloemrijk gazon	1622	Bloemrijk grasland	zaaigoed
totaal		10021	(10 kg)	

Waterplanten

los langs de rand in het water bij de vijver

Afkorting	Latijnse naam	Nederlandse naam	Aantal	Groep	Bestelmaat
My ve	Myriophyllum verticillatum	Kransvederkruid	129	Waterplant	p9
Ca pl	Callitriche platycarpa	Gewoon sterrekroos	129	Waterplant	p9
El ca	Elodea canadensis	Brede waterpest	129	Waterplant	p9
Ny pe	Nymphoides peitata	Watergentiaan	129	Waterplant	p9
Po tr	Potamoegton trichoides	Haarfonteinkruid	129	Waterplant	p9
totaal			647		

MATERIALISATIE

LEGENDA

- Schelpenasfalt (type Molenvlietpark)
- Grasbetontegel, 400x600mm, antraciet, ronde opening, sleuven haaks op rijbaan
- Vlonder, hardhout, fsc klasse 1, detaillering: zie detail

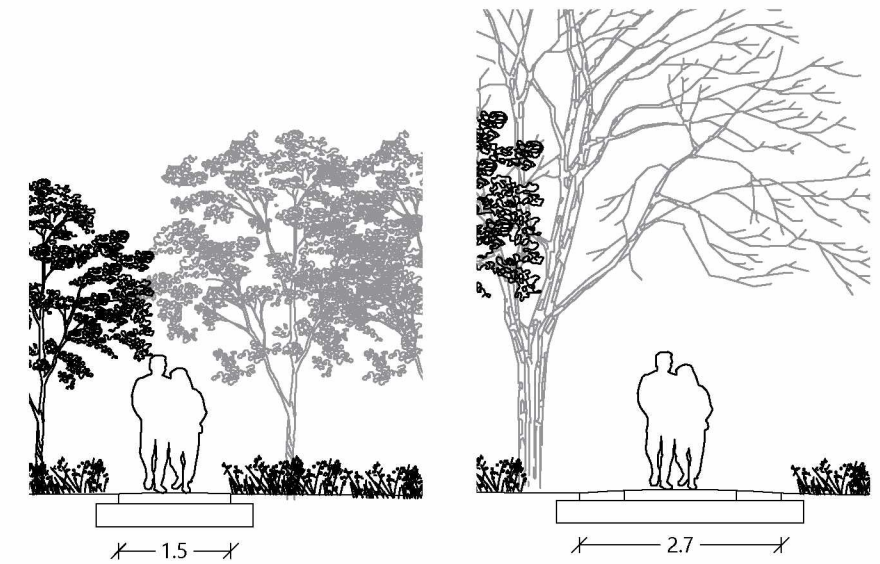
Verharding

De paden in de Heemtuin zijn zoveel mogelijk aangesloten op de paden in de omgeving. Maar heeft toch een eigen sober en landschappelijk karakter. In de omliggende parken is daarom gekozen voor schelpenasfalt, die ook goed aansluiten in de heemtuin en weinig onderhoud nodig heeft.

In de heemtuin onderscheiden we 2 soorten paden.

1. Het hoofdpad van 1,5 m schelpenasfalt met aan weerszijden 0,6 m grasbeton, dit is het rondje die je kunt lopen. Het schelpenasfalt behoeft weinig beheer en zal tientallen jaren goed blijven. Door het grasbeton lijken de paden niet zo breed, maar zijn ze wel toegankelijk voor onderhoudswagens.
2. De paden ertussen zijn 1,5 m breed en ook van schelpenasfalt.

Naast het grasbeton langs het hoofdpad komt er ook grasbeton de boot-te-water plaats en rondom de compostbak.

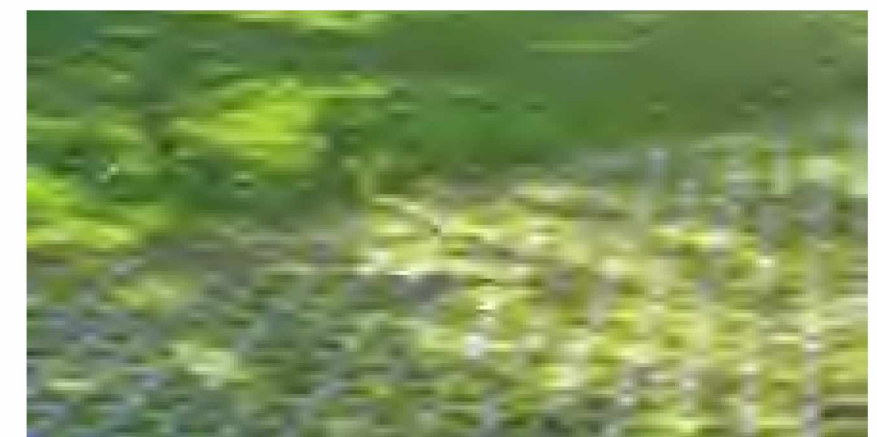

tussenpad 1,5 m breed van schelpenasfalt

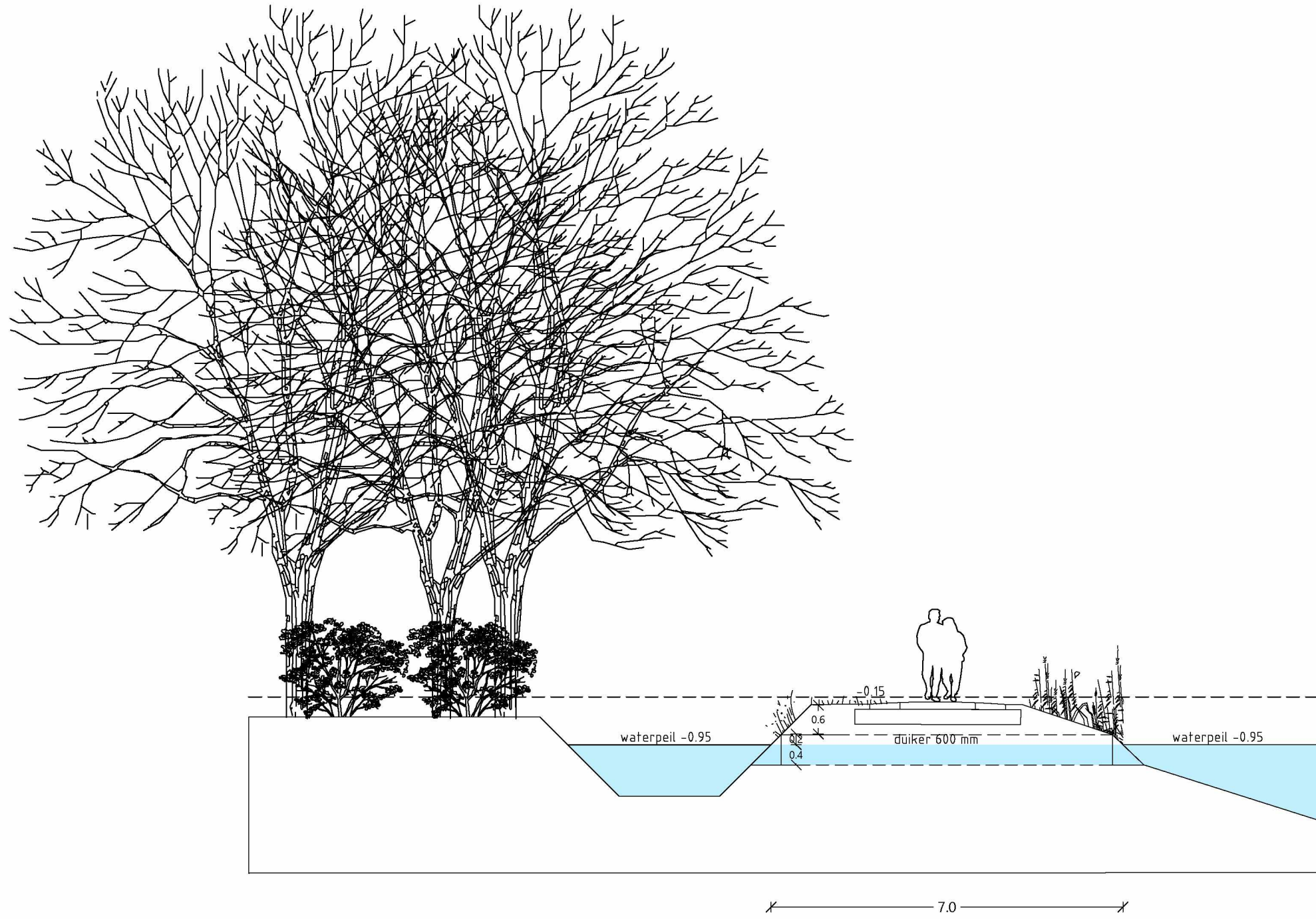
hoofdpad 1,5 m schelpenasfalt + beide zijden 0,6 m grasbeton

schelpenasfalt (asfalt met afgestrooide schelpen)

randen van schelpenasfalt met grasbeton

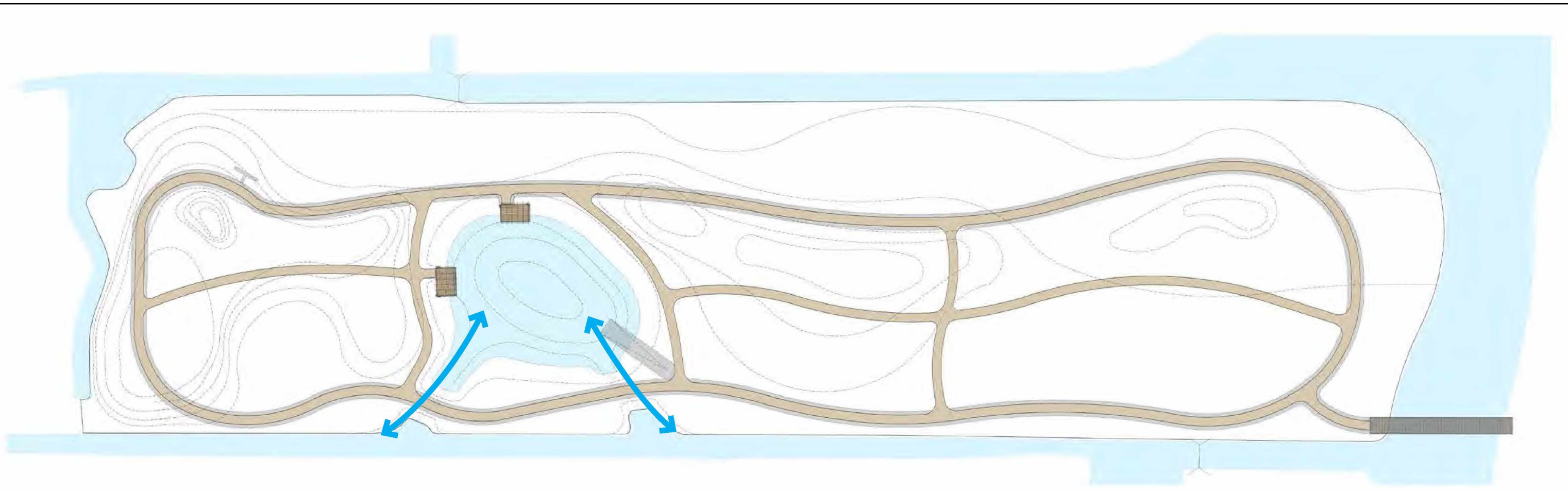
Vijver

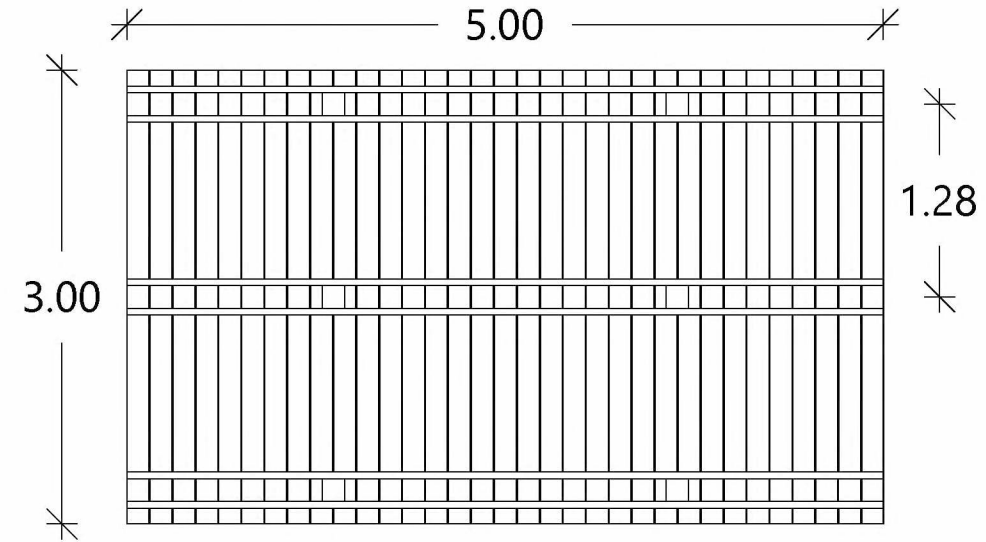
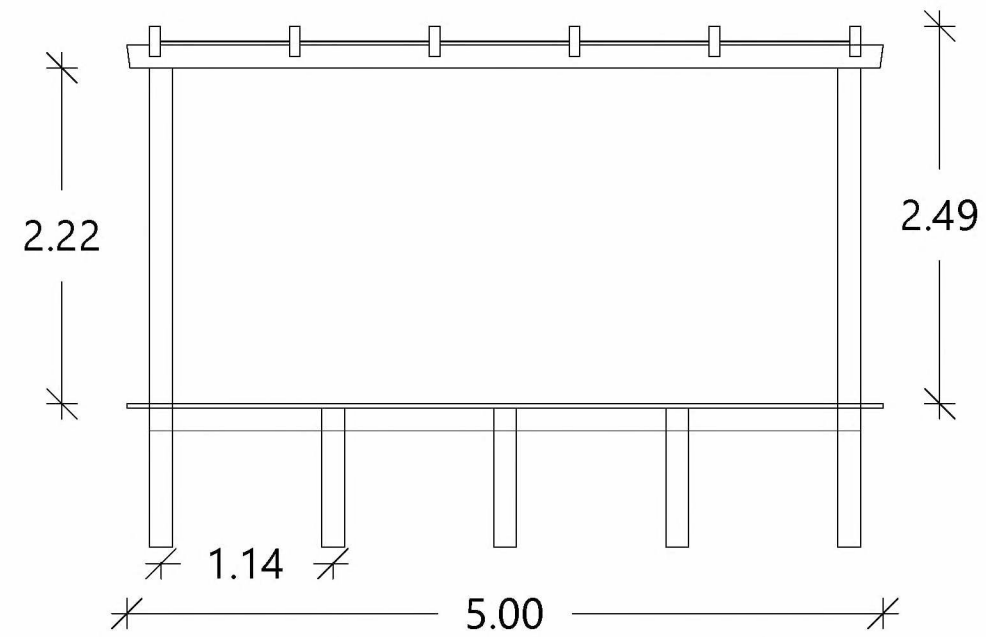
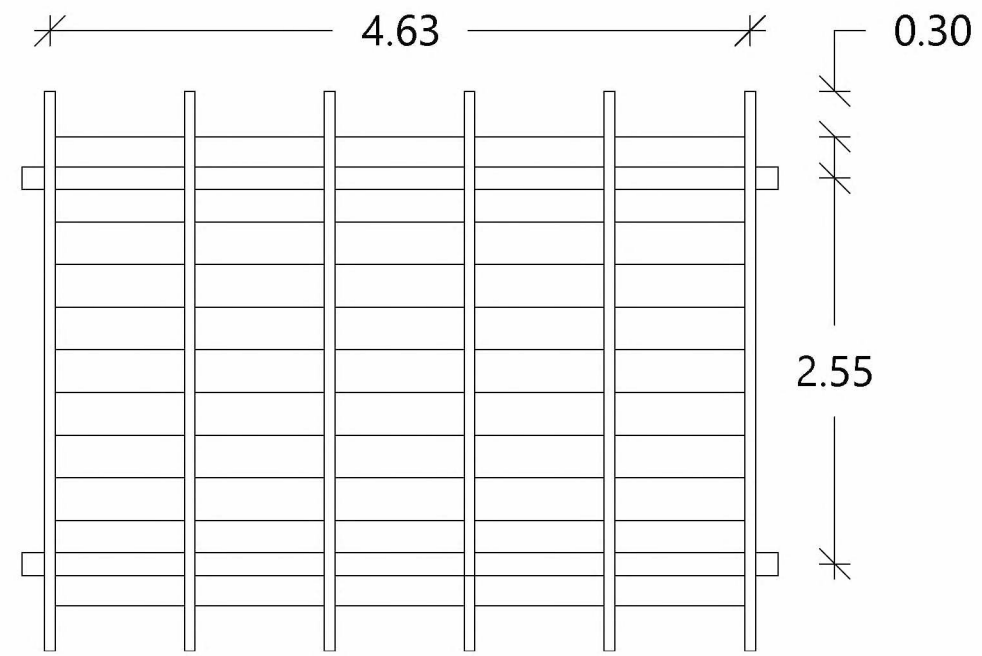
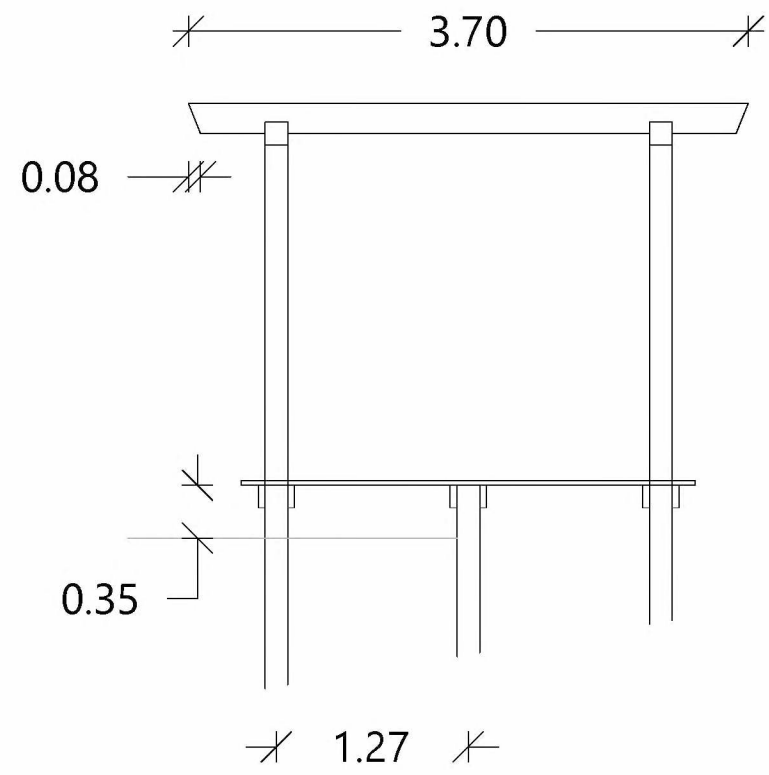
Het water van de vijver wordt aangesloten op de sloot aan de westzijde van het terrein. Het waterpeil hier is vastgelegd op -0,95 m. Om de doorstroming te verbeteren zijn er 2 verbindingen aangebracht. Middels een duiker wordt het water met de sloot verbonden. De uitstroombak dient afgeschuind te zijn, zodat deze niet te veel opvalt in de schuine oever. Type is hetzelfde als Westvlietpark/omringende terreinen. Daarop moet deze doorgang nader gedetailleerd worden.

Het talud bij de vijver heeft een verloop van 1:3. In het water is het verloop 1:2 zodat de beplanting niet te veel het water in woekert.

Oever en doorlaat

Vlonder & pergola

Om te genieten van het water wordt een pergola/vlonder gerealiseerd. Het is in principe een plek die enige afscherming en beschutting geeft, waar je kan ontmoeten en vertoeven, met zicht op het water. Het materiaal is van composiet (houten uitstraling) onder de vlonderplanken en van duurzaam (hard) hout boven het water (FSC 1, levensduur 25 jaar). Hop groeit langs 2 palen omhoog en geven het geheel een dak. Op de vlonder komt een bankje. De vlonder mag niet verder dan 1,5 m over het water en er moet minimaal 0,35 m zijn tussen het vlonderdek en het wateroppervlak.

Palen in het water zijn van composiet, boven het water van duurzaam hout KFC 1, 25 jaar.

LEGENDA

Compostbak, 1,5x1,5x1 (lxbxh), 3 aan elkaar. Op maat laten maken

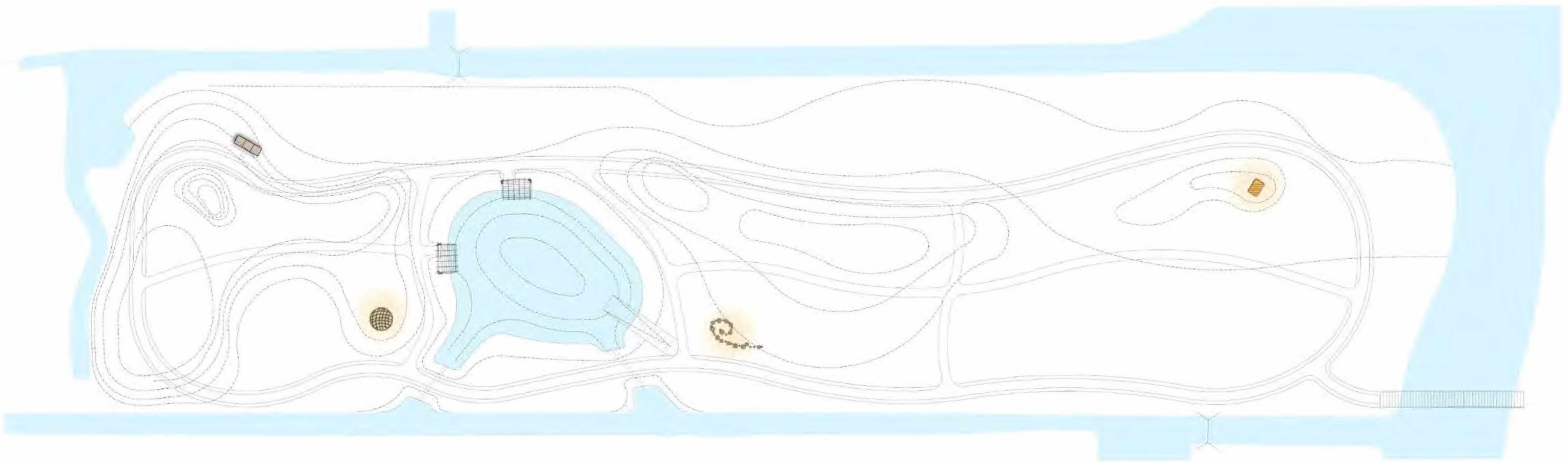
Wilgenhut, afm. 4m (h) x 5m (d). wilgentakken afkomstig van geknotte wilgen op het terrein

Speelaanleiding, springboomstammen, eikenhout, afm. 0,2/0,4/0,6 (h) x 0,2-0,5 (d)

Bijenhotel of ander kunstzinnig object voor plaatselijke biodiversiteit, naar creativiteit te maken door kunstenaar of lokale bewoner n.t.b.

Objecten

COMPOSTBAK

Voor het onderhoud is het nodig dat het maaisel wordt afgevoerd. Dit maaisel kan in de compostbakken worden gedeponereerd. Het ene jaar in de ene, jaar erop in de volgende, jaar daarop in de laatste. Tegen die tijd kun je het maaisel van het eerste jaar gebruiken als compost voor de planten.

WILGENHUT

De wilgentakken komen van de knotwilgen aan de noordoostzijde van het terrein en zijn geschikt voor het maken van een wilgenhut. De voorgestelde hut is 5x5x4 m, en kan naar eigen inzicht (elk jaar) gebouwd worden.

SPEELANLEIDING BOOMSTAMMEN

Voor de kinderen is er aanleiding tot spelen. Het is niet de bedoeling dat hier een kinderspeelplaats komt. Wel kun je met simpele natuurlijke materialen speelaanleidingen creëren en kinderen (maar ook volwassenen) te vermaken.

BIJENHOTEL OF ANDER OBJECT VOOR DIEREN

Op het opgehoogde deel aan de zuidzijde komt een bijenhotel of ander object voor dieren. Dit object staat symbool voor de bevordering voor biodiversiteit. Het object dient ook als herkenningspunt zodat de heemtuin al van een afstand te zien is. Het object mag naar eigen inzicht ontworpen worden door bijvoorbeeld een kunstenaar of lokale bewoner. De randvoorwaarden zijn dat het past in het landschap en een maximale hoogte heeft van 3 meter.

Wilgenhut (foto: reeds aangelegde situatie)

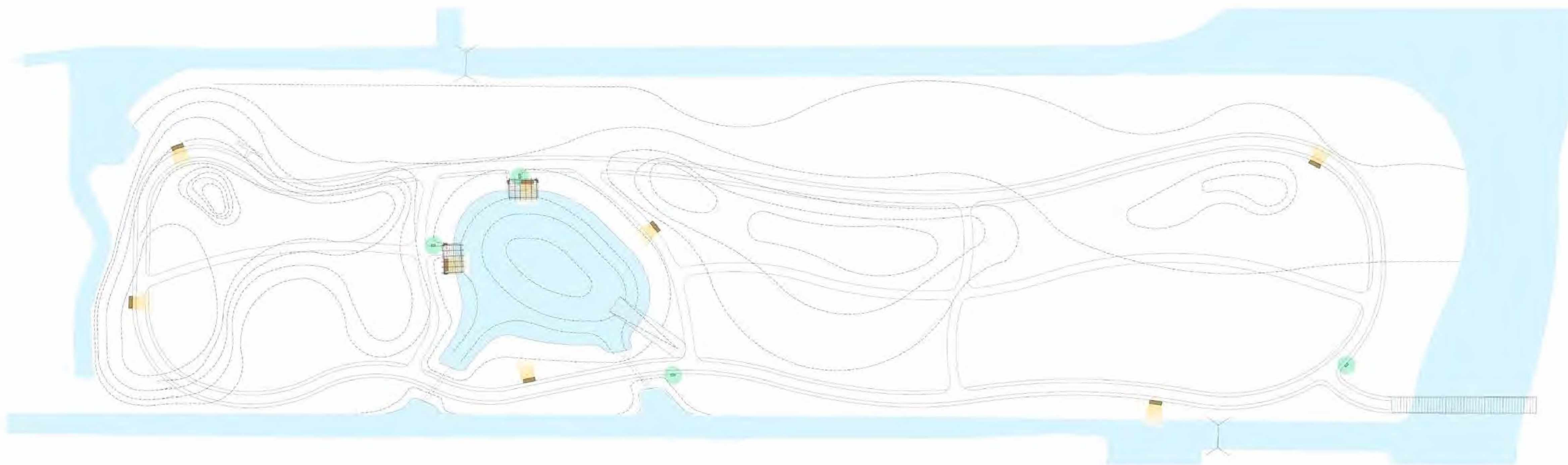
Speelaanleiding boomstammen (foto: reeds aangelegde situatie)

Voorbeeld creatief vormgegeven bijenhotel

LEGENDA

- Bank type: pure eiken enkelzits met- (2st.) en zonder- (6 st.) rugleuning, leverancier: grijssen, afm. 3 m (l)
- Afvalbak type: Capitole Prestige, kleur zwart, 50 L (standaard openbare ruimte, Den Haag). Leverancier: Bammens

Meubilair

ZITELEMENTEN

De bankjes zijn van het type 'Pure Eiken' van Grijssen. Dit is een stoere buitenbank die als een geschaafde boomstam de ruimte verrijkt. Het zware hout past goed bij de rest van het houtgebruik en het karakter van de tuin. De bankjes worden bewust gepositioneerd op plekken waar het fijn vertoeven is en/of waar je van een breed uitzicht kunt genieten.

AFVALBAK

De afvalbakken zijn de standaard van Den Haag. Deze komen bij beide vlonders, één in de buurt van de boot-te-water plaats en één bij de ingang.

*Bank Type Pure Eiken enkelzits
Leverancier: Grijssen*

*Bank Type Pure Eiken enkelzits met rugleuning
Leverancier: Grijssen*

*Standaard afvalbak 50 Liter openbare ruimte Den Haag. Zwart
Leverancier: Capitole Prestige*

Welkom in Heemtuin Molenvlietpark

LEGENDA

- Bosplantsoen
- Grote bomen
- Kleine bomen
- Struiken
- Water
- Bloemrijk grasland
- Bloemenmengsel
- Oeverplanten
- Bosrandplanten
- Bijenhut
- Boomstammetjes
- Wilgenhut
- Brug/entree
- Pergola
- Wandelpad
- Bank
- Compostbak

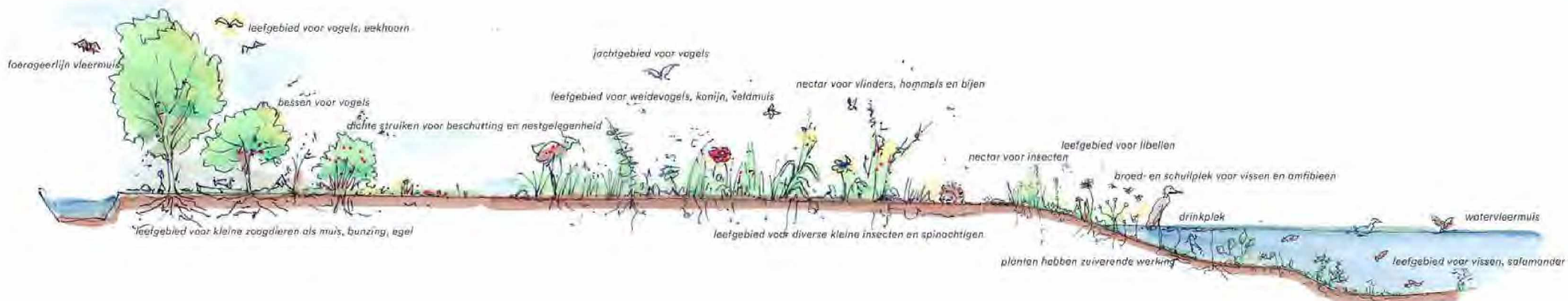
Situering informatiebord

HEEMTUIN MOLENVLIETPARK

Welkom in de heemtuin, een plek waar planten groeien die van nature voorkomen in dit gebied.

In de heemtuin vindt u een grote verscheidenheid aan inheemse planten die zich thuis voelen op klei met een vochtige bodem. De planten variëren van waterplanten, grassen, struiken tot aan bomen.

Vroeger diende een heemtuin voor natuureducatie en zoals de onderwijzer en natuurbeschermmer Jac. P. Thijsse (1865 – 1945) het verwoordde: "Een plek waar het publiek, oud en jong, onwetend en ingewijd, het hele jaar door gemakkelijk getuige kan zijn van wat in de loop van de seizoenen, van 1 januari t/m 31 december, van onze inheemse planten en dierenwereld te beleven valt."

EEN PLEK VOOR DIEREN

De heemtuin is ook een belangrijke plek voor het behoud van verschillende soorten dieren. Bij inheemse bomen en planten vinden namelijk veel meer verschillende soorten dieren een thuis dan bij de exotische soorten. Insecten leven bijvoorbeeld in samenhang met de bloelperioden van de inheemse plantensoorten.

In deze heemtuin zijn daarom verschillende biotopen aangelegd, zoals een bosrand, bloemrijk grasland en een natuurvriendelijke vijver. Deze biotopen bieden voldoende plekken voor kleine zoogdieren, insecten en amfibieën om voedsel te vinden, te nestelen en te schuilen.

De heemtuin is een bijzonder onderdeel van het Molenvlietpark waar u kunt genieten van de natuur. Wees zuinig op het park. Pluk geen planten en ruim uw afval op.

GROTE BOMEN										KLEINE BOMEN					STRUIKEN				KLIMPLANT		VASTE PLANTEN																																																																																																				

VASTE PLANTEN										OEVERPLANTEN										WATERPLANTEN																																																																															

Informatiebord

PLAATSING

Het informatiebord komt bij de ingang aan de rechterkant van het pad, net over de brug. Het bord wordt precies gezet op de rand van de grasbetontegels.

INHOUD

Het informatiebord is full-colour en geeft alle informatie weer van het plan, de toegepaste planten en het verhaal van de heemtuin.

CONSTRUCTIE

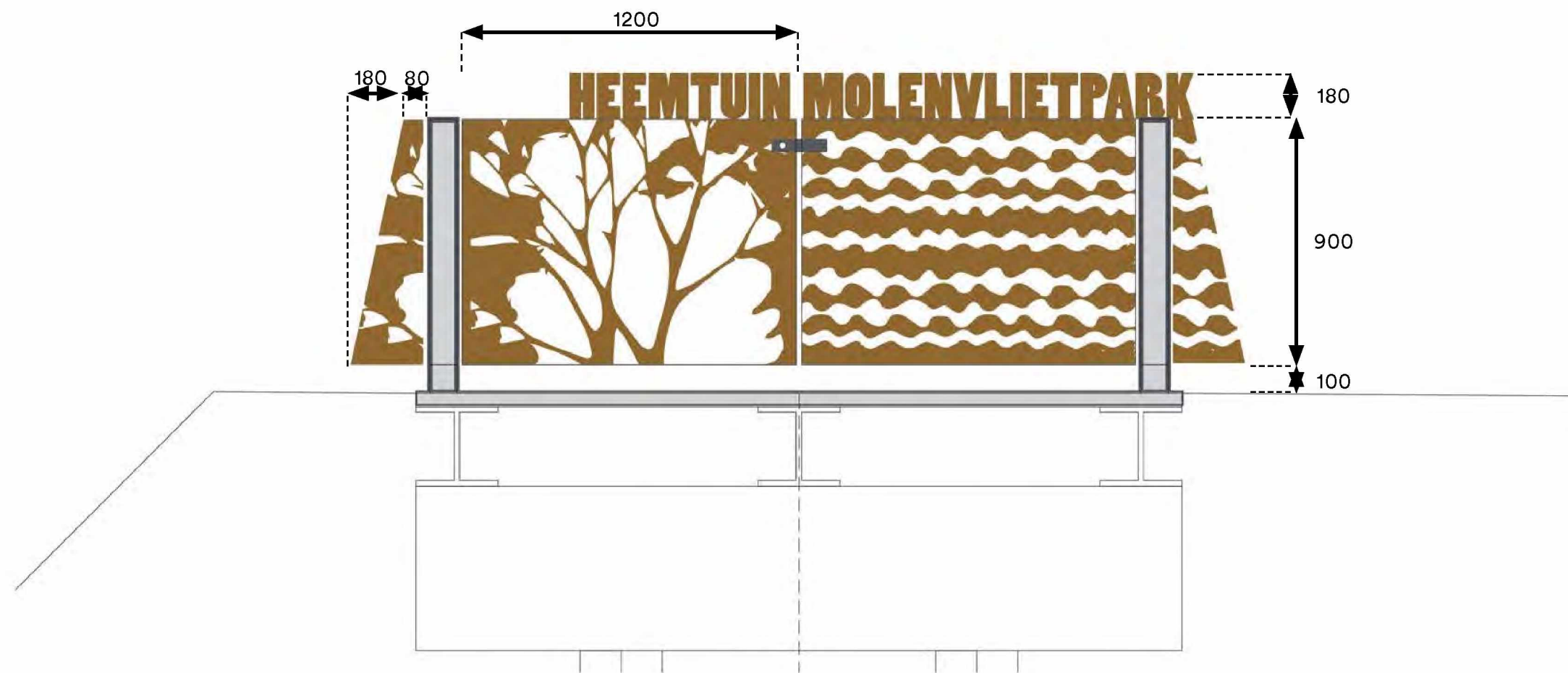
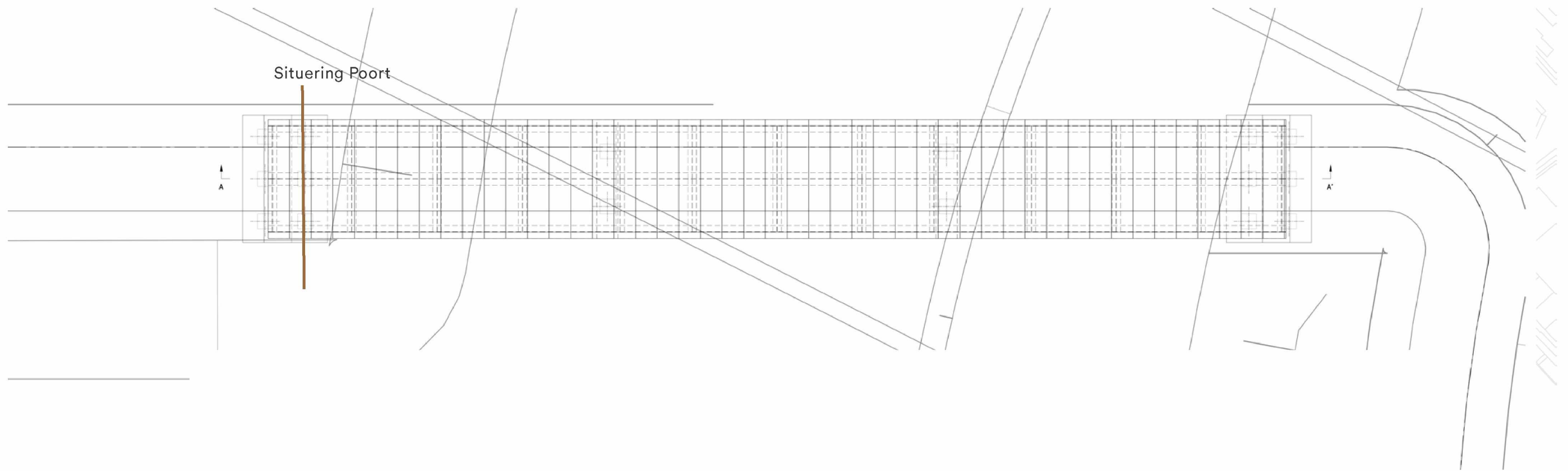
Het informatiebord wordt gemaakt volgens het type: Raaf van leverancier Pressart. De maat van het informatiebord is 1500x1000 mm.

*Informatiebord type Raaf (1500x1000 mm)
Leverancier: PressArt*

Voorbeeld huisstijl Den Haag

Toegangspoort

FUNCTIE

Om overlast te voorkomen, denk aan hangjongeren, barbecuen, 's avonds lawaai, kan het verstandig zijn het terrein voor- en na zonsondergang af te sluiten. In dit geval is er maar één hek nodig die de in- en uitgang voor bezoekers vormt. Daarom is er gekozen voor een afsluitbaar hek, maar wel met een welkomstboodschap en de naam van de tuin.

PLAATSING

De plaatsing van het hek is op de brug. Zie tekening hiernaast wat volgens ons de beste optie is voor de locatie. Zo kan de beheerder van de brug er nog bij, zonder de sleutel te vragen. Bovendien is de poort zo mooi zichtbaar van een afstand. De plaatsing is het beste op één van de pijlers van de brug.

ONTWERP

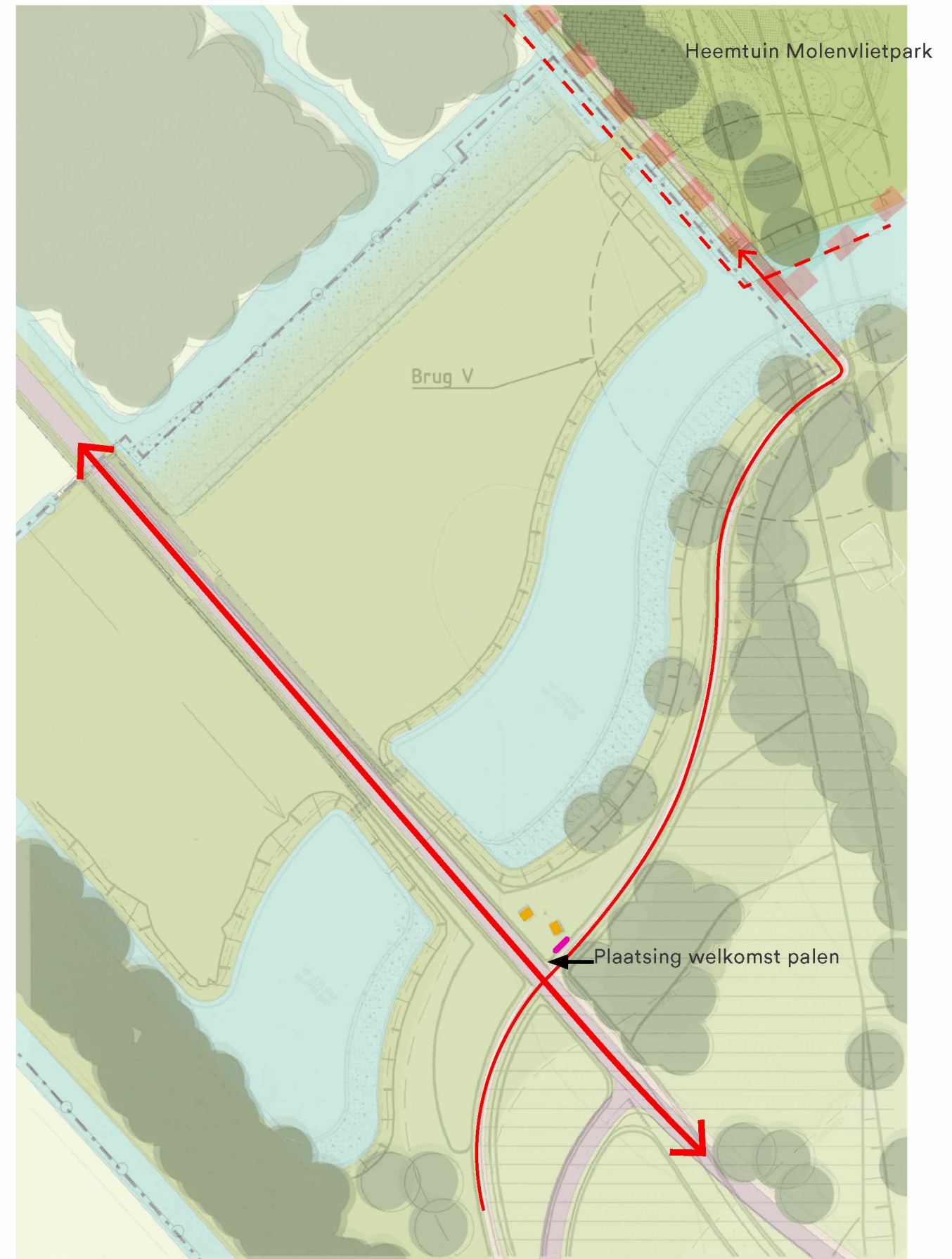
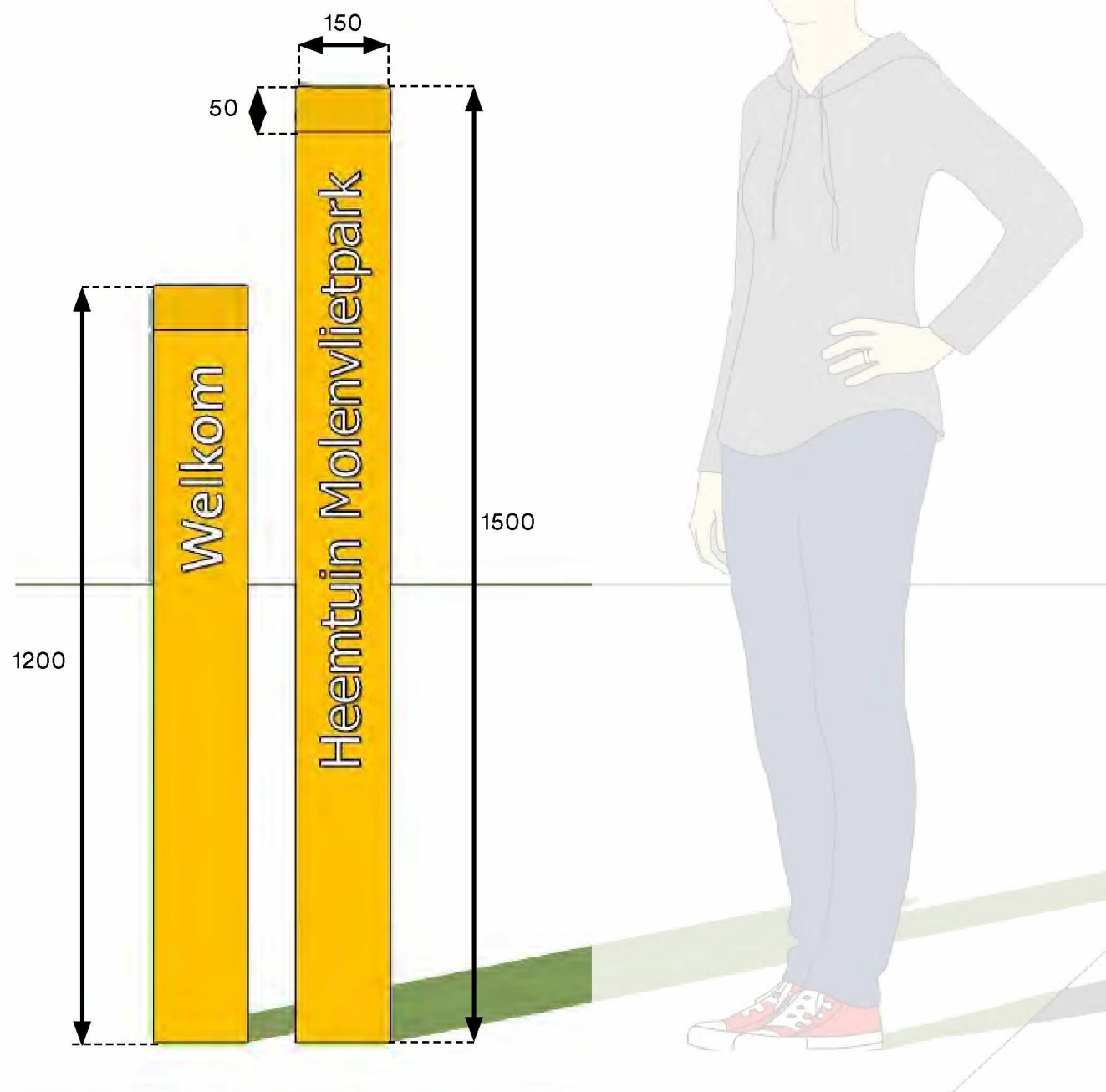
Het ontwerp is in de basis een cortenstalen hek met uitgesneden print. Het hek moet passen bij het hek. Daarop staan de letters. Eventueel wordt het hek versterkt met een stalen frame. Aan de zijkanten zijn extensies zodat je er niet langs kan klimmen. Er moet nog een voertuig doorheen kunnen.

Referentiebeeld hekwerk met cortenstaal

Referentiebeeld hekwerk met uitsnede

Welkomstpalen

PLAATSING

De welkomstpalen komen langs het fietspad op de splitsing naar Heemtuin Molenvlietpark. Daar worden ze in het zicht geplaatst, zodat deze aan beide kanten van het fietspad zichtbaar zijn.

ONTWERP

Het ontwerp bestaat uit 2 geschaafde palen die naast elkaar in de grond staan. Het ontwerp is eenvoudig, maar robuust en flexibel toe te passen. Op de één staat met witte letters 'WELKOM' op de ander 'HEEMTUIN MOLENVLIETPARK'.

MATERIAAL

De palen dienen minstens 20 jaar mee te gaan van FSC hout (duurzaam goedgekeurd hout). De keuze van het hout kan samenvallen met de keuze van het hout in de Heemtuin Molenvlietpark.

Referentiebeeld welkomstpalen (ontwerp BoschSlabbers)

Entree zone

LIGGENDE BOOMSTAMMEN

De liggende boomstammen dienen verplaatst te worden van de heemtuin naar de entreezone.

WELKOMSTPALEN

De welkomstpalen worden gesiuteerd naast het pad richting de heemtuin. De bedoeling is dat deze zichtbaar zijn van beide kanten.

FIETSENPLEK

De fietsenplek wordt verplaatst van de heemtuin naar de entreezone. Het is een voetgangersgebied.

Te verplaatsen boomstammen

Te verplaatsen fietsenstandaards inclusief grasbetontegels.

SS& BIJLAGE

Aangetroffen (bedreigde) planten en dieren

BRON: Achtergrondrapport Ecologie Bijlage VIII (MER Rotterdamsebaan 2013) & Oranjewoud, verkennend Terreinbezoek Rotterdamse Baan (2013)

Aangetroffen beschermde en bedreigde plantensoorten:

- Brede wespenorchis (*Epipactis helleborine*)
- Grote kaardebol (*Dipsacus fullonum*)
- Zwanenbloem (*Butomus umbellatus*)
- Korenbloem (*Centaurea cyanus*)
- Veldgerst (*Hordeum secalinum*)

Waargenomen vleermuissoorten:

- Gewone dwergvleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Watervleermuis
- Grootoorvleermuis
- Laatvlieger

Vleermuizen fourageren vooral langs houtopstanden met sloten en de diverse plassen die in het terrein liggen. De Ruige dwergvleermuis maakt gebruik van boomholtes als verblijfplaats.

Broedvogelsoorten:

- Boerenzwaluw (20)
- Boomkruiper (1)
- Brandgans (5)
- Buizerd (1)
- Canadese gans (3)
- Ekster (1)
- Fazant (3)
- Fitis (12)
- Fuut (2)
- Gaal (1)
- Grasmus (4)
- graspieper (1)
- Groene specht (1)
- Groenling (2)
- Grote bonte specht (2)
- Halsbandparkiet (3)
- Heggenmus (2)
- Houtduif (3)
- Kauw (1)
- Kieviet (5)
- Kleine karekiet (7)
- Knobbelzwaan (1)
- Koolmees (17)
- Krakeend (3)
- Kuifeend (12)
- Meerkoet (19)
- Merel (15)
- Nijlgans (2)
- Patrijs (1)

- Pimpelmees (12)
- Putter (1)
- Scholekster (4)
- Spreeuw (2)
- Tjiftjaf (14)
- Tureluur (1)
- Turkse tortel (1)
- Waterhoen (4)
- Wilde eend (9)
- Winterkoning (16)
- Witte kwikstaart (2)
- Zanglijster (3)
- Zwarte kraai (2)
- Zwartkop (12)
- (Ransuil)

Een buizerd werd aangetroffen in een bomenrij aan de zuidkant, de soort foerageert in de polder en in de wegbermen. Een Territorium van de Graspieper bevindt zich in het graslandgebied van de Vlietzone. De groene specht broedt in het bos van Landgoed Zeerust en is foeragerend waargenomen op het golfterrein Leeuwenbergh.

Amfibieën:

Er zijn zwaar beschermde amfibieën aangetroffen zoals de Poelkikker, Kamsalamander, Heikikker, Vroedmeesterpad en Rugstreeppad.

Soorten die wel zijn aangetroffen:

- Bruine kikker
- Gewone pad

De golfbaan is een geschikt biotoop door de combinatie van geschikt voortplantingswater en landhabitat. De relatief hoge dichtheden van vissen zorgen er echter voor dat deze soorten veel eiklommen, eisnoeren en larven verliezen aan deze predatoren.

Buiten de beschermde en kwetsbare soorten komen voor: Pos, Zeelt, Blankvoorn, Brasem, Baars, Snoek en Karper.

Libellen:

- Vroege glazenmaker
- Gewone oeverlibel
- Grote keizerlibel
- Kleine roodoogjuffer
- Houtpantserjuffer
- Lantaarntje
- Paardenbijter
- Steenrode heidelibel
- Vuurjuffer

Dagvlinders:

- Atalanta
- Bont zandoogje
- Bruin zandoogje
- Daggauwoog
- Gehakelde aurella
- Groot koolwitje
- Hooibeestje
- Icarusblauwtje
- Klein geaderd witje
- Kleine vos
- Koevink
- Oranje Zandoogje

Vissen:

- Bittervoorn (zwaar beschermd)
- Kleine modderkruiper (rode lijst)
- Vetje (rode lijst)
- Baars
- Blankvoorn
- Brasem
- Karper
- Pos
- Snoek
- Tiendoornige stekelbaars
- Zeelt

De Bittervoorn is voor haar voortplanting afhankelijk van zoetwatermosselen, waarin de eitjes worden afgezet.

Zoogdieren:

- Bosspitsmuis
- Bosmuis
- Rosse woelmuis
- Veldmuis
- Waterspitsmuis
- Dwergmuis
- (Huisspitsmuis)
- Mol
- Konijn
- Egel
- Haas
- Bunzing
- Hermelijn
- Wezel
- Steenmarter

Selectietabel keuze inheemse bomen en struiken

Nederlandse naam	Latijnse naam	type	hoogte	max	gro	bloeitijd	zon/scha	droog/nat	voedselrijk	zuur/kalk	gescl
spaanse aak of veldesdoor	<i>Acer campestre</i>	boom	12	12	2	mei-jun	zon/half	droog/nat	matig/rijk	neutraal/kalk	5
zwarte els	<i>Alnus glutinosa</i>	boom	10	20	1	feb-mrt	zon/half	vochtig/nat	matig/rijk	zuur/kalk	6
witte els	<i>Alnus incana</i>	boom	12	18	1	feb-mrt	zon/half	droog/nat	matig/rijk	neutraal/kalk	5
ruwe berk	<i>Betula pendula</i>	boom	15	20	1	apr-mei	zon/half	droog/vochtig	arm/rijk	zuur/neutraal	5
zachte berk	<i>Betula pubescens</i>	boom	15	20	1	apr-mei	zon/half	vochtig/nat	arm/matig	zuur/neutraal	5
haagbeuk	<i>Carpinus betulus</i>	boom	15	20	1	apr-mei	zon/half	vochtig	matig/rijk	zuur/kalk	6
gele kornoelje	<i>Cornus mas</i>	boom	6			feb-mrt	zon/half	droog/vochtig	arm/matig	kalk	2
rode kornoelje	<i>Cornus sanguinea</i>	boom	5	6	3	jun	zon/half	vochtig	matig	neutraal/kalk	4
beuk	<i>Fagus sylvatica</i>	boom	30			mei	schaduw	droog/vochtig	matig/rijk	neutraal/kalk	4
es	<i>Fraxinus excelsior</i>	boom	25	30	1	apr-mei	zon/half	vochtig/nat	matig/rijk	neutraal/kalk	5
hulst	<i>Ilex aquifolium</i>	boom	5	10	2	mei-jun	zon/half	droog/vochtig	matig	zuur/neutraal	4
wilde appel	<i>Malus sylvestris</i>	boom	7	9	2	apr-mei	zon/half	vochtig	matig/rijk	neutraal/kalk	5
mispel	<i>Mespilus germanica</i>	boom	4	6	3	mei	zon/half	vochtig	matig/rijk	zuur/neutraal	6
zwarte populier	<i>Populus nigra</i>	boom	25	30		apr	zon	vochtig/nat	rijk	zuur/neutraal	6
ratelpopulier	<i>Populus tremula</i>	boom	25	30		mrt-apr	zon	droog/nat	arm/rijk	zuur/kalk	6
zoete kers	<i>Prunus avium</i>	boom	15	20	1	apr-mei	zon/half	droog/vochtig	matig	zuur/kalk	4
gewone vogelkers	<i>Prunus padus</i>	boom	8	12	2	apr-mei	zon/half	droog/nat	matig/rijk	zuur/neutraal	6
peer	<i>Pyrus communis</i>	boom	6	8	2	apr-mei	zon/half	vochtig	arm/rijk	neutraal/kalk	5
wilde peer	<i>Pyrus pyraeaster</i>	boom					zon/half	vochtig	matig	neutraal/kalk	4
wintereik	<i>Quercus petraea</i>	boom	25	30		mei	zon/half	droog/vochtig	matig	zuur/neutraal	4
zomereik	<i>Quercus robur</i>	boom	25	30		mei	zon/half	droog/vochtig	arm/rijk	zuur/kalk	5
wegedoorn	<i>Rhamnus catharticus</i>	boom	5			mei-jun	zon/half	vochtig	arm/matig	kalk	2
sporkehout of vuilboom	<i>Rhamnus frangula</i>	boom	3			mei-sep	zon/half	vochtig/nat	arm	zuur/neutraal	4
schietwilg	<i>Salix alba</i>	boom	20	25	1	apr-mei	zon/half	vochtig/nat	matig/rijk	zuur/neutraal	6
geoorde wilg	<i>Salix aurita</i>	boom	2			apr-mei	zon	vochtig/nat	arm/matig	zuur/neutraal	4
grauwe wilg	<i>Salix cinerea</i>	boom	3	6	3	mrt-apr	zon/half	vochtig/nat	matig	zuur/neutraal	5
bittere wilg	<i>Salix purpurea</i>	boom	3	3	3	apr	zon	vochtig/nat	matig	kalk	3
amandelwilg	<i>Salix triandra</i>	boom	4	3	3	apr-mei	zon/half	vochtig/nat	rijk	zuur	5
katwilg	<i>Salix viminalis</i>	boom	4	3	3	mrt-apr	zon	vochtig/nat	matig/rijk	zuur/neutraal	6
wilde lijsterbes	<i>Sorbus aucuparia</i>	boom	9			mei-jun	zon/half	droog/nat	arm/matig	zuur	3
venijnboom	<i>Taxus baccata</i>	boom	18			mrt-mei	zon/scha	droog/vochtig	matig	zuur/kalk	4
winterlinde	<i>Tilia cordata</i>	boom	35			jun-jul	zon/half	vochtig	matig	kalk	3
zomerlinde	<i>Tilia platyphyllos</i>	boom	30			jun-jul	zon/half	vochtig	matig	kalk	3

Nederlandse naam	Latijnse naam	type	hoogte max	gro	bloeitijd	zon/scha	droog/nat	voedselrijkd	zuur/kalk	gescl
gladde iep	Ulmus carpinifolia	boom	40		mrt-apr	zon/half	droog/nat	matig/rijk	kalk	4
ruwe iep	Ulmus glabra	boom	40		mrt-apr	zon/half	vochtig	rijk	kalk	4
fladderiep of steeliep	Ulmus laevis	boom	30	35	mrt-apr	zon/half	vochtig	matig/rijk	neutraal/kalk	5
zuurbes	Berberis vulgaris	struik	4		mei-jun	zon	droog/vochtig	arm	kalk	1
hazelaar	Corylus avellana	struik	6		jan-mrt	zon/half	droog/vochtig	matig	neutraal/kalk	3
tweestijlige meidoorn	Crataegus laevigata	struik	5		mei	zon/half	droog/vochtig	matig	neutraal/kalk	3
eenstijlige meidoorn	Crataegus monogyna	struik	10		mei-jun	zon/half	droog/vochtig	matig/rijk	neutraal/kalk	4
rood peperboompje	Daphne mezereum	struik	0,8		feb-apr	half/scha	vochtig	matig	kalk	3
wilde kardinaalsmuts	Euonymus europaeus	struik	6		mei-jun	zon/half	droog/vochtig	matig/rijk	kalk	3
duindoorn	Hippophae rhamnoides	struik	4,5		apr-mei	zon	droog/vochtig	arm	kalk	1
wilde liguster	Ligustrum vulgare	struik	3		jun-jul	zon/half	droog/vochtig	matig	kalk	2
rode kamperfoelie	Lonicera xylosteum	struik	2		mei-jun	zon/half	vochtig	matig	kalk	3
wilde gagel	Myrica gale	struik	1,5		apr-mei	zon	vochtig/nat	matig	zuur	4
sleedoorn	Prunus spinosa	struik	3		apr-mei	zon/half	droog/vochtig	matig	neutraal/kalk	3
zwarte bes	Ribes nigrum	struik	1,5		apr-mei	zon/scha	nat	matig/rijk	zuur/neutraal	5
aalbes	Ribes rubrum	struik	1,5		apr-mei	zon/half	vochtig/nat	matig/rijk	neutraal	6
kruisbes	Ribes uva-crispa	struik	1,2		apr	half	droog/nat	rijk	neutraal/kalk	5
bosroos	Rosa arvensis	struik	2		jun-jul	half	vochtig	matig	kalk	3
hondsroos	Rosa canina	struik	3		jun-jul	zon/half	droog/vochtig	matig/rijk	neutraal/kalk	4
heggenroos	Rosa corymbifera	struik	3		jun-jul	zon/half	droog	matig	kalk	1
wigbladige roos	Rosa elliptica	struik	2		jun-aug	zon/half	droog	matig	kalk	1
egellantier	Rosa rubiginosa	struik	2		jun-aug	zon	droog	matig	kalk	1
berijpte viltroos	Rosa sherardii	struik	2		jun-jul	zon/half	droog/vochtig	matig	kalk	2
viltroos	Rosa tomentosa	struik	2		jun-jul	zon/half	droog/vochtig	matig	kalk	2
gewone vlier	Sambucus nigra	struik	6		jun-jul	zon/half	droog/vochtig	matig/rijk	kalk	3
gelderse roos	Viburnum opulus	struik	4	5	3 jun	zon/half	vochtig/nat	matig/rijk	neutraal/kalk	5
jeneverbes	Juniperus communis	struik	10		apr-mei	zon	droog/vochtig	arm	zuur	2

<https://www.verspreidingsatlas.nl/1072>

<https://wilde-planten.nl>

droog	droog/vochtig	vochtig	vochtig/nat	nat
arm	arm/matig	matig	matig/rijk	rijk
zuur	zuur/neutraal	neutraal	neutraal/kalk	kalk

© Dit werk is auteursrechtelijk beschermd.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en BoschSlabbers Tuin- en Landschapsarchitecten B.V. (hierna: “BoschSlabbers”).

BoschSlabbers heeft bij haar werkzaamheden de zorgvuldigheid in acht genomen die van haar kan worden verwacht. Aan de getoonde informatie in deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend. Op onze werkzaamheden zijn de voorwaarden van toepassing zoals vastgelegd in De Nieuwe Regeling 2005 (DNR 2005).

BoschSlabbers heeft met zorgvuldigheid de beelden in deze publicatie geselecteerd. Het kan voorkomen dat niet alle rechthebbenden van de gebruikte beelden zijn achterhaald. Belanghebbenden worden verzocht contact op te nemen met BoschSlabbers.

Den Haag

1e Sweelinckstraat 30

2517 GD Den Haag

T 070 3554407

denhaag@bsla.nl

Middelburg

Oude Vlissingeweg 1

4336 AA Middelburg

T 0118 592288

middelburg@bsla.nl

Maarn

Landgoed Plattenberg – Het Koetshuis

Amersfoortseweg 38

3951 LC Maarn

T 0118 592288

boschslabbers.nl

Boscompensatie
Rotterdamsebaan
Ontwerp en toelichting
2019

Bosgroep Midden Nederland

Colofon

Opdrachtgever: Gemeente Den Haag
Titel: Boscompensatie Rotterdamsebaan – ontwerp en toelichting
Status: Concept
Datum: September/ 2019
Auteur(s): 5.1.2.e

Kaartmateriaal: Copyright © **, Dienst voor het kadaster en openbare registers, Apeldoorn
Projectnummer: 19.30.10946.05

© Coöperatie Bosgroep Midden Nederland u.a., september/2019

Postbus 8135

6710 AC EDE

t (0318) 67 26 26

f (0318) 67 26 27

www.bosgroepen.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
	1.1 Ligging	
	1.2 Doelstellingen	
	1.3 Leeswijzer	
2	Ontwerp boscompensatie	6
	2.1 Locatiebeschrijving	
	2.2 Randvoorwaarden voor behoud van vlinderbiotoop	
	2.3 Richtlijnen voor locaties van aanplant	
	2.4 Wenselijke soorten	
	2.5 Aanplant van boomeilanden	
	Literatuur en websites	10

Bijlage 1 **Ontwerp plantlocaties deelgebied I, II en III**

Bijlage 2 **Plantlijst per locatie**

Bijlage 3 **Bestellijst plantmateriaal**

Bijlage 4 **Schematisch ontwerp aanplant per locatie**

1 Inleiding

Tijdens een gezamenlijk overleg tussen ^{5.1.2.e} ^{5.1.2.e} en ^{5.1.2.e} (Gemeente Den Haag) en Judith Tilborghs (Bosgroep Midden Nederland) kwam het volgende naar voren:

De Rotterdamsebaan wordt de nieuwe verbindingsweg tussen knooppunt Ypenburg (A4/A13) en de Centrumring van Den Haag. Voor dit project vinden op meerdere locaties werkzaamheden plaats om ruimte te maken voor de nieuwe verbindingsweg. Op meerdere locaties worden bomen en bosjes gekapt.

Het merendeel van de verplichte compensatie voor deze bomen heeft een plaats gekregen in het huidige ontwerp voor de Rotterdamsebaan.

Een oppervlakte van 2000 m² dient elders gecompenseerd te worden. De gemeente Den Haag wenst de compensatie voor deze oppervlakte bos plaats te laten vinden op locatie van het project 'Vlinderlint Ypenburg'.

Bosgroep Midden Nederland is gevraagd om een ontwerp te maken voor de locaties en afmetingen van compensatiebosjes in het huidige 'Vlinderlint Ypenburg'.

1.1 Ligging

De gewenste locatie voor de herplant van bos ligt op de geluidswal nabij de wijk Ypenburg waar ook recent het vlinderlint is gerealiseerd door de gemeente Den Haag.

Deze geluidswal ligt aan de oostzijde van de A13 en beslaat een lengte van ongeveer 2,8 kilometer.

Zie afbeelding 1 voor de begrenzing van de geluidswal.

Afbeelding 1. Geluidswal langs de A13 en A4 (rood gearceerd).

1.2 Doelstellingen

Voor de aanleg van de Rotterdamsebaan, worden op meerdere locaties bomen en bosjes gekapt. De kap van deze bomen wordt voor het grootste deel gecompenseerd in het ontwerp van de Rotterdamsebaan.

Een oppervlakte van 2000 m² moet echter elders worden gecompenseerd.

Gezien de gemeente Den Haag het doel heeft een meerwaarde voor biodiversiteit te realiseren op de geluidswal, kan de aanplant van bomen en struweel hier aan bijdragen.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt kort beschreven randvoorwaarden zijn gebruikt om de locaties voor aanplant te bepalen en aan welke eisen de boscompensatie dient te voldoen.

In de bijlages zijn kaarten opgenomen met de locaties voor de aan te planten bomen.

2 Ontwerp boscompensatie

2.1 Locatiebeschrijving

De geluidswal van Ypenburg is enerzijds ingericht als een stadspark waar buurtbewoners komen om te wandelen, te recreëren en om de hond uit te laten.

Anderzijds is de snelwegzijde van de geluidswal ingericht als vlinderlint.

Op de geluidswal groeit een half-natuurlijke graslandvegetatie. Verspreid over de lengte van de geluidswal komen boomgroepen, bomenrijen en struweel voor. Deze hogere begroeiing ligt ver uit elkaar wat het open karakter van de geluidswal versterkt.

Gezien de lengte van de geluidswal, de aanwezigheid van extensief gemaaid kruidenrijk grasland en de openheid die voor licht en warmte zorgt, is de geluidswal een geschikt biotoop voor diverse vlindersoorten.

Uit eerdere inventarisaties is gebleken dat er ten minste 15 verschillende soorten dagvlinders voorkomen, waaronder het bruin blauwtje, icarusblauwtje, hooibeestje en argusvlinder.

Sinds de zomer van 2019 wordt er gemaaid volgens een mozaïekpatroon. Dit betekent dat er gedurende de verschillende maaibeurten delen van de vegetatie blijven staan. Door telkens een ander deel van de vegetatie te laten staan, ontstaan er hoogteverschillen in de vegetatie wat voor meer structuur zorgt. Dit is gunstig voor vlinders, bijen en andere insecten.

2.2 Randvoorwaarden voor behoud van vlinderbiotoop

Gezien de rol van de geluidswal als waardevol vlinderbiotoop, is het van belang dat de openheid en het maaibeheer behouden blijven.

Dit houdt in dat de aanplant van de te compenseren bomen niet ten koste mag gaan van de functie als vlinderbiotoop.

In de praktijk betekent dit dat de volgende kenmerken van de geluidswal in tact dienen te blijven na aanplant:

- Voldoende ruimte tussen de aanplant om voor voldoende zon op de gras- en kruidenvegetatie te zorgen;
- De aanplant levert een bijdrage aan de vegetatiestructuur;
- Locaties waar de bijenorchis, rietorchis of brede wespenorchis is waargenomen worden niet beplant;
- Het recreatief gebruik van de geluidswal dient te worden behouden;
- Het mozaïek maaibeheer van de grasvegetatie kan worden uitgevoerd zoals dit is afgesproken. De boomeilanden worden tijdens het maaien ontzien en er wordt een meter rondom het struweel bij de boomeilanden niet gemaaid.

2.3 Richtlijnen voor locaties van aanplant

Afgaande op de randvoorwaarden, gelden de volgende richtlijnen voor de gekozen locaties van aanplant:

- De aanplant vindt bij voorkeur plaats in 'boomeilanden' van ongeveer 12 bij 12 meter (144 m²) of 14 bij 14 meter (196 m²) plaats met ongeveer 5–7 bomen per eiland;
- De boomeilanden hebben een 'bosrand' bestaande uit struikvormers;
- De bomen en struikvormers zijn bij voorkeur bes- en/of bloemdragend om voor voldoende nectar te zorgen;
- De onderlinge afstand tussen de kernen van de boomeilanden is bij voorkeur 100–200 meter. Hierdoor blijft de hoeveelheid door de zon beschreven open ruimte behouden;
- De boomeilanden worden aan de voet of bovenop de geluidswal aangeplant zodat de open strook in het midden optimaal voor lichte zorgt;
- De ecoloog van de gemeente Den Haag zal een beoordeling leveren op het ontwerp voor de aanplant van start gaat.

In de bijlage zijn de kaarten opgenomen met daarop de geschikte locaties aangegeven voor aanplant. Deze locaties zijn in het veld beoordeeld op geschiktheid en middels gps op een digitale kaart vastgelegd.

2.4 Wenselijke soorten

De vlinderstichting en Bosgroepen hebben in eerdere rapportages een lijst samengesteld van geschikte soorten voor aanplant voor een soortgelijk compensatieproject op de geluidswal. Aansluiten op deze soortenlijst is wenselijk en zorgt voor eenheid in vegetatie en beeld op de geluidswal.

Geschikte boomsoorten:

- Fladderiep (*Ulmus laevis*);
- Zoete kers (*Prunus avium*);
- Winterlinde (*Tilia cordata*);
- Boswilg (*Salix caprea*);
- Schietwilg (*Salix alba*);

Geschikte struiksoorten:

- Gelderse roos (*Viburnum opulus*);
- Gewone vlier (*Sambucus nigra*);
- Sleedoorn (*Prunus spinosa*);
- Wegedoorn (*Rhamnus cathartica*);
- Hazelaar (*Corylus avellana*);
- Gewone vogelkers (*Prunus padus*);
- Hondсроos (*Rosa canina*);
- Wilde kardinaalsmuts (*Euonymus europaeus*);
- Zwarte bes (*Ribes rubrum*);
- Aalbes (*Ribes nigrum*);
- Hollandse mispel (*Mespilus germanica*);
- Klimop (*Hedera helix*);

- Katwilg (*Salix viminalis*);
- Geoorde wilg (*Salix aurita*);
- Grauwe wilg (*Salix cinerea*);
- Amandelwilg (*Salix triandra*);
- Bittere wilg (*Salix purpurea*);
- Veldesdoorn (*Acer campestre*).

2.5 Aanplant van boomeilanden

Een boomeiland bestaat uit bomen met daaronder struweel. De grootte van een boomeiland varieert van 144 tot 196 m², afhankelijk van de locatie. Ook de vorm kan per locatie verschillen maar kan worden teruggebracht tot de schematische weergave van figuren 2 en 3. In het veld zullen de vorm en afmetingen worden bepaald.

- Een boomeiland van 12 x 12 meter heeft 5 bomen en 48 stuks bosplantsoen;
- Een boomeiland van 14 x 14 meter heeft 8 bomen en 64 stuks bosplantsoen.

Om te voldoen aan de oppervlakte voor de boscompensatie worden er 12 boomeilanden aangeplant, daarnaast is een reserve locatie aangewezen voor aanplant.

De uiteindelijke vorm van de plantvakken kan in het veld nog worden aangepast als dat nodig blijkt te zijn.

Hieronder wordt per locatie de gewenste grootte per plantlocatie benoemd:

- Boomeiland 1: 14 x 14 m (196 m²);
- Boomeiland 2: 12 x 12 meter (144 m²);
- Boomeiland 3: 12 x 12 meter (144 m²);
- Boomeiland 4: 14 x 14 m (196 m²);
- Boomeiland 5: 14 x 14 m (196 m²);
- Boomeiland 6: 14 x 14 m (196 m²);
- Boomeiland 7: 12 x 12 meter (144 m²);
- Boomeiland 8: 12 x 12 meter (144 m²);
- Boomeiland 9: 12 x 12 meter (144 m²);
- Boomeiland 10: 12 x 12 meter (144 m²), reserve locatie.
- Boomeiland 11: 14 x 14 m (196 m²);
- Boomeiland 12: 14 x 14 m (196 m²);
- Boomeiland 13: 14 x 14 m (196 m²);

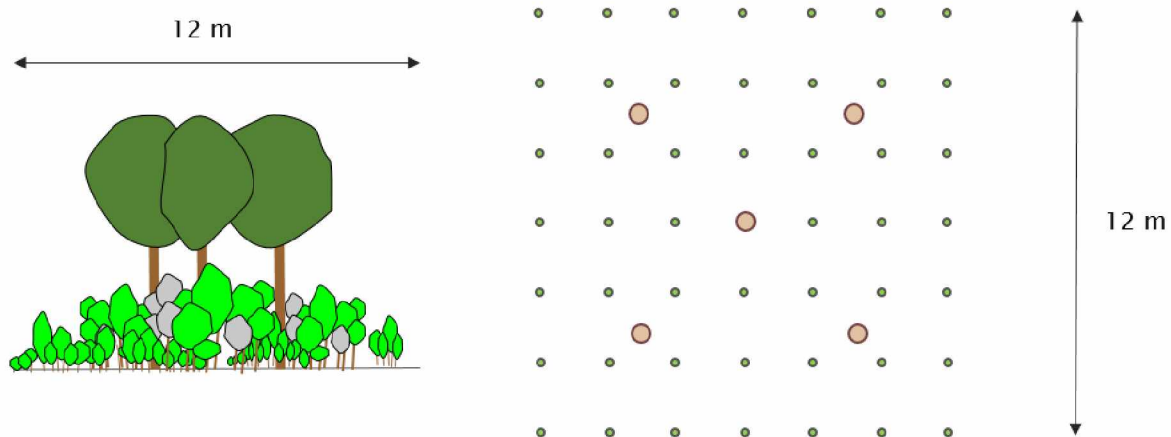
Hiermee komt de aan te planten oppervlakte uit op 2092 m², exclusief een klein extra boomeiland van 144 m² op locatie 10.

De onderlinge afstanden van kern tot kern van de boomeilanden zijn als volgt:

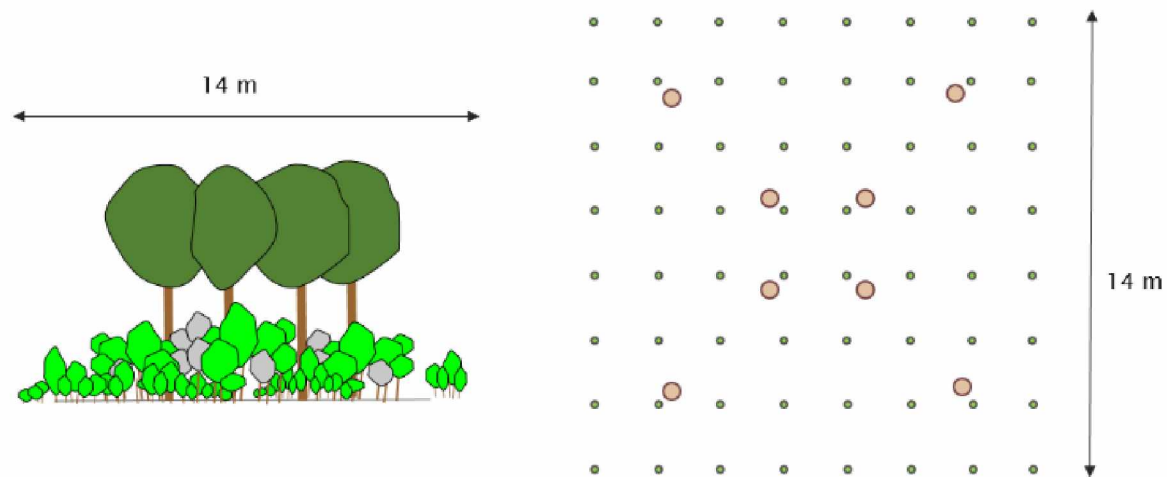
- 1-2: 220 m;
- 2-3: 160 m;
- 3-4: 180 m ;
- 4-5: 155 m;
- 5-6: 160 m;
- 6-7: 460 m – hier ligt een bosje tussen;
- 7-8: 320m – hier ligt struweel tussen;
- 8-9: 130 m;
- 10: reserve locatie voor aanplant;

- 9-11: 160 m – aan de overzijde van Laan van Hoornwijk;
- 11-12: 440 m;
- 12-13: 175 m.

Figuur 2. Schematische weergave van groepenaanplant op een plantvlak van 14 x 14 meter. Rechts bovenaanzicht van de groepen. Bruine stippen zijn bomen (veren of laanbomen) groene stippen zijn struiken (bosplantsoen).

Figuur 3. Schematische weergave van groepenaanplant op een plantvlak van 14 x 14 meter. Rechts bovenaanzicht van de groepen. Bruine stippen zijn bomen (veren of laanbomen) groene stippen zijn struiken (bosplantsoen).

Literatuur en websites

Kars Veling, 2019. *Korte notitie 'Vlinderlint Ypenburg*. De Vlinderstichting. 3 mei 2019.

Wouter Delforferie. *Richtlijnen bos- en bomenaanplant geluidswal Ypenburg*, Gemeente Den Haag, Bosgroep Midden Nederland, 5 maart 2019.

Bijlage 1 **Ontwerp plantlocaties deelgebied I, II en III**

Zie de meegestuurde kaarten in pdf '20190905_Plantvak_Vlinderlint_Ypenburg'

Bijlage 2 **Plantlijst per locatie**

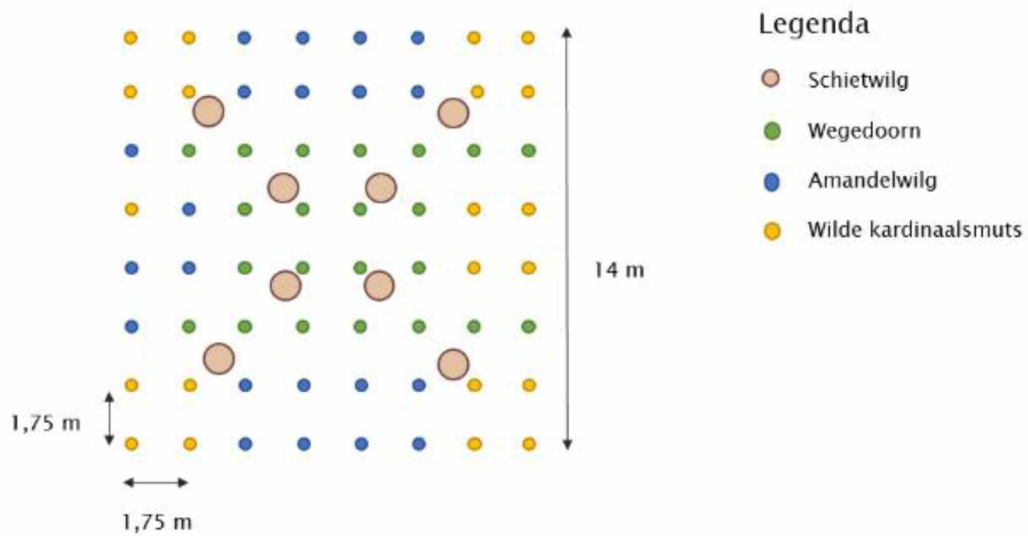
Plantvak	m2	Boomsoort	Formaat	Aantal	Struiksoort 1	Formaat	Aantal	Struiksoort 2	Formaat	Aantal	Struiksoort 3	Formaat	Aantal
1	196	Schietwilg	8-10	8	Wegedoorn	70-90	22	Amandelwilg	70-90	21	wilde kardinaalsmuts	70-90	21
2	144	Zoete kers	10-12	5	Gewone vlier	70-90	16	Hondsroos	70-90	16	Mispel	70-90	16
3	144	Schietwilg	8-10	5	Wegedoorn	70-90	16	Amandelwilg	70-90	16	wilde kardinaalsmuts	70-90	16
4	196	Fladderiep	10-12	8	Gelderse roos	70-90	22	Gewone vogelkers	70-90	21	Bitterwilg	70-90	21
5	196	Zoete kers	10-12	8	Gewone vlier	70-90	22	Hondsroos	70-90	21	Mispel	70-90	21
6	196	Winterlinde	10-12	8	Sleedoorn	70-90	22	Hazelaar	70-90	21	Katwilg	70-90	21
7	144	Boswilg	8-10	5	Veldesdoorn	70-90	16	Aalbes	70-90	16	Zwarte bes	70-90	16
8	144	Winterlinde	10-12	5	Sleedoorn	70-90	16	Hazelaar	70-90	16	Katwilg	70-90	16
9	144	Zoete kers	10-12	5	Gewone vlier	70-90	16	Hondsroos	70-90	16	Mispel	70-90	16
10	144	Fladderiep	10-12	5	Gelderse roos	70-90	16	Gewone vogelkers	70-90	16	Bitterwilg	70-90	16
11	196	Winterlinde	10-12	8	Sleedoorn	70-90	22	Hazelaar	70-90	21	Katwilg	70-90	21
12	196	Boswilg	8-10	8	Veldesdoorn	70-90	22	Aalbes	70-90	21	Zwarte bes	70-90	21
13	196	Fladderiep	10-12	8	Gelderse roos	70-90	22	Gewone vogelkers	70-90	21	Bitterwilg	70-90	21

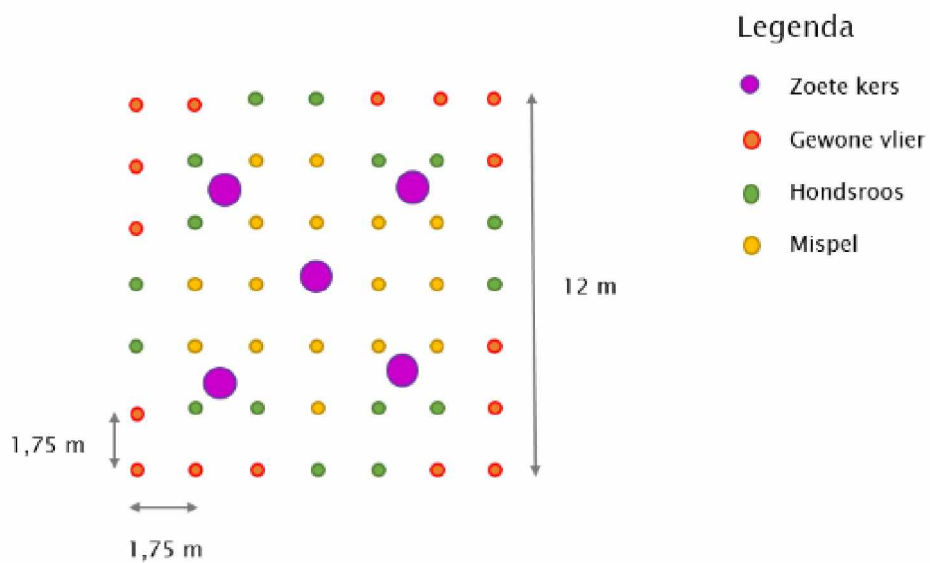
Bijlage 3 Bestellijst plantmateriaal

Soortnaam	Wetenschappelijke naam	Formaat	Aantal
Aalbes	Ribes nigrum	70-90	37
Amandelwilg	Salix triandra	70-90	37
Bitterwilg	Salix purpurea	70-90	58
Boswilg	Salix caprea	8-10	13
Fladderiep	Ulmus leavis	10-12	21
Gelderse roos	Viburnum opulus	70-90	60
Gewone vlier	Sambucus nigra	70-90	54
Gewone vogelkers	Prunus padus	70-90	58
Hazelaar	Corylus avellana	70-90	58
Hondsroos	Rosa canina	70-90	53
Katwilg	Salix viminalis	70-90	58
Mispel	Mespilus germanica	70-90	53
Schietwilg	Salix alba	8-10	13
Sleedoorn	Prunus spinosa	70-90	60
Veldesdoorn	Acer campestre	70-90	38
Wegedoorn	Rhamnus cathartica	70-90	38
Wilde kardinaalsmuts	Euonymus europaeus	70-90	37
Winterlinde	Tilia cordata	10-12	21
Zoete kers	Prunus avium	10-12	18
Zwarte bes	Ribes rubrum	70-90	37

Bijlage 4 Schematisch ontwerp aanplant per locatie

Plantschema plantvak 1

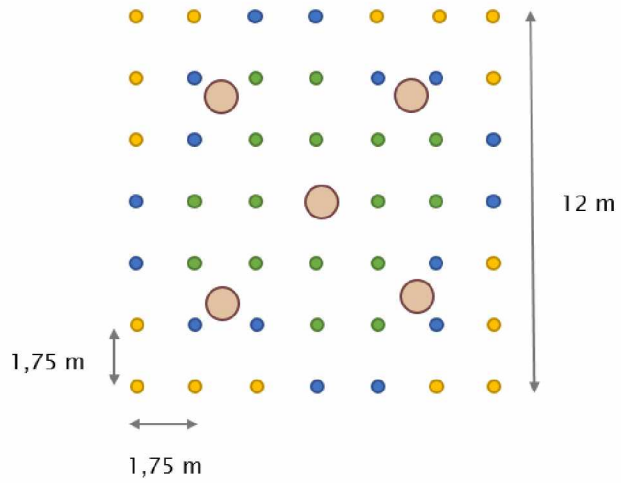

Plantschema plantvak 2

Legenda

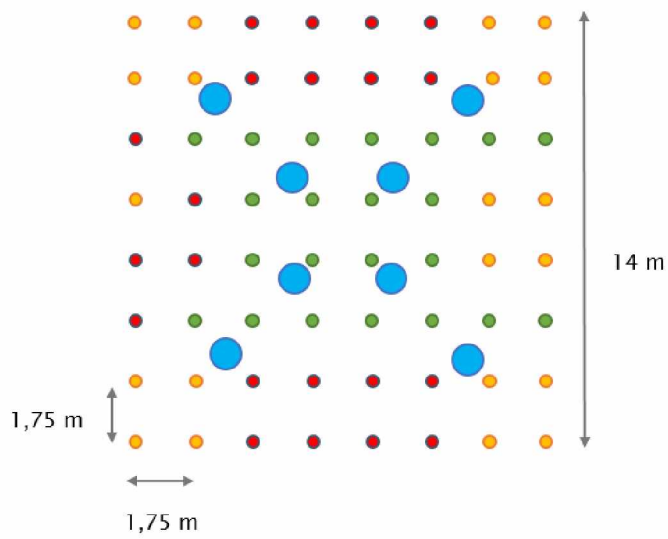
- Schietwilg
- Wegedoorn
- Amandelwilg
- Wilde kardinaalsmuts

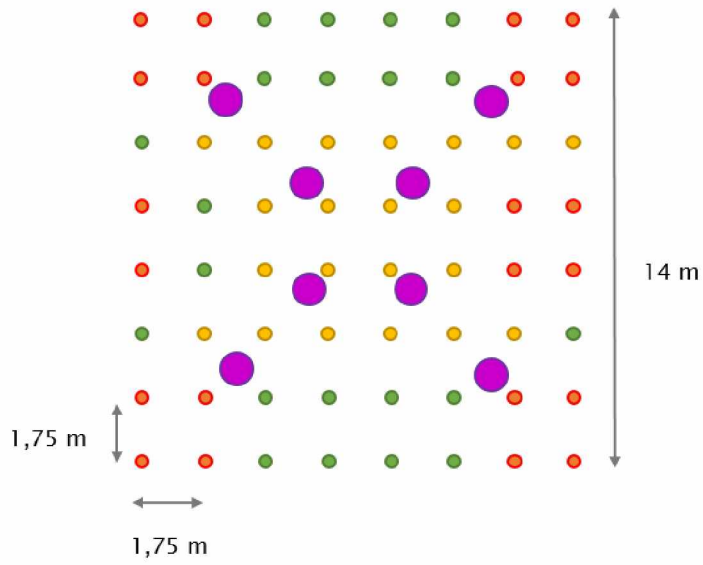
Plantschema plantvak 3

Legenda

- Fladderiep
- Gelderse roos
- Gewone vogelkers
- Bitterwilg

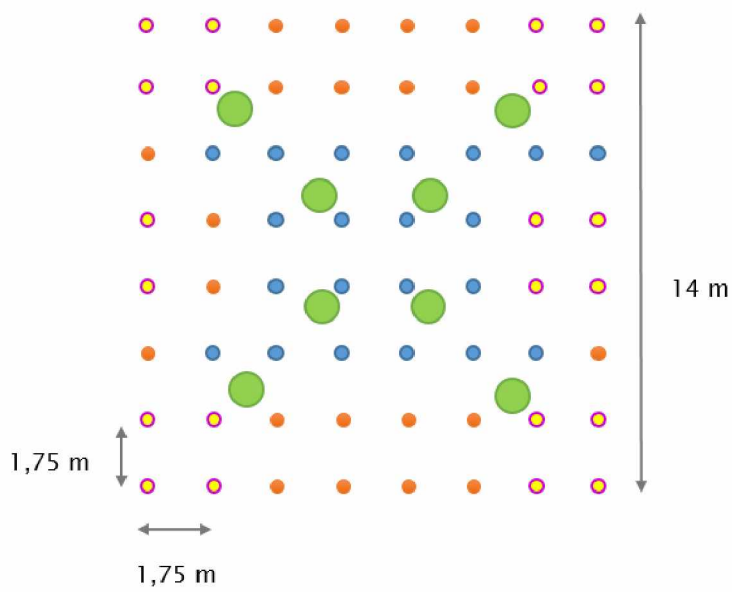
Plantschema plantvak 4

Legenda

- Zoete kers
- Gewone vlier
- Hondсроos
- Mispel

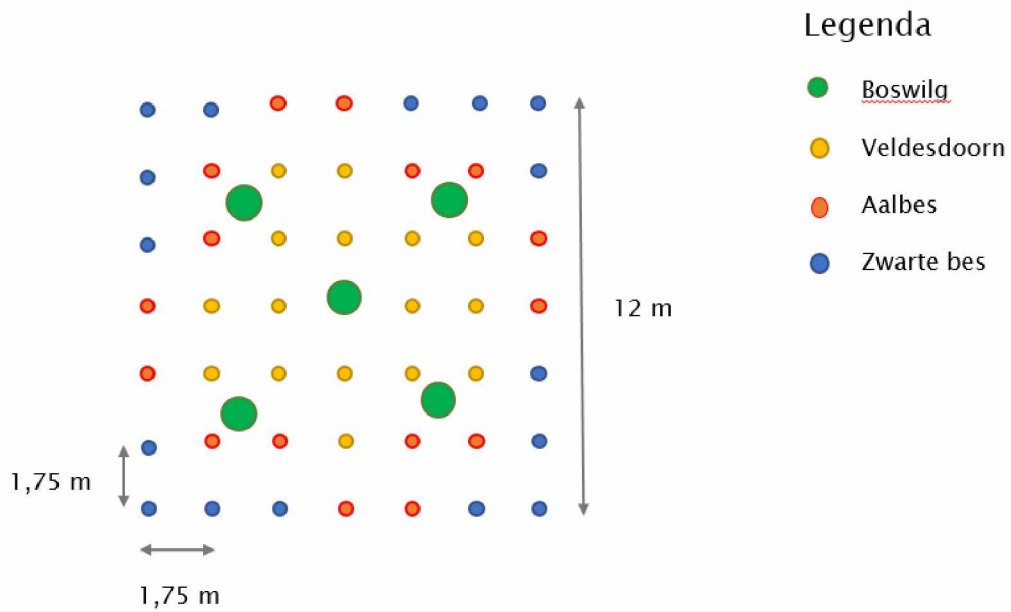
Plantschema plantvak 5

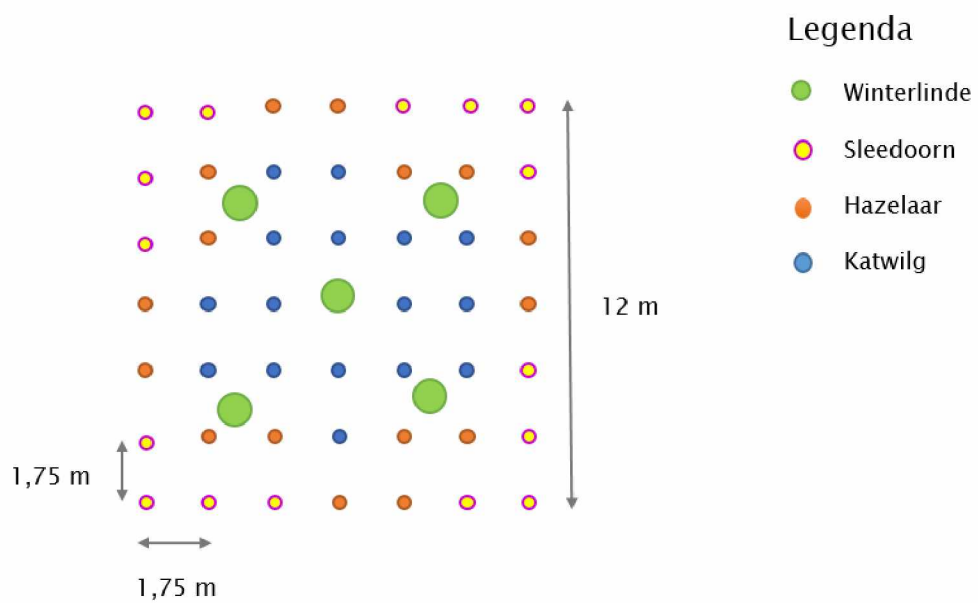
Legenda

- Winterlinde
- Sleedoorn
- Hazelaar
- Katwilg

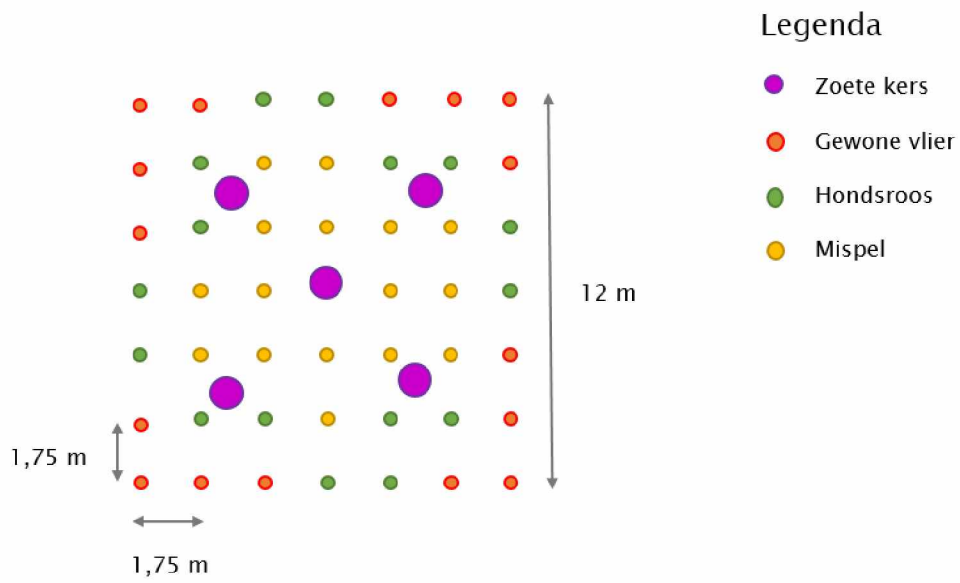
Plantschema plantvak 6

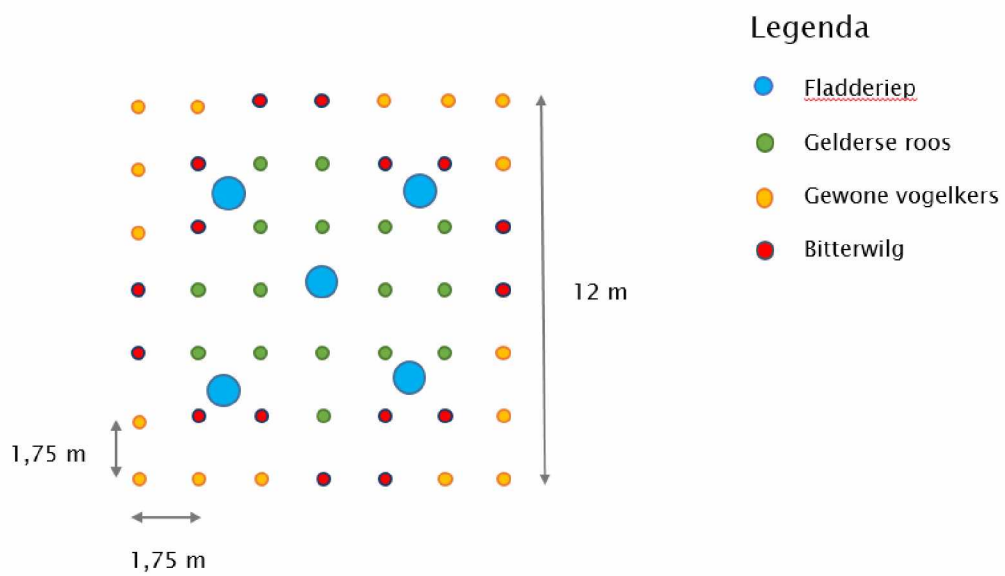
Plantschema plantvak 7

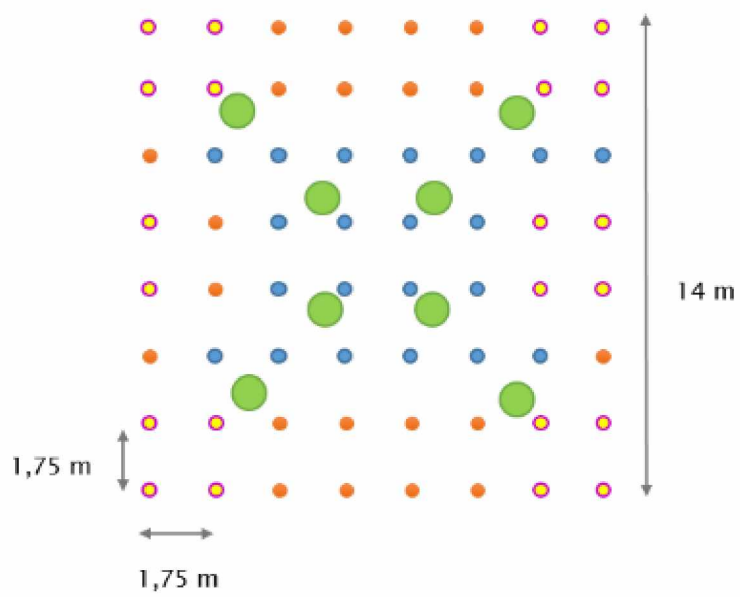
Plantschema plantvak 8

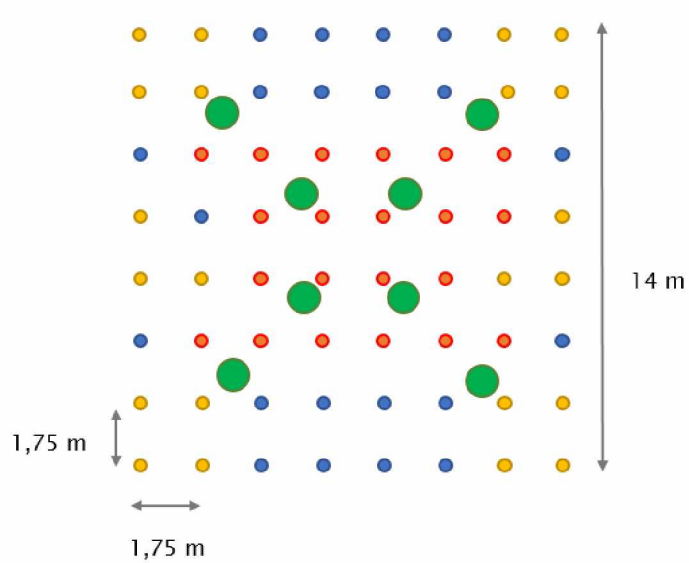
Plantschema plantvak 9

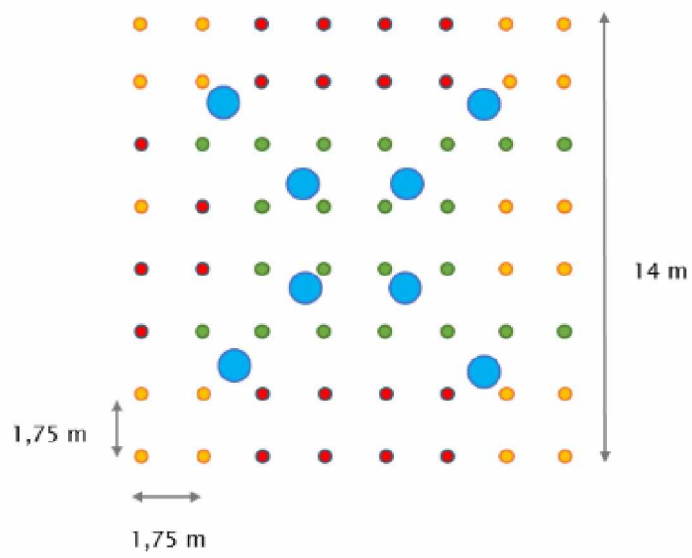
Plantschema plantvak 10

Plantschema plantvak 11

Plantschema plantvak 12

Legenda

- Fladderiep
- Gelderse roos
- Gewone vogelkers
- Bitterwilg

Plantschema plantvak 13

Vlinderlint Ypenburg

Locaties plantvak
Kaart 1 van 3

Legenda

- Plantvak
- Projectbegrenzing

 Bosgroep Midden Nederland

Datum: 5-9-2019
Auteur: 5.1.2.e
Lidnr.: 10946
Schaal (A4): 1:5.000
Ondergrond: Copyright © 2019, Dienst voor het kadaster en openbare registers, Apeldoorn.

Vlinderlint Ypenburg

Locaties plantvak
Kaart 2 van 3

Legenda

- Plantvak
- Projectbegrenzing

Bosgroep Midden Nederland

Datum: 5-9-2019
Auteur: 5.1.2.e
Lidnr.: 10946
Schaal (A4): 1:5.000
Ondergrond: Copyright © 2019, Dienst voor het kadaster en openbare registers, Apeldoorn.

Vlinderlint Ypenburg

Locaties plantvak

Kaart 3 van 3

Legenda

 Plantvak

 Projectbegrenzing

Bosgroep Midden Nederland

Datum: 5-9-2019

Auteur: 5.1.2.e

Lidnr.: 10946

Schaal (A4): 1:5.000

Ondergrond: Copyright © 2019, Dienst voor het kadaster en openbare registers, Apeldoorn.

From: "5.1.2.e"
Sent: Tue, 21 Dec 2021 19:03:33 +0100
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@denhaag.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@denhaag.nl>
Subject: FW: Nieuw Vredenoord
Attachments: Aandachtspunten voor VOBP Nieuw Vredenoord december 2021 .docx

Deze mail kreeg ik van de provincie (in cc, gericht aan 5.1.2.e).

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e
Gemeente Den Haag

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@pzh.nl>

Verzonden: dinsdag 21 december 2021 17:56

Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@denhaag.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@denhaag.nl>

CC: 5.1.2.e 5.1.2.e@denhaag.nl; 5.1.2.e <5.1.2.e@pzh.nl>; 5.1.2.e
5.1.2.e@pzh.nl

Onderwerp: Nieuw Vredenoord

Dag 5.1.2.e en 5.1.2.e

Bijgaand enkele aandachtspunten ter onderbouwing van het voorontwerp.

We zullen kritisch kijken naar aspecten NNN en Ruimtelijke kwaliteit en de onderbouwing daarvan. Daar zal ook uit moeten blijken of een ontheffing nodig is op aspecten NNN en Ruimtelijke kwaliteit. Ik zou dit ontheffingsverzoek nu dus nog niet indienen!

Een ontheffingsprocedure zou een iets mindere uitkomst zijn denk ik omdat je die alleen bij heel bijzondere omstandigheden mag verlenen vanuit GS. Succes dus met de onderbouwing van het plan!

Daarnaast is het van belang dat 5.1.2.e van jullie goed op de hoogte is van de procedure omdat zijn traject rond de waterkering en NNN nu in dit plangebied zit als ik het nog goed begrijp. Het lijkt er een beetje op dat de afstemming binnen de gemeente beter kan op dit punt anders hebben we straks 2 plannen 😊. Dus houd elkaar in het oog.

Ik zie het voorontwerp graag tegemoet in januari. Maar mocht daarvoor behoefte zijn aan een nader overleg (bij 5.1.2.e) dan kan dat natuurlijk.

Fijne dagen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e
5.1.2.e
Afdeling Ruimte, Wonen en Bodem

M 5.1.2.e
E 5.1.2.e@pzh.nl

Werkdagen: ma, di, wo, do, vr

Elke dag beter. Zuid-Holland.